

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MESLEKİ RESİM EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 8.SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KULLANILAN
KOPYALAMA YÖNTEMİ VE MÜZİKLİ YÖNTEMİN ÖĞRENCİNİN
GÖRSEL SANATLAR DERSİ BAŞARISINA ETKİSİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEKLİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Nursel MARANGOZ

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Ayşegül TÜRK

Ankara- 2008

Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Nursel Marangoz'un, "İlköğretim 8.Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Kullanılan Kopyalama Yöntemi Ve Müzikli Yöntemin Öğrencinin Görsel Sanatlar Dersi Başarısına Etkisinin Karşılaştırılması", başlıklı tezi 03.06.2008 tarihinde, jürimiz tarafından Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Mesleki Resim Eğitimi Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı

İmza

Üye(Başkan) : Yrd. Doç. Dr. İbrahim KISAÇ

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Ayşegül TÜRK

Üye : Yrd. Doç. Dr. Tutku Dilem ALPARSLAN

ÖNSÖZ

Sanat eğitiminin amacını, temelini ve var olma sebebini oluşturan insanı; gelişen ve değişen bilgilere ulaştırmak, yaratıcılıklarını ve yeteneklerini ortaya çıkararak, varlığı ile doğadaki nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkinin farkındalığını kazandırmak için sanat eğitimi sürecinde kullanılan eğitim- öğretim yöntemlerinin doğru seçilmesi ve değişik yöntemlerin kullanılabilmesi ile sağlanacaktır.

Bu sebeple ilköğretimde ikinci kademe öğrencilerine, okullarda verilen, sanat eğitimi derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinin bireyin sanatsal gelişimine ve görsel sanatlar dersi başarısına etkisinin ortaya çıkarılması bu araştırmanın konusu olmuştur.

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde, bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım yüksek lisans tez danışmanım sayın Yrd. Doç. Ayşegül TÜRK'e, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman yanımda olan ve araştırmam sırasında desteğini, emeğini ve sonsuz sabrını benden esirgemeyen sevgili annem Zeynep MARANGOZ' a minnettarım. Çalışmamda emeği olan rehber öğretmen arkadaşım Hakan Namık ŞAHİN'e, ve beni yüreklendiren bütün arkadaşlarıma içtenlikle teşekkür ederim.

Nursel MARANGOZ

Ankara, Haziran 2008

ÖZET

İLKÖĞRETİM 8.SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KULLANILAN KOPYALAMA YÖNTEMİ VE MÜZİKLİ YÖNTEMİN ÖĞRENCİNİN GÖRSEL SANATLAR DERSİ BAŞARISINA ETKİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Marangoz, Nursel

Yüksek Lisans, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Mesleki Resim Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Ayşegül TÜRK

Mart – 2008

Bu araştırma; ilköğretim ikinci kademede, görsel sanatlar dersi yöntemlerinden, kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin öğrencinin görsel sanatlar dersi başarısına etkisinin ortaya çıkarılması amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini, Ülker İlköğretim Okulu 8. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersi başarılarına göre toplam 30 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada görsel sanatlar öğretim yöntemlerinden Kopyalama yöntemi ve Müzikli yöntemle ön test ve son test uygulanmıştır. Ön ve son test sonuçlarından elde edilen veriler analiz edilmiş ve t-testi uygulanarak standart saptamalar hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda;

Görsel sanatlar dersinde Kopyalama yöntemi ve Müzikli yöntem uygulamasında, görsel sanatlar dersi düşük ve ders başarısı yüksek olan öğrencilerin Kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin uygulanması öncesinde ölçülen ön test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bunun sonucunda, ders başarısı yüksek olan öğrenciler ön testte daha başarılı gözlenirken son test uygulamasında da yöntemlerin ders başarısını daha da olumlu yönde arttığı dikkati çekmiştir.

Müzikli yönteminde her iki grup öğrencide öğrenim erişileri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Ders başarısı düşük olan öğrencilerin erişileri yüksek olduğu bulunmuştur.

Her iki yöntemle yapılan değerlendirmelerde ön testte görülen fark anlamlıdır. Öğrencilerin müzikli yöntemle yapılan çalışmada daha başarılı olduğu gözlenmiştir. Son test uygulamasında ise anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Bu araştırma da, seçilen öğretim yöntemleri, öğrenciye belirlenen hedefler doğrultusunda, kazandırılmak istenen davranışları şekillendirmektedir. Kopya yöntemi öğrencinin özgür düşünmesini sınırlamakta, müzikli yöntem ise sınırlandırılmadan özgür çalışmaları ortaya koymaktadır.

ABSTRACT

THE COMPARISON OF THE EFFECT OF MUSICAL METHOD AND METHOD BENEFITING FROM COPYING ON THE ACHIEVEMENT OF THE 8TH GRADE STUDENTS AT VISUAL ARTS COURSE AND TO SEE THE CONTRIBUTION TO THE EDUCATION

Marangoz, Nursel

Graduate School of Music and Fine Arts, Department of Painting Education

Supervisor: Assist. Prof. Ayşegül TÜRK

March- 2008-03-27

This research has been conducted to investigate the contribution of visual art methods, which are the copying method and musical method, on 8th grade primary school students.

The research has been conducted at Ülker Primary School by choosing 30 students in 8th grade according to their achievements at the visual arts course. In this research, the Copying and Musical methods which all are the methods of the visual arts education have been applied with the pre-test and post-test. The results of the pre-test and post-test have been analyzed and with the standard deviations have been calculated according to the t-test.

The study has shown that;

In the application of the copying method and musical method in visual arts course, there has been found a noticeable difference between the pre-test average marks measured just before the application of copying method and musical method of students who have higher and lower success. As a result, it has been seen that for

students with good success in the pre-test results, have obtained a much more positive result in the post-test after the application of these methods.

There has been a noticeable difference between the two student groups regarding the understanding capability in the Musical Method. It has been found that the students with a lower success in the education have obtained high learning success.

The results of the pre-test evaluation regarding both methods have got a noticeable difference between them. It has been seen that the education with the Musical Method has proved more success. On the other hand the post-test results haven't got any major differences.

In this research, the education methods that have been applied, builds up the behavior that wants to be given to the student according to the desired aim. The Copying method restricts the student's creativity, whereas the method regarding music gives the student the opportunity to create without any restrictions.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	3
1.3. Problem Cümlesi	3
1.4. Alt Problemler	4
1.5. Önem	5
1.6. Sınırlılıklar	6
1.7. Sayıtlılar	6
1.8. Tanımlar	7

II. BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	10
2.1. Kavramsal Çerçeve	10
2.1.1. Sanat ve Sanat Eğitimi	10
2.1.2. Sanat ve Eğitim	13
2.1.3. Sanat Eğitimi Tanımı, Kapsamı ve konuları	14
2.1.4. Türkiye’de Sanat Eğitimi	16
2.2. Görsel Sanatlar Eğitimi	19
2.2.1. Görsel Sanatlar Dersi	19
2.2.2. Görsel Sanat Eğitiminin Kapsamı	20
2.2.3. Görsel Sanatlar Dersinin Amaçları	22

2.3. Görsel Sanatlar Eğitimi Yöntem ve Teknikleri.....	24
2.2.1. Anlatma.....	27
2.2.2. Gösteri Yöntemi.....	27
2.2.3. Gösterip – Yaptırma Yöntemi.....	28
2.3.4. Soru – Cevap Yöntemi.....	28
2.3.5. Araştırmaya Dayalı Yöntemler	28
2.3.6. Uygulamalı Çalışmalar	28
2.3.7. Süreç İçinde Değerlendirme.....	29
2.3.8. Yaratıcı Drama	29
2.3.9. Doğaçlama.....	29
2.3.10. Oyun Tasarımı.....	30
2.3.11. Dramatik Oyun.....	30
2.3.12. Dramatizasyon.....	30
2.3.13. Sanat Eleştirisi Oyunu.....	31
2.3.14. Çalışmaların Sergilenmesi	31
2.3.15. Sanatçı Atölyeleri, Galeri, Müze ve Tarihi Yerlere Yapılan Eğitsel Geziler	32
2.3.16. Birlikte Öğrenme.....	32
2.3.17. Kolaydan Zora Gitme Yöntemi.....	32
2.3.18. Müzikli Yöntem	33
2.3.19. Deneysel Yaklaşım	34
2.3.20. Bilgisayar Destekli Yaklaşım.....	34
2.3.21. Kopyalama Yöntemi	34
2.3.22. Beyin Fırtınası.....	35
2.3.23. Psikolojik Yöntem.....	36
2.3.24. Gözlem Yöntemi.....	36
2.3.25. Çözümleme ve Birleştirme Yöntemi.....	36
2.3.26. Birleştirilmiş Sanat Eğitimi Yöntemi.....	37
2.4. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemlerden “Kopyalama Yöntemi”	38
2.4.1. Kopyalama Yöntemi ve Tarihi Gelişimi.....	38

2.4.2. Sanat Eğitiminde Kopyanın Yöntem Olarak Yeri ve Önemi.....	39
2.4.3. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kopyanın Gerekliği ve Sakıncaları	40
2.5. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemlerden Müzik ve Seslerden Yararlanma “Müzikli Yöntem”	43
2.5.1. Müzikli Yönteminin Gelişimi	44
2.5.2. Sanat Eğitiminde Yöntem Olarak Müziğin Yeri ve Önemi.....	44
2.6. İlgili Araştırmalar	46

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	51
3.1. Araştırma Modeli	51
3.2. Çalışma Grubu	52
3.3. Verilerin Toplanması	53
3.4. Veri Toplama Tekniği.....	54
3.5. Verilerin Analizi.....	57

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUMLAR	58
-------------------------------	----

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	74
Sonuç.....	74
Öneriler	76

KAYNAKÇA.....	77
---------------	----

EKLER.....	80
------------	----

Ek 1 : Ülker İlköğretim Okulu Fiziki Tanımı ve Sanat Eğitimi Ortamlarının Tanımı	81
Ek 2 : Uygulanan Ders Planları	83
Ek: 3 : Gözlem Formları.....	92

Ek 3.1	: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel sanatlar dersi başarısı yüksek öğrencilerin ön test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği	92
Ek 3.2	: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Son Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği.....	93
Ek 3-3	: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Ön Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği.....	94
Ek 3-4	: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Son Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği	95
Ek 3-5	: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Ön Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği	96
Ek 3-6	: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Son Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği.....	97
Ek 3-7	: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Ön Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği	98
Ek 3-8	: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Son Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği.....	99
Ek 4	: Uygulama Esnasında Çekilen Fotoğraflar	100
Ek 5	: Uygulama Sonrası Çalışma Fotoğrafları; Kopya Yöntemi Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük. Ön Test	102
Ek 6.	: Araştırma İzni	134

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Duyu Organlarının Öğrenmedeki Etkisi Yüzdeleri	27
Tablo 2. Deney Deseni.....	52
Tablo 3. Deney İçerisinde Yer Alan Okul ve Öğrenci Sayısı.....	53
Tablo 4. Görsel Sanatlar dersi başarı düşük ve yüksek olan öğrencilerin uygulama öncesinde ölçülen ön test puanları arasında farkın analizi.....	59
Tablo 5. Görsel Sanatlar Ders başarı düşük ve yüksek olan öğrencilerin yöntemlerin uygulanması sonrasında ölçülen son test puanları arasında farkın analizi.....	62
Tablo 6. Görsel Sanatlar Ders başarı “yüksek” olan öğrencilerin yöntemlerin uygulanması sonrasında ve öncesinde ölçülen puanları arasında farkın analizi.....	64
Tablo 7. Görsel Sanatlar Ders başarı “düşük” olan öğrencilerin yöntemlerin uygulanması sonrasında ve öncesinde ölçülen puanları arasında farkın analizi.....	67
Tablo 8. Görsel Sanatlar Ders başarı yüksek ve düşük olan öğrencilerin her iki yönteme göre öğrenme erişileri arasında farkın analizi	69
Tablo 9. Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları ile aynı öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları farkın analizi.....	72

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. G.S.Ders Başarısına Göre İki Farklı Yöntemden Elde Edilen Uygulama Öncesi Ön Test Sonuçları	60
Şekil 2.G.S. Ders Başarısına Göre İki Farklı Yöntemden Elde Edilen Uygulama Sonrası Son Test Sonuçları	63
Şekil 3. G.S. Ders Başarısı "Yüksek" olan Öğrencilerin İki Farklı Yönteme Göre Ön ve Son Test Sonuçları.....	66
Şekil 4.G.S. Ders Başarısı "Düşük" olan Öğrencilerin İki Farklı Yönteme Göre Ön ve Son Test Sonuçları.....	68
Şekil 5. İki Farklı Yöntemin G.S. Ders Başarısı Farklı Olan İki Öğrenci Grubunun Erişileri.....	71
Şekil 6. Müzikli ve Kopyalama Yöntemine Göre Ön ve Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	73
Uygulama Sonrası Çalışma Fotoğrafları; Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Kopya Yöntemi, Ön Test.....	102
Resim1.....	102
Resim2.....	102
Resim 3.....	102
Resim4.....	102
Resim 5.....	103
Resim6.....	103
Resim 7.....	103
Resim8.....	103
Resim 9.....	104
Resim10.....	104
Resim 11.....	104
Resim12.....	104
Resim 13.....	105
Resim14.....	105
Resim 15.....	105

Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Kopya Yöntemi Düşük, Son Test	106
Resim1.....	106
Resim2.....	106
Resim3.....	106
Resim4.....	106
Resim5.....	107
Resim6.....	107
Resim7.....	107
Resim8.....	107
Resim9.....	108
Resim10.....	108
Resim11.....	108
Resim12.....	108
Resim13.....	109
Resim14.....	109
Resim15.....	109
 Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Müzikli Yöntem, Ön test	 110
Resim1.....	110
Resim2.....	110
Resim 3.....	110
Resim4.....	110
Resim 5.....	111
Resim6.....	111
Resim 7.....	111
Resim8.....	111
Resim 9.....	112
Resim10.....	112
Resim 11.....	112
Resim12.....	112
Resim 13.....	113

Resim14.....	113
Resim 15.....	113
Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Müzikli Yöntem, Son Test.....	114
Resim1.....	114
Resim2.....	114
Resim3.....	114
Resim4.....	114
Resim5.....	115
Resim6.....	115
Resim7.....	115
Resim8.....	115
Resim9.....	116
Resim10.....	116
Resim11.....	116
Resim12.....	116
Resim13.....	117
Resim14.....	117
Resim15.....	117
Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Kopya Yöntemi, Ön test.....	118
Resim1.....	118
Resim2.....	118
Resim3.....	118
Resim 4.....	118
Resim5.....	119
Resim 6.....	119
Resim7.....	119
Resim 8.....	119
Resim9.....	120
Resim 10.....	120

Resim11.....	120
Resim 12.....	120
Resim13.....	121
Resim 14.....	121
Resim15.....	121
Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Kopya Yöntemi, Son Test.....	122
Resim1.....	122
Resim2.....	122
Resim3.....	122
Resim4.....	122
Resim5.....	123
Resim6.....	123
Resim7.....	123
Resim8.....	123
Resim9.....	124
Resim10.....	124
Resim11.....	124
Resim12.....	124
Resim13.....	125
Resim14.....	125
Resim15.....	125
Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Müzikli Yöntem, Ön Test.....	126
Resim 1.....	126
Resim2.....	126
Resim3.....	126
Resim4.....	126
Resim5.....	127
Resim6.....	127
Resim7.....	127

Resim8.....	127
Resim9.....	128
Resim10.....	128
Resim11.....	128
Resim12.....	128
Resim13.....	129
Resim14.....	129
Resim15.....	129
 Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Müzikli Yöntem, Son Test.....	130
Resim1.....	130
Resim2.....	130
Resim3.....	130
Resim4.....	130
Resim5.....	131
Resim6.....	131
Resim7.....	131
Resim8.....	131
Resim9.....	132
Resim10.....	132
Resim11.....	132
Resim12.....	133
Resim13.....	133
Resim14.....	133
Resim15.....	133

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Sanat eğitimi; duygu düşünce ve izlenimlerin farklı malzemelerle ifade edildiği, yetenek ve yaratıcılığın ileri bir düzeye ulaştırılarak kişiliğin geliştirildiği bir eğitim etkinliği, insanların mutlu ve huzurlu olmalarına, kişiliklerinin gelişmesine ruhsal sağlıklarının iyi olmasına yardımcı olan bir süreçtir.

Sanat eğitimi, düşünme yeteneğini, algılamayı, hayal etmeyi ve gerçekleştirmeyi sağlar ve hayal edenlerin ortaya çıkarılmasına yardımcı olur (Özsoy,1998:65).

Sanat eğitiminin temelinde de toplumsal ve kültürel varlık olan insan vardır. İnsanları her gün değişen ve gelişen bilgilerle donatmak yaratıcılıklarını yeteneklerini ortaya çıkarmak ve insanlığa katkılarını sağlamak için uygulanacak eğitim hedefine ulaşmak, içinde bulunulan bilgi ve iletişim çağının katılımcı toplumu olmakla mümkün olacaktır. İnsanların özgürlüklerini yaratıcılıklarını, yeteneklerini dikkate alan demokratik bir eğitim sistemi, bu hedefe yöneliktir.

Sanat eğitiminin bireyin yeteneğini etkin şekilde kullanması için doğru bir alan olduğu ve yaratıcılığı geliştirdiği bilinen bir gerçektir. Yetenek ve yaratıcılık düzeyleri gözetilmeksizin herkese verilmesi gereken temel bir eğitimidir (Gençaydın, 1990:44).

Sanat eğitimi dar anlamıyla ele alınırsa görsel sanatların eğitimi ve öğretimi ile ilgilenir (Kırıñoğlu,1991:7).

Görsel sanatlar dersi; görsel sanatlar alanında yapılan bütün uygulamalarda, kendini ifade etmede, bu ifade yolu ile iletişim kurmada, yaratıcı düşünmede, problem çözmede, bilgi ve malzeme seçiminde niteliğe önem veren, çağdaş gelişmeler ve yaklaşımlar sonucunda öğrenciye güzellik kavramının kazandırılmasını sağlamayı amaç edinmiştir. Algı birikimi, el-göz ve zihin birlikteliğinin sağlanması, bu amaçla çeşitli tekniklerin bilinçli bir rehberlikle uygulatılması ve uygulamalı çalışmalarla birlikte geçmişten günümüze meydana getirilmiş olan sanat eserlerini anlama, onları görsel olarak okuma ve onlardan haz alma birikiminin kazandırılmasını sağlar. Öğrenme ve öğretme sürecinin önceliklerinin dağılımında öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarının ve günün uyarıcı koşullarının göz önünde bulundurulması amaçlanan öğrenci merkezli bir sanat eğitimi alanıdır. (Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2006:5).

Okullarda görsel sanatlar eğitimi, genel eğitimin bir parçası olarak görülmekle birlikte kendine özgü ve özel eğitim yöntemleri ve öğretim teknikleri olan bir alandır. Günümüzde ilköğretim okullarında verilen görsel sanatlar eğitimi uygulamalarına ait temel yöntemler şunlardır;

Bu yöntemler:

1. Anlatma – Gösterme Yöntemi
2. Soru – Cevap Yöntemi
3. Araştırmaya Dayalı Yöntemler
4. Kolaydan zora
5. Müzik ve seslerden yararlanma
6. Deneysel yaklaşım
7. Bilgisayar Destekli Yaklaşım
8. Kopyalama yöntemi
9. Beyin Fırtınası
10. Psikolojik Yöntem
11. Gözlem Yöntemi

12. Çözümleme ve Birleştirme Yöntemi
13. Birleştirilmiş Sanat Eğitimi Yöntemi

Sanat Eğitiminde amaç her alanda yaratıcı, kendi kendine yetebilen, kendini tanıyan, çevresiyle iletişim kurabilen, ifade gücü artmış bireyler yetiştirmektir. Bu anlamda kopya yöntemi de, yöntem olmanın yanında bir araç, bir yol, hatta yerinde kullanımı ile gelişimi hızlandırıcı yanıyla görsel sanatlar eğitiminde bir öğretim yöntemi olarak yerini almıştır.

Öğretimin içinde görülen bir başka yöntem olan müzikli yöntem çocukta, kendine güven duyma, teşvik ve karar verme, görsel anlatım dili becerilerini kazandırma, imge dünyasını geliştirme hedeflemektedir.

Bu araştırmada, bu amaçla görsel sanatlar eğitimi uygulamalarına ait temel yöntemlerden olan Kopyalama yöntemi ve Müzikli yöntemlerinin görsel sanatlar dersi başarısı yüksek ve görsel sanatlar dersi başarısı düşük iki grupta uygulanarak, bu yöntemlerin öğrenci başarısındaki etkileri ve öğrenciye kazandırılmak istenen davranışlar üzerindeki katkılarını belirlemek araştırmacı tarafından hedef olarak seçilmiştir.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı; ilköğretim ikinci kademedeki, görsel sanatlar dersi yöntemlerinden, kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin öğrencinin görsel sanatlar dersi başarısına etkisinin ortaya çıkarılmasıdır.

1.3. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi; İlköğretim 8.sınıf görsel sanatlar dersinde kullanılan Kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin öğrencinin görsel sanatlar dersi başarısına etkisinin karşılaştırılmasıdır.

1.4. Alt Problemler

1. Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin öğrenme öğretme ortamında uygulanma öncesinde bu yöntemlerin değerlendirme ölçütlerine göre ders başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin ölçülen ön test puanları arasında başarıda anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin öğrenme öğretme ortamında uygulanmasından sonra bu yöntemlerin değerlendirme ölçütlerine göre görsel sanatlar dersi başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin ölçülen son test puanları arasında başarıda anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre ders başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin ölçülen ön ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemlerinin kullanılması ders başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin erişileri üzerinde anlamlı farklılık var mıdır?
5. Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ön ve son test puanları ile aynı öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu araştırma da yukarıda belirtilen problemlerle; seçilen öğretim yöntemleri sayesinde öğrenciye belirlenen hedefler doğrultusunda, gerekli kazanımların verilmesi ve seçilen öğretim yöntemlerinin görsel sanatlar dersi başarısına etkisinin ölçülmesi hedeflenmiştir.

1.5. Önem

Eğitim-öğretimde yöntem kavramı genellikle bir dersin ya da konunun işlenişinde öğrencilere yeni davranışlar kazandırma işleminin gerçekleştirilmesi işleminde izlenen yoldur. Eğitim hedeflerine ulaşmak uygun bir yöntemin seçilmesi ile sağlanabilir. Bu nedenle farklı yöntemlerin kullanılması, yöntem konusunda seçici olunması, öğretmenlerin çok farklı yöntemleri tanımaları ve kullanmaları ile olanaklı olacaktır. Bu öğretim yöntemlerinden ikisi kopya ve müzikli yöntemdir.

Bu araştırma görsel sanatlar eğitimi derslerinde farklı öğretim yöntemlerinin görsel sanatlar eğitiminin amacı olan öğrenciyi düşünsel, algısal, duygusal yönlerden geliştirme hedefine ulaştırmada ki boyutlarını irdelemek ve ortaya çıkarmak açısından önem taşımaktadır.

Bireye algı ve kavrama becerilerinin kazandırılabilmesi için öncelikle bazı temel bilgi, deneyim ve davranışlar verebilmek gereklidir. Sanatın öğretiminde bugüne kadar bilinen ve uygulana gelen yöntemler tarihsel süreç içinde, kimi temel görüşler etrafında toplanarak geliştirilmiştir. Bunlar; kopya, kolaydan zora; psikolojik yöntem, müzikli yöntem vb. adlarla tanımlanan öğretim biçimleridir. (Artut, 2004:115).

Sanat eğitiminde kullanılan bir öğretim yöntemi kopya, kavram olarak farklı anlamlar içermektedir. Bir şeyin tıpkısını üretmek, bir başka kaynaktan yararlanmak, fikir almak çoğaltmak gibi yaratıcı kaygılardan uzak, sanatsal bazı estetik sorunların çözümünde teknik, beceri ve bilgilerin geliştirilmesinde kendine güven duygusu kazandırıcı bir yol, bir yöntem özellikle de bir araç olarak görülmektedir. Anlatıma güç kazandıran gördüğünü yansıtmaya becerisinin öğretiminde çeşitli yollar vardır. Kopya da bunlardan biridir (Kırıçoğlu, 2005:196).

Kopyadan, sanatsal öğretimin eleştirel, kültürel ve uygulamalı her alanında öğretici bir yol olarak yarar beklenir. (Bu yarar), özellikle çizgi eğitimi ve yansıtmaya becerisidir. Ayrıca bellek imgelemine zenginleştirme ve görsel birikim edinme gibi

önemli kazanımlarının yanı sıra dikkat edilmezse bireyi olumsuz yönde etkileyici ve yaratıcılığını engelleyebileceği gözlenmektedir (Kırıçoğlu, 2005:197).

Bir başka yöntem olarak da Müzikli yöntem bireyin özgür ifade kazanması, ruh sağlığı açısından rahatlaması, davranışlarında değiştirme ve geliştirme açısından da çok önemlidir. Ayrıca müzik insandaki olumlu etki sebebiyle varolan yaratıcılığı açığa çıkarmayı amaçlayan bir uygulama yöntemidir. Birey kendi yaratımlarında tamamen serbesttir.

Eğitim ve bireysel gelişim gibi alanlarda geniş bir kullanıma sahip olan yöntemlerden bir olan müzikli yöntem, bireyi genel olarak monotonluktan ve tek tip olmaktan kurtarıp aniden gelişen olaylar karşısında, yaratıcı olmak şeklinde tanımlanabilir. Bu anlamda (bu yöntemin), görsel sanatlar eğitiminde yöntem olarak etkinliğinin ve farklılıklarının belirlenmesinde bu araştırma önemli olacaktır.

Bu araştırma bireyin el becerilerini geliştirmesi, bilgi edinmesi, bunun yanı sıra dikkat ve algılama gücüne katkı sağlaması bakımından da önem taşımaktadır. Elde edilecek sonuç veya sonuçlar nicel özellikler taşıyan bu çalışmanın gerçekleştirilme amacının sağlanması açısından önemlidir. Araştırmanın sonunda uygulama sonuçlarında saptanacak kazanımların tespitinin konuyla ilgili araştırmacılara yardım edeceği umulmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

1. Araştırma görsel sanatlar eğitimi yöntemlerinden, Kopyalama yöntemi ve Müzikli yöntemlerinin uygulanması ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma uygulama alanı ilköğretim okulları 8. Sınıflar ile sınırlandırılmıştır.

1.7. Sayıtlılar

1. Öğrencilerin ürünleri onların gerçek performansını yansıtmaktadır.

2. Araştırmacı tarafından değerlendirmelerin sonuçları belirleyici kabul edilmiştir.

1.8. Tanımlar

Sanat; “İnsanın duygu, düşünce ve heyecanlarına, ruhsal deneyimlerine biçim vererek başkalarına aktarabilme çabasıdır.” (Türkdoğan, 1984:11)

Sanat Eğitimi; “Kavramsal ve genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitim; okullarda güzel sanatlara ilişkin ders ve etkinlikler bütünü, estetik eğitim” (San, 1982:215).

Sanat Eğitimi Yöntemleri; Sanat eğitiminde planlanan hedeflere ulaşmak için geliştirilmiş taktik ve metotlardır.

Yaratıcılık; “Çağcıl görüşe göre yaratıcılık, her bireyde varolan ve insan yaşamının her bölümünde bulunabilen bir yeti, günlük yaşamdan bilimsel çalışmalara dek uzanan geniş bir alanı içine alan süreçler bütünü, bir tutum ve davranış biçimidir.” (San, 1979:77).

Görsel Sanatlar Eğitimi Programı; “Milli Eğitim Bakanlığının yayınladığı İlköğretim Ders Programları kitabının Görsel Sanatlar Eğitimi ile ilgili programıdır.

Sanatsal Yaratma; “Kavram, duygu ve imgelemi içinde alan bir yaratıcı arama, araştırma ve bakma sürecinin algıdan doğmuş, duyum ve duygularla çağırılmış etkili bir mecazın doğuşu.” (San, 1985:23)

İmgelem; Kişinin daha önce sahip olduğu algı ve kavramları yeniden tasarlaması ve bunların biçimlerini değiştirerek zihinde yeni ve değişik tasarımlar (canlandırmalar) oluşturması yetisidir (Türkdoğan, 1984:190).

Müzikli Yöntem; Bu yöntem, resmin müzikle ilişkisi düşünülerek sırf müziğe dayalı olarak yapıldığı gibi, müziğin yaratıcılığa etkisi düşünülerek derslerde müzik dinletilmesi şeklinde uygulanan bir öğretim yöntemidir.

Kopyalama Yöntemi; Kasıtlı olarak orijinal bir sanat eserinin taklidini, aynısını, aynı malzemeleri kullanarak yeniden üretme (Keser, 2005:193). Bir başka kaynaktan yaralanmak, fikir almak çoğaltmak gibi anlamları da içerir. Bu yöntem daha önce ortaya çıkarılmış eserlerden faydalanılarak öğrencilerin el becerisini ve sanat anlayışını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Kopya; Kasıtlı olarak orijinal bir sanat eserinin taklidini, aynısını, aynı malzemeleri kullanarak yeniden üretme (Keser, 2005:193). Bir başka kaynaktan yaralanmak, fikir almak çoğaltmak gibi anlamları da içerir.

Teknik;

1) Bir sanatçının sanat eserini oluştururken kendi sanatına özgü elemanları ve malzemeleri kullanma tarzı.

2) Bir sanat ürünü yapmak için sanat malzemeleriyle çalışma yöntemi (Keser, 2005:331).

Pastel Boya Tekniği: Yağlı ve kuru pastel olmak üzere iki çeşidi vardır. İlköğretim okulları için uygun olanı, yağlı pasteldir. Parlak olmayan kâğıtlarda iyi sonuç vermekle birlikte, pastelin yağlı olma özelliğinden dolayı her türlü kâğıt yüzeyinde denenerek de değişik tatlar oluşturulabilir. Renkli kartonlara çalışıldığında, kâğıdın renginden de yararlanma imkânı vardır. Dokulu kâğıtların kullanımı da olumlu sonuçlar verir (Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2006:118).

Guaş boya: Kapatıcı özelliğe sahip, su ile inceltilebilir ve çabuk kuruyan bir boya türüdür. Renkler paletle sıkılarak ve palette karıştırılarak kullanılır. Kapatıcı

özelliğe sahip olduğu için, boyamadan önce ayrıntılı çizimlere izin verir (Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2006:119).

Resmin Öğeleri; (Sanatın Elemanları) Sanatçının bir sanat eseri üretirken kullandığı temel öğeler; Nokta, çizgi, leke, doku, renk, boşluk, ışık-gölge, motif, form (Keser, 2005:298).

II. BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Çerçeve

2.1.1. Sanat ve Sanat Eğitimi

Sanat kavramı genellikle plastik ve görsel dediğimiz sanatlar anlamında kullanılmaktadır. Hem plastik hem de görsel sanatların ortak özelliklerinde özgünlüğün yakalanması, hoşı giden bağıntıların oluşturulması çabaları yatmaktadır.

Sanat, insan ile nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkidir. Ancak sanat sadece resim, heykel, müzik, tiyatro... demek değildir. Yaşamı anlayan zekânın, onun en ilgi çekici özelliklerini ortaya çıkarması, yaşamı en güzel şekillerle ifade etmesi demektir (Edman, 1998:50). Sanat, insanların haz aldığı ama aynı zamanda da bilgilenmelerini sağlayan bir araçtır.

Her türlü sanat tanımında biçim verme ile hoşı gitme, başkalarına aktarabilme ve etkileme kavramları yer almaktadır. Biçim verme ifade etme, etkileme ve hoşı gitme sırasında, sanat yapan ile sanatı algılayanların oluşturduğu bir toplum çevresi ve bu çevredeki duyuş, anlayış ve değer yargıları bakımından ortaklıklar oluşacaktır. Böylece sanat belli bir çevrenin, belli bir çağın, belli bir topluluğun kendini biçim ile anlatış tarzı da sayılabilmekte ve o topluluğu temsil etme değeri taşımaktadır (Aytaç, 1981:25).

Tarihsel anlamda sanat kavramının tartışılması 19. yüzyılın sonlarında gündeme gelmiştir. O zamana kadar, bilimsel teorilerde olduğu gibi sanatın sınırlandırılmış kesin bir tanımını yapma olası değildir. Dolayısıyla geçmişteki düşünürler ve estetikçiler sanatın özüne ilişkin kesin bilgilerden çok varsayımlar ve tartışmalar üzerinde yoğunlaşmışlardır. Sanatın evrensel nitelikleri tek bir tanım yapılmasını engellemektedir.

Tarih boyunca her kültür dönemi ve alanı kendine özgü, bir daha yinelenmeyen bir sanat yaratmıştır. Bunun içindir ki Mısır Uygarlığının sanatı nerede görülse hemen tanınabilmektedir. Ya da Osmanlı Sanatı'nın neleri Selçuklu Sanatı'ndan esinlendiği söyleyebilmektedir (Artut, 2004:11).

Schiller sanatı, insanın özgürlük dünyasının ortaya çıkmasını sağlayan önemli bir araçtır şeklinde tanımlar. Herbart Road ise sanat için; Hayata uygulanan bir mekanizmadır, onsuz varlıklar dengesini kaybeder. Toplumsal ruhsal bir karmaşıklık içine girerler, diye açıklar (Artut, 2004:13).

Bu anlamda önemli bir iletişim aracı olan sanatın insan yaşantısı ile bütünleşen, toplumsal değer ve ideallerin belirlenmesinde, toplum kültürünün yansıtılmasında önemli görevleri vardır. Sanat yoluyla bu görevlerin başarılabilmesi için sanatı anlamak gereklidir. Sanatı anlamak ise sanatın ne için var olduğunu bilmekten geçmektedir (Artut, 2004:19). Buna göre;

- ❖ Sanat, insan arasında iletişimin bir nedeni olarak vardır.
- ❖ Sanat, duygulara yönelik uyarıcı hazlar veren ifade içgüdüsünün bir yansıması olarak vardır.
- ❖ Sanat, insanlığa yaşama gücü vermek için vardır.
- ❖ Sanat, insanın manevi yönünün içinde yaşayıp geliştiği ortamı akla dönük olarak aydınlatan bir uğraşı alanı yaratmak için vardır.
- ❖ Sanat, insanın kendi insanlığını tanıması için vardır.
- ❖ Sanat, insanın yaşama bakışını etkileyip duyularını çelen, duygularına devinim kazandıran bir araç işlevi vermek için vardır.
- ❖ Sanat, insan yaşamının dengelerini sağlamak için vardır

Bir anlatım aracı olan sanat sayesinde anlatılmak istenenler; maddeyle, ses ve sözlerle hareketlerle biçim kazanır ki, böylece bir heykel taş yığını olmaktan, bir melodi gelişigüzel sesler olmaktan, bir resim boya kütlesi olmaktan, bir şiir ise rastgele sözler yığını olmaktan çıkar ve sanatın kendine özgü dünyasında anlam kazanır. Bunun sonucunda ise, sanatın çeşitli uygulama alanları ortaya çıkar. Genel

olarak biçimsel açıdan, özelliklerine, kullanıldıkları yöntemlere, araç gereç ve amaçlarına göre güzel sanatlar sınıflandırılmaktadır. Sanat etkinliklerinin tanımlanmasında her ne kadar farklı görüşler olsa da, genel görüş böyle bir sınıflandırmanın gerekliliğini gösterir.

“Güzel sanatları sınıflandırırken kullanılan başlıca beş sanat alanı, görsel sanatlar eğitimi kapsamı için de geçerli olmak durumundadır. Bu alanlar şunlardır;

- ❖ Görsel – Yoğrumsal Sanatlar Alanı (Plastik Sanatlar)
- ❖ Dilsel ve Sözselsanatlar alanı (Yazın Sanatı)
- ❖ Sesselsanatlar Alanı (Müzik)
- ❖ Devinim ve Devin Duyusal (Kinestetik) Sanatlar Alanı (Harekete Dayalı Sanatlar – Dans vb. Sanatlar)
- ❖ Eylem Sanatları Alanı (Tiyatro/Drama ve Gösterim Sanatları)” (San,1998: 21).

Sanatın görevi, insanların gerçekte gördüklerinin temelinde bulunanları araştırmak, güzelliği özünde yakalamaktır Gerçekte görünenler, sanatın gösterdiği kadar güzel değildir. Sanat, güzelliğin özüne eğilmekte, bu özün diğer insanlar tarafından da görülmesini sağlamaktadır. İnsanların, belli özelliklerine göre “güzel” sıfatını yakıştırdığı her şeyin özünde apayrı bir güzellik saklıdır aslında. Sanat da bu saklı güzelliği ortaya çıkarmaktadır. (Atan, 1996:14).

İnsanlarda güzele ve güzelliğe karşı aşırı bir istek, şiddetli bir susamışlık duygusu uyandıran, yalnız güzel sanatlardır. İnsanlara güzel ve mutlu yaşamının yollarını gösteren toplum içinde yaşamayı sevdiren ve anlamalı kılan da güzel sanatlardır. Hayatımızı güzelleştiren, duygu dünyamızı besleyip olgunlaştıran da yine güzel sanatlardır.

2.1.2. Sanat ve Eğitim

Sanatın kavranabilmesi küçük yaşlardan itibaren verilebilecek görsel sanatlar eğitimiyle mümkün olmaktadır. Özellikle ilköğretim okullarında görsel sanatlar eğitimi üzerinde etkin bir biçimde durulmalıdır. Böylece toplumda yaratıcı, yapıcı bireylerin sayısının artması sağlanabilecektir.

Sanat kavramı her çağda tartışmaya açık olduğu için bu konuda yapılan tanımlarda yetersiz ve yüzeysel kalmaktadır. İnsani bir olgu olan sanat, insanın güzeli ve özgünü arama içgüdüsünden kaynaklanan kendine özgü bir bilgidir (Uçan, 1996:124).

Sanat, insanın iki yönlü olan, duygu ve düşünce arasındaki karşılıklı bağlantıyı ve uyumu sağlamaktadır. Bu nedenle tüm öğretim süreçlerini etkili kılabilen bir güce sahiptir (San, 1979:3).

Eğitim, bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Aktan ve Başaran,1991:17). Bu özellikleriyle, eğitim insanın kişisel özelliklerini dikkate almalı, toplumu oluşturan insanların tek tek fark edilmelerini sağlayabilmelidir. İnsanların kişisel özellikleri ile fark edilmelerini sağlayan eğitim, onların kendilerinin elverdiği ölçüde, belli amaçlara göre, istenilen davranışları kazandırma ve davranışlarda gerekli değişimleri elde etme sürecidir.

İnsanın eğitimi yalnız algısal ve kavramsal bilgi edinme, yeni bilgilere hazır olma, düşünme ve mantık yetisinin gelişimi değildir. Eğitim aynı zamanda bir başka boyutta, estetik ve pratik düşünme, yeti ve yeteneklerinin, değer yargılarının da geliştirilmesidir. Bu nedenle, sanatı da bilişsel alanın önemli ve vazgeçilmez bir parçası olarak görmek, tam anlamıyla “eğitilmiş insan” yetiştirmeye daha gerçekçi yaklaşmak demek olacaktır (Perry, 1973:24). Sanat ve estetik eğitim, eğitimin bütünlüğünü sağlayan en önemli alanlardan biridir. Eğitimsiz bir eğitim düzeni yarım, yanlıştır ve dengesizdir. Yani düşünülemez. Ne yalnız beceri kazandırmak,

ne yalnız zihinsel ve bedensel gelişimi sağlamak ve ne de gençleri belirli bir alanda bilgili kılmak bu anlamda tam bir eğitim değildir (Kırıçoğlu 2002:73).

Günümüzde sanatın salt sezgi ya da duyuşsa alanla ilgili olmadığı ve öğretilebilirliği görüşü bilimsel araştırmalarla kanıtlanmıştır. Sanat, düşünce ve davranış biçimlerinin geliştirilmesinde, yönlendirilmesinde gerekliliği tartışılmaz bir gerçek olmuştur.

2.1.3. Sanat Eğitimi Tanımı, Kapsamı ve Konuları

“Sanat Eğitimi” kavramı genel olarak sanatın tüm alanlarını içine alan yaratıcı sanatsal eğitimi, dar anlamda ise okullarda bu alana ilişkin olarak verilen dersleri tanımlar. Sanat eğitimi genel anlamda güzel sanatların tüm alanlarını kapsayan okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitim sürecidir (San, 1983:19).

Sanat eğitimi özünde, bir “estetik davranış kazandırma” işidir (Uçan,1996:125). Sanat eğitimi bir duyarlılık eğitimidir (Yılmaz, 2005:18). Özü nedeniyle, kişilerin içinde yaşadıkları çevreye duyarlı olabilmelerini ve çevreyle yararlı bir etkileşimde bulunabilmelerini esas alır. İnsanlar görsel sanatlar eğitimi yoluyla sanattan en iyi biçimde yararlanarak yaratma güdülerini doyurabilir ve yaşamlarını daha anlamlı hale getirebilirler. Sanatın, tarihin derinliklerinden beri insanların ihtiyaç duyduğu bir süreç olduğu bütün insanların kabul ettiği ve de kabul etmek zorunda olduğu bir gerçektir. Bu ihtiyaç günümüzde görsel sanatlar eğitiminin gerekliliğine işaret etmektedir.

Sanat eğitimi dar anlamıyla ele alınırsa görsel sanatların eğitimi ve öğretimiyle ilgilenir. Bu öğretim kapsamı içinde pratik sanat etkinlikleri, sanat tarihi, sanat yapıtı inceleme ve estetik yer alır. Geniş anlamıyla “görsel, görsel sanatlar eğitimi” ise eğitimbiliminin bir dalı olarak sanatın, estetiğin, sanat tarihinin, eğitim ve öğretimle ilgili bütün sorunlarıyla ilgilenir (Kırıçoğlu, 1991:7). Sanat eğitimi yaratıcı bir süreç olarak çocuğu özgür düşünmeye, özgür çalışmaya yöneltmeye çalışır (Buyurgan, 2007:22)

Sanatın her türü içerisine alan genel anlamda bir görsel sanatlar eğitimi, sanat tarihi, kültür tarihi, sanat kuramları, sanat eleştirisi, sanat psikolojisi, sanat sosyolojisi, sanat felsefesi, sanat pedagojisi, estetik gibi alanlardan yararlanmalıdır. Bununla birlikte okullarda verilen alana ilişkin sanat dersleri programlarının geliştirilmesi ve eğitimin uygun ortamlarda verilmesi gerekmektedir. Ancak o zaman sanatın oluşumu, sanatsal yaratma, sanatın işlevi konularında toplumsal bilinç gelişebilir (Ünver, 2002:5).

Dünyada toplumların genel amaçları uygulamaya yöneliktir. Bu nedenle sanat ve teknoloji sürecinden geçme koşulu kaçınılmaz bir gerçektir. Böylelikle günümüzde duyarlı, dengeli ve sağlıklı bir toplumun en önemli koşullarından birisi “görsel sanatlar eğitimi”dir (Artut, 2004:103).

Günümüzde çağdaş görsel sanatlar eğitiminin ana amacı öğrenciyi, kapasitesi doğrultusunda entelektüel, duygusal ve sosyal gelişme açısından destekleyerek onun kişisel istemlerine yanıt verebilme çabasını hedeflemesidir. Bu noktada görsel sanatlar eğitiminin amaçları ile örtüşen işlevlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz. Buna göre bireyin;

1. Yaratıcılığını geliştirmek
2. Araştırmacı, inceleyici, sorgulayıcı bir kimlik kazandırmak
3. Entelektüel, kültürel bakış açısını geliştirmek
4. Kendine olan güven duygusunu kazandırmak, kendini tanımlamasını olanaklı kılmak
5. Analitik düşünme becerisinin gelişimini sağlamak.
6. Eleştirel bakış açısı ve sezgi gücünün gelişimini sağlamak.
7. Sanatsal sorunları çözebilme becerisini kazandırmak.
8. Görmek beceresi, olasılıkları tahmin edebilme gücünün kazandırılması.
9. Sağlıklı düşünce ve kişilik gelişiminin oluşması.
10. Taklit ve kopyacılıktan uzak özgün ve yaratıcı bir anlayış geliştirmek.
11. Teknik bilgi ve beceri kazandırmak.

12. Manevi (tinsel), duyuşsal, bilişsel, algısal gücünün gelişmesine olanak sağlamak.
13. Sorunlarıyla başa çıkabilme, deşarj olabilme gücünün, ortamının yaratılması.
14. Sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunmak (Artut, 2004:104).

Sanat eğitiminin tüm bu işlevlerinin ışığında bireyin yeteneğini etkin şekilde kullanması için doğru bir alan olduğu ve yaratıcılığı geliştirdiği bilinen bir gerçektir. Ancak bu alan, sadece yeteneklilerin eğitildiği bir ortam değildir.

Sanat eğitimi yetenek ve yaratıcılık düzeyleri gözetilmeksizin herkese verilmesi gereken temel bir eğitimidir (Gençaydın 1990:44). Bu konuya yönelik olarak, “Sanat eğitimi yalnızca yeteneklilerin eğitimi için bir lüks değil, herkes için gerekli olan bir kişilik eğitimidir.” Sözüyle görsel sanatlar eğitiminin yetenek eğitimi olmadığını belirterek, bireyin karakter özelliklerine, gerekli olan vasıfları kazandıran ve şüphesiz herkes için gerekli olan bir yönüne dikkat çekmektedir.

“Çocukların ve gençlerin örgün eğitim içerisinde, çeşitli yaş gruplarına ait bireylerin yaygın eğitim yoluyla sanat yeteneklerini geliştirmek görsel sanatlar eğitiminin kapsamı içerisindedir. Özellikle çocukların görsel sanatlar eğitimi alması, onların hayatında kullanabileceği istenilen davranışları edinebilmesi için zorunludur. Böylelikle toplumda, estetik duyarlılığı olan ve bunun sergileyebilen; nazik, ince ruhlu, zevkli, saygılı, dürüst ve kişiliği oluşmuş bireylerin sayısının artmasında etkili olunacaktır” (Özsoy, 1998: 65).

2.1.4. Türkiye’de Sanat Eğitimi

Türkiye’de görsel sanatlar eğitimi Meşrutiyet (1908) ile başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu, İslam dinine dayalı, onun öngördüğü sisteme her kurumu ile bağlı bir teşkilatlanma gösterdiği için eğitim de dini özellik göstermektedir. “Pedagojinin öngördüğü orijinallik, kişisel görüşler ve kişisel yeteneklerin gelişmesi gibi görüşler bu yönetime ve topluma ters düşüyordu” (Telli, 1990: 9).

Ancak ilkokullara denk sayılar Sıbyan ve Mahalle Okullarında, Sanayi-i Harbiye, Bahriye ve Sanayi-i Nefise okullarında zorunlu resim eğitimi yapılmaktadır (Baltacıoğlu, 1932:6). Ancak batı geleneklerine göre portre ve peyzaj resmi yapan ressamın ve Sanayi-i Nefise okulunun dışında batılı anlamda bir resim eğitime rastlanmamıştır.

Rüştiye ve idadi okullarında eğitici nitelikte resim ve eğitimi verilmektedir. Rüştiyelerde litografya, canlı cansız modeller, peyzajlar yahut tahtaya çizilen basit krokiler kopya ettiriliyordu. İdadilerde ise tahtaya çizilen geometrik biçimler veya bitki formları öğrenciler tarafından kopya ediliyor ve öğretmen tarafından düzeltiliyordu. Öğrencinin başarısı öğretmenin çizdiğine benzemesiyle ölçülüyordu. Renkli kartpostalların olduğu gibi veya büyütülerek resminin yapılması uygulaması vardır. Ancak doğrudan doğruya tabiat karşısında resim hayali resim konularına uygulamada yer verilmiştir. Bu okullarda meslek bilgisi olan öğretmenlere gerek duyulmamış ve bu dersleri genellikle azınlıklar arasından gelen kişiler vermiştir. Öğretmen yetiştirilmesine gereken önem verilmemiştir (M.E.B. 2006).

1911 yılında, kız öğrencilerinin de sanat öğrenmelerine imkân sağlayan İnas Sanayi-i Nefise Mektebi Sami Mey'in müdürlüğünde açıldı. Kısa bir süre sonra ise müdürlüğe Mihri Müşfik getirilmiştir. Kısa süreler içerisinde birkaç müdür değişikliği yaşayarak öğrenim hayatını devam ettiren okuldan, birçok kadın sanatçı yetişmiştir (Yolcu, 2000).

Akademi çıkışlı ressamlar, sanatçı olmaları yanında uzun yıllar resim-iş öğretmenliği de yapmışlardır. Cumhuriyet dönemi ise kültür tarihimizin canlı ve parlak bir dönemi olmuştur. Devrimler ve yenilikler birbirini izlemektedir.

1935 – 1938 yılları arasında o dönemin 18. Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan zamanında ilköğretim genel müdürlüğüne getirilen İsmail Hakkı Tonguç gibi şahsiyetler, öğretmen okulunu bitirdikten sonra hükümet tarafından Almanya'ya gönderilerek orada resim-iş, spor ve iş okulu konuları üzerinde ihtisas yapmaları sağlanmış ve memlekete dönerek orta dereceli okullarda resim-iş ve spor eğitimi

vermişlerdir. Bu sayede İsmail Tonguç, Gazi Eğitim Enstitüsünün resim-iş bölümünü kurarak Köy Enstitülerinin de mimarı olmuştur (Kırıçoğlu, 1991:45).

Cumhuriyet dönemi eğitim tarihimizde kültür ve sanat sorunlarının da tartışıldığı önemli bir olgu Milli Eğitim şuralarıdır.

Milli Eğitim Şuralarının bazıları, Türkiye’deki görsel sanatlar eğitiminin yapılandırılması çalışmaları doğrultusunda önemli bir yer tutar. Bunlardan 1949, 1962, 1974 ve 1981 Milli Eğitim Şuralarında görsel sanatlar eğitimine ayrı ayrı yer verilmiştir. 1962’deki yedinci şurada, eğitim, kültür ve sanat konularına geniş yer verilerek, Kültür İşleri ve Güzel Sanatlar Komisyonunun hazırladığı raporda dile getirilen önerilerle, görsel sanatlar eğitiminin bazı temel ilke ve amaçları benimsenmiştir. 1974’deki dokuzuncu şurada da, ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre seçenekleri kol faaliyetleriyle görsel sanatlar eğitiminin desteklenmesi öngörülmüş; lise ve dengi okullarda da görsel sanatlar eğitimi dersleri seçmeli dersler arasına konulmuştur (Yolcu, 2000).

Bu durum göstermiştir ki, görsel sanatlar eğitimi derslerinin anaokulundan başlayarak, yüksekokul ya da fakülteler dışında da başka mesleklere yönelik eğitim veren yüksekokul ve fakültelerde de ders olarak okutulabilecektir.

Günümüzde görsel sanatlar eğitimi konusunda yaşanan en önemli gelişmelerden birisi de hiç kuşkusuz 1989–1990 ders yılında İstanbul’da açılan ve bugün 40 ilde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar liseleridir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 33. Maddesi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin açılmasına temel dayanak olmuştur.

Bu liselerin çoğalması, üniversitelerimizin Güzel Sanatlar Fakülteleri, İç Mimari, Endüstri Ürünleri Tasarımı vb. bölümlerin görsel sanatlar eğitimi alanında eğitim görmüş öğrenci bulmalarını da bir ölçüde kolaylaştırmıştır.

Son olarak da, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ve Dünya Bankası'nın 1994-1997 yılları arasında yürüttüğü Milli Eğitim Geliştirme Projesi çerçevesinde, eğitim fakültelerinin yapılanması yeniden düzenlenmiş, Resim-İş Bölümleri, Müzik Eğitimi Bölümü ile birlikte kurulan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde, Sınıf Öğretmenliği Bölümleri de yeni kurulan İlköğretim Öğretmenliği Bölümünde Anabilim dalları olarak yer almıştır. İdari yapılanmanın yanı sıra, her iki bölümdeki sanat derslerinin yarıyıllara göre ders dağılımları, kredileri ve içerikleri de değiştirilmiş ve 1998-1999 öğretim yıllarından itibaren uygulamaya konulmuştur. Türkiye'deki görsel sanatlar eğitiminin tarihi seyrine bakıldığında, daha çok ders seviyede değişim ve gelişimin olduğu gözlenmektedir. Ne var ki, bu kademelere gelmeden önce, özellikle zorunlu eğitim kademelerindeki öğrencilerin görsel sanatlar eğitimine özel bir itina ve önem verilmeli, geçmişe bakıp geleceğe daha iyi yön verilmelidir (Kuruoğlu, 1997:4).

Sanat ve onun eğitiminin, eğitim kurumlarında hak ettiği ağırlığı yakalayabilmesi, serpilip gelişebilmesi, onun gerekliliğine ve önemine inanmış insanlar tarafından sağlanabilir. Bu özelliklerde yetişecek olan insanların mimarları da, çağın gereklerini yakalayabilmiş bir eğitim politikası ve kararlılığı, gerekli donanım ile etkili bir programla yetişmiş olan eğitimciler olacaktır. Bu sebeple, her alanda olduğu gibi sanatın eğitiminde de çok iyi yetişmiş sanat eğitimcileri, bu misyonu yakalamada en temel yapı taşları olarak yerlerini alacaklardır.

2.2. Görsel Sanatlar Eğitimi

2.2.1. Görsel Sanatlar Dersi

Öğrencilere göre Görsel Sanatlar dersi, diğer derslerle kıyaslandığı zaman onlardan önemsiz görünmektedir. Bu şekilde düşünmelerinin nedeni velilerin bu yaklaşımda olması, sınavlarda görsel sanatlar dersinin yer almaması nedeniyle, diğer derslere daha fazla ilgilenilmesi gibi sebepler yatmaktadır.

Bu ders öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmek amacını taşıyan bir etkinlik değildir. Öğrencilerin anlama, algılama, düşünme, çevrelerine ve çevredeki olaylara karşı duyarlı olma özelliklerini geliştiren bir süreçtir.

Öğrenciler için bu ders, düşünsel bilişsel, duyuşsal ve bedensel etkinlikler içinde bulunarak kendilerini ifade etmeye olanak sağlayan çok yönlü önemli sanatsal bir araçtır. Görsel sanatlar dersi sadece görsel sanatlar eğitimiyle sınırlı kalmaz, doğa ile insan arasındaki ilişkileri tanır, yaşamın zenginliğini görerek kişisel bütünlüğünü ve özgüvenini kazandıran vazgeçilmez bir unsurdur.

(12 – 15 Yaş) Gelişim Basamakları

Çocuk resimlerinde gelişim (12-15 yaş arası)

1. Toplumsal gelişim (figürler.)
2. Çizgisel gelişim-grafiksel gelişim (çizgiler zamanla anlam kazanır.)
3. Ruhsal gelişim (Renk, denge, armoni, estetik değişim)
4. Bedensel gelişim-Kasları gelişir, malzemeye hakim olur.
5. Kişilik gelişimi-Bireysel farklılıklar ortaya çıkar.
6. 12 yaşında çocuk, resimlerinde içtenliğini yitirmeye başlar; bu durum çocuğun dış dünyaya değer vermesiyle ilgilidir.

Çocuk dergi ve moda resimleriyle ilgilenir. Doğaya uygun resimleri taklit etmek ister. Özellikle ayrıntılarla ilgilenir. Röprodüksiyon gösterilebilir. Sergi ve müzeler gezdirilebilir. Bu dönem çok kritik bir dönemdir. Bu sınıflarda bu döneme girmemiş çocuklarda bulunabilir.

2.2.2. Görsel Sanat Eğitiminin Kapsamı

- ❖ İki boyutlu çalışmalar (Resim iş)
- ❖ Üç boyutlu çalışmalar, (heykel, kabartma, rölyef,
- ❖ Sanat eserleri inceleme

İki Boyutlu Çalışmalar: Bunlar daha çok yüzey anlayışına dayanan resimsel çalışmaları kapsar. Çizgisel ve renkli çalışmaları içerir.

Çizgisel Çalışmalar: Çocuktaki biçimsel anlatım çizgiyle, karalamayla başlar. Her yaş döneminde çizgisel çalışmalara yer verebiliriz. (Kalem, pastel, kazıma uçları, fırça, çöp, ağaç dalları vs. kullanılabilir.)

Renkli Çalışmalar: Çocukların zengin renk dünyası vardır. Çocukların ruhsal dünyasını dışa vurabilmesi, yaratıcılıklarının ortaya çıkması ve çeşitleme açısından rengin de kullanılması gerekir.

- ❖ Suluboya, guvaş, pastel, renkli kağıtlar, renkli cam parçaları, renkli taşlar, renkli mürekkepler, plastik boya, kolalı tutkallı boyalar, ucuzluk açısından kullanılabilir. Bitkisel boya, renkli mürekkep, kumaş boyaları da kullanılabilir. Renkli taş ve camlardan mozaik çalışmaları yaptırılabilir.
- ❖ Kil, alçı üzerine küçük taş parçaları gömerek çeşitli çalışmalar yaptırılabilir.
- ❖ Baskı, kumaş, yaprak, patates, şablon baskı vs.
- ❖ Ayrıca çini mürekkebiyle siyah-beyaz ve mavi çalışmaları da yaptırılabilir.
- ❖ Perspektif artistik bağlamda verilmelidir. (Bize yakın nesneler, insanlar, tam boyunda ve parlak renkte, bizden uzaklaştıkça küçülür ve renkleri solar, açılır gibi...)

Üç Boyutlu Çalışmalar (Oylumsal Çalışmalar): Çok boyutlu modelaj, heykel, yapısal çalışmaları ve kabartma çalışmalarını içerir.

Çocuklar önceleri yüzeysel algıya sahiptirler, nesneleri tanıdığı oranda üç boyut içersinde algılar. Çocuklar tek yönlü geliştirilmemek için iki boyutlu çalışmaların yanında üç boyutlu oylumsal çalışmalara da yer verilmelidir.

Modelaj Ve Heykel (Yontu) Çalışmaları: Oylumsal çalışmaların başında, yoğrulabilen kil, plastilin, kağıt hamuru gereçlere biçimlendirme çalışmaları gelir. (Gazete kağıtlarını kola, beyaz tutkal içersinde ıslatarak elde edilecek kağıt hamuru

ile kukla yada figürler yapılabilir.) Modelaj çalışmaları önce alet kullanmadan elle gerçekleştirilir. Daha sonra alet kullanılır. Kabartma çalışmalarından sonra yontu çalışmalarına geçilir.

Yapısal Çalışmalar:

- ❖ Maket evler, oyuncak evler, park, bahçe, anıt çevre düzenlemeleri tasarımı vs.
- ❖ Tahta parçaları, ilaç ve ambalaj kutularıyla inşa çalışmaları yapılabilir.
- ❖ Kitle - boşluk, ışık-gölge, denge-ritim gibi biçimsel ve estetik ilişkileri sezmesine, tasarım gücünün gelişmesine yardımcı olur.
- ❖ Yapısal çalışmalar, yapıcı tip özelliğine sahip çocukların yaratıcılıklarını ortaya çıkarır.

Sanat Eserlerini İnceleme: İlkokulda her sınıfta çocuğun seviyesi göz önünde tutularak sanat eserleri incelenir. Çocukları sanat etkinliklerinden, müze, sergilerden yaralandırmak gerekir. Sanatçılar da tanıtılmalıdır. Röprodüksiyonlardan, slâytlardan yararlanılabilir. Böylece çocuk sanat eserlerinin insanlığın ortak ürünü olduğunun bilincine varır.

2.2.3. Görsel Sanatlar Dersinin Amaçları

Görsel sanatlar dersinin amaçları şu şekilde sıralandırılır:

1. Öğrencinin, analiz ve sentez yeteneği (seçme, ayıklama, birleştirme, yeniden organize etme) ile eleştirel bakış açısını geliştirmek,
2. Öğrencinin yeteneklerini fark etmesini, kendine güven duygusu kazanmasını ve geliştirmesini sağlamak, görsel biçimlendirme yolları ile kendini ifade etmesini sağlamak,
3. Öğrencinin ilgisini, bu alandaki çeşitli kaynaklarla besleyebilmek (müze, galeri, tarihî eser vb.), bu yolla geçmişine sahip çıkma ve geleceğini yapılandırma bilinci kazandırmak,

4. Öğrencinin her alanda kullanılabilecek yaratıcı davranışlar geliştirmesini sağlamak,
5. Öğrencinin ulusal ve evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanımasını sağlamak,
6. Geçmişten günümüze miras kalan sanat yapıtlarından haz alma ve onur duyma duyarlılığını kazandırmak,
7. İş birliği yapma, paylaşma, sorumluluk alma, kendi işine saygı duyduğu kadar başkalarının işine de saygı duyma bilinci ve duyarlılığı kazandırmak,
8. Öğrencinin ruh sağlığını koruma, iç dünyasını anlatma, duygusal tepkilerini ortaya koyma ve bedenine saygı duyma bilinci geliştirmesini sağlamak,
9. Öğrenciye aklını, duygularını, zevklerini sorgulama bilinci kazandırmak.
10. Öğrencinin hayal gücünü geliştirmek, görsel algı ve birikimleri ile öznel algılarını sanatsal anlatımlara dönüştürebilmesine imkân tanımak, birikimlerini başka alanlarda kullanabilme becerisini geliştirmek,
11. Öğrenciye doğadan, çevreden ve geçmişten günümüze miras kalan sanat yapıtlarından haz alma, onlarla gurur duyma ve onları koruma bilincini kazandırmak,
12. Öğrencinin, sanatın ve sanat eserlerinin her zaman önemsenecek birer değer olduğunu kavramasını sağlamak,
13. Öğrenciye her türlü araç ve gereci kullanarak görsel anlatım dilini dönüştürme isteği ve kullanma becerisi kazandırmak ve öğrencinin gelişmesine imkân tanımak,
14. Öğrenciye değişik tekniklerle elde edilen sonuçların etkilerini sezdirebilmek ve öğrencilerin farklılıklardan zevk alabilmelerini sağlamak,

15. Öğrenciyi farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin farkına vardırabilmek,
16. Öğrenciye kullandığı tekniklerin dışında yeni teknikler arama isteği ve cesareti kazandırmak,
17. Öğrenciye, amacına uygun malzemeyi seçme, malzemedan anlam çıkarma becerisi kazandırmak,
18. Öğrenciye kendini ifade etme sürecinde çıkacak sorunlara teknik çözümler üretebilme becerisi ve güveni kazandırmak.
19. Yukarıda sözü geçen bu amaçlar 351 sayı, 11.09.2006 tarihli Talim Terbiye kurulu kararı ile kabul edilen ilköğretim Görsel Sanatlar (1 – 8. sınıflar) Dersi Öğretim Programı ile yürürlüğe gitmiştir.

2.3. Görsel Sanatlar Eğitimi Yöntem ve Teknikleri

Görsel Sanatlar Eğitiminde saptanan hedeflere ulaşabilmek için bir plana göre izlenen yola yöntem denir. Yöntem, öğrenme etkinliğinin temel değişkenlerini, hedefler doğrultusunda ve eşgüdüm içinde nasıl işe yöneleceğimizi belirlemektir (Ünver, 2002:20).

Öngörülen hedefler, öğrencilerin gelişim ya da hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme biçimine göre tespit edilir. Ders boyunca, öğretim devam ederken duruma göre çeşitli yöntemler birbirini tamamlayacak nitelikte kullanılabilir (Ünver, 2002:37).

Yöntem hakkında çeşitli tanımlamalar yapılmıştır kısaca bunları özetlersek;

Yöntem, kelime anlamına uygun olarak genel bir ifade ile, bir amaca giden yol demektir, yani düşünülmüş ve planlanmış bir hareket biçimidir (Hesapçıoğlu 1994:142).

Diğer bir tanıma göre yöntem, bir amaca ulaşmak için tutulan düzenli yol demektir. Öğretim yöntemi, öğrencilerin özellikleri, ders araç gereçleri ile tüm öğrenme durumları göz önünde bulundurularak belirlenen ve izlenen mantıklı yoldur (Tan ve Erdoğan 2000:24).

Belirlenmiş amaç veya amaçlar, o amaçlara gidenler ve amaçlara gitmek için izlenen bir yol vardır. Bu yol ne kadar açık, kolay izlenir, dolaşmasız olursa, o kadar çabuk ve düzenli bir şekilde amaca ulaşılır. Yani öğretme-öğrenme etkinlikleri gerçekleştirilirken, uygun yöntemlerin seçilmesi gerektiği söylenebilir (Bozkaya, 2001:129).

Öğretmenin yöntem seçimini etkileyecek belli başlı faktörleri şöyle sıralamaktadır (Küçükahmet 1986:35):

- ❖ Öğretmenin yönetime yatkınlığı,
- ❖ Dersin süresi,
- ❖ Fiziksel olanaklar,
- ❖ Maliyet,
- ❖ Konunun özelliği,
- ❖ Öğretim sonucunda öğrencide geliştirilmek istenen nitelikler,
- ❖ Programın niteliği,
- ❖ Öğrenci grubunun tutumları,
- ❖ Öğretmenin kişiliği olarak sayılabilir.

Öğretmen bir yandan yöntemlerini seçerken etkileneceği faktörleri, diğer yandan da seçtiği yöntemleri en iyi şekilde uygulayabilmesi için dikkat etmesi gereken hususları bilerek dersini işlemesi gerektiği düşünülmektedir.

Öğretim yöntemi iyi seçildiği takdirde kısa zamanda birçok amaca erişilebilir, çok yönlü bir öğrenme sağlanabilir. Böylece amaçlar, uygun yöntemin bulunup, uygulanmasıyla ancak işlerlik kazanırlar. Bir yöntemin iyi olabilmesi için (Tan ve Erdoğan 2000:25);

- ❖ Öğrenme, öğretim ve düşünme ilkelerine uygun olmalıdır,
- ❖ Öğretmen ve öğrenciyi fazla yormamalıdır,
- ❖ Öğretmenin kişisel yaşantılarıyla zenginleştirilmelidir,
- ❖ Öğrenciyi yaratıcılığa yöneltmeli, aktif kılmalı, kişiliğini geliştirmelidir,
- ❖ Öğretmenin, öğrencilerin ve konunun özelliklerine uygun olmalıdır.

Öğrenme Etkinlikleri

Bireylerin çevresiyle olan etkileşimini sağlayan onların duyu organlarıdır. Diğer bir deyişle bireyler, görerek, duyarak, dokunarak, koklayarak ve tat alarak etrafında olanları anlamaya çalışır. Öğrenme etkinliklerinde seçilecek olan yöntemlerin duyu organlarının çoğunu harekete geçirebilecek yöntemler olması gerektiği söylenebilir.

Öğrenme sırasında, öğrenci ne kadar çok duyu organını kullanırsa bilgiyi çok yönlü olarak kodlayabilir ve geri getirme düzeyi de o denli yüksektir (Sanemoğlu 2000:388).

Buna bağlı olarak duyu organlarımızın öğrenmedeki etkilerini değişik kaynaklar farklı oranlarda ifade etmektedirler. Bu oranları şu şekilde özetlemektedir (Çilenti 1982:154)

Tablo 1
Duyu Organlarının Öğrenmedeki Etkisi Yüzdeleri

Duyu organlarımız	Öğrenme yüzdeleri
Görme	%83
Duyuma	%11
Koklama	%3,5
Dokunma	%1,5
Tatma	%1

Bu tablodan da anlaşılacağı gibi öğrendiklerimizin %95'i görsel-işitsel duyularımıza hitap eden öğrenme ortamlarında gerçekleşmektedir. Diğer bir deyişle, görsel-işitsel materyallerle zenginleştirilmiş öğrenme ortamları, etkin öğrenmenin gerçekleşmesinde vazgeçilemeyecek unsurlardır. Genel olarak kullanılan ya da kullanılması gereken yöntemler ise şunlardır:

2.3.1. Anlatma

Bir konuya giriş yaparken, bilgi aktarırken ya da özetlerken sıkça başvurulan bir yöntemdir. Bu yöntemin uygulanmasında görsel ve işitsel araçlardan yararlanılmasına, öğrencilere söz hakkı verilmesine öğrencilerin not tutmalarına ve soru sormalarına imkân verilmelidir. İşlenen konuların öğrencilerin yaşantılarıyla bağlantısı kurulmalıdır. Basit kısa ve tam cümlelerle anlatım yapılmalıdır (Pekmezci, 2007:134).

2.3.2. Gösteri Yöntemi

Sese ve görüntüye dayalı bir yöntemdir. Röprodüksiyon, slayt, film gibi görüntü sunuşları ve anlatma yoluyla sanat tarihsel gerçeklerin yanında estetik ve eleştirel kaygıların öğretim yoluyla giderilmesidir. Bu yöntemde öğretmen öğrencilerin bilgi düzeyini bilmeli, bu düzeyin üzerinde neler vereceğini kararlaştırmalıdır. Malzeme ve araçların yeterli olup olmadığı, çalışıp çalışmadığı,

anlatım süresi için zamanın yeterli olup olmadığı önceden planlanmalıdır. Gösteriyi bütün öğrenciler görüp duymalıdır (Erbay, 2000: 47).

2.3.3. Gösterip – Yaptırma Yöntemi

Bir konuya ilişkin bilgilerin beceriye dönüştürülmesi için gerekli uygulamaların yapılması aşamasında kullanılan bir yöntemdir. ”Bir işlemin uygulanmasında, bir araç gerecin çalıştırılmasını, önce gösterip açıklama, sonra öğrenciye alıştırma ve uygulama yaptırarak öğretme yoludur”(M.E.B., 2002, s:36).

2.3.4. Soru - Cevap Yöntemi

Sanat tarihi, estetik ve sanat eleştirisi konularında öğrencileri doğru cevaplar vermeye yönelten bir yöntemdir. Öğrencilerin bir konuda yoğunlaşmalarını, zihinsel bir çabayı ve konu üzerindeki bilgi ve düşüncelerin anlamlı bir bütün halinde sunulmasını sağlar. Bu yöntemde önemli olan, açık uçlu sorularla diyalogu geliştirmektir. Bu tip sorular, kısa ve başka bir sorunun nedeni olacak cevaplar gerektirdiğinden, önceden hazırlanması ve eğitiminin soru tekniğini geliştirmesi zorunludur (Ünver, 2002:41).

2.3.5. Araştırmaya Dayalı Yöntemler

Eğitiminin rehberliğinde öğrencinin kendi kendine öğrenmesini sağlayan ve sanatsal amaca götüren çağdaş yöntemlerdir (Ünver, 2002:38).

2.3.6. Uygulamalı Çalışmalar

Sanat derslerinde uygulama, zaman ve amaç boyutunda çok önemli bir yer tutar. Uygulama etkinliklerinde öğrenci, ürün ortaya çıkıncaya kadar sürekli düşünce üreten, eleştiren, keşfeden, elemanlar arasında bütünsel bir ilişki kurmaya çalışan, olmadığında bozarak yeniden oluşturan, sonuca ulaşabilmek için eğitimci ile diyaloga giren bir araştırmacı ve uygulayıcıdır (Ünver, 2002:41).

2.3.7. Süreç İçinde Değerlendirme

Ön değerlendirme olarak da adlandırılan bu yöntem, öğrencilerin uygulama çalışmaları yaparken onların gelişimi hakkında öğretmenin karar vermesini de sağlayacak, izlemeye dayanarak önerilerin yapıldığı, diyalogu esas alan bir yöntemdir. Burada öğrenci yönlendirmesi bire bir ya da küçük gruplar şeklinde olabilir. Karşılıklı soru-cevaplarla öğrencilere yanlışlarının sezdirilmesi ve sorunlarının çözümünde yönlendirici olunması gerekmektedir. (Ünver, 2002:42).

2.3.8. Yaratıcı Drama

Bu yöntem yaratıcılığı geliştirmede daha çok düşünce ile birlikte deneysel faaliyetleri kullanmayı amaçlamaktadır. Doğaçlama, rol oynama, tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, olayı, fikri, davranışı, ya da soyut bir kavramı eski gerçekliği ile yeniden gözden geçirilip anlamlaştırılması, canlandırılmasıdır (San,1991:1).

Bu yöntem çeşitli öğretim amaçları için kendiliğinden meydana gelen, hazırlıksız, yaşam tecrübelerinin aslına benzer canlı sunumları gerçekleştirme yöntemidir. Başka bir deyişle bir takım durum ve olayların hareket konuşma ve taklit gibi öğelerden yararlanılarak hayali bir ortam içinde canlandırılması gibi.

Bu yöntem daha çok grup çalışması içinde yer alır. Sanatçının yaşayış tarzı, kullandığı teknoloji, yapıtları bu yöntemle canlandırılıp oyunlaştırılarak daha kalıcı öğrenme sağlanabilmektedir (Mutlu 2000: 47).

2.3.9. Doğaçlama

Eğitim ve bireysel gelişim gibi alanlarda geniş bir kullanıma sahip olan yöntemlerden bir olan doğaçlama yöntemi de bireyi genel olarak monotonluktan ve tek tip olmaktan kurtarıp aniden gelişen olaylar karşısında, yaratıcı olmak şeklinde

tanımlanabilir. Belirli bir hazırlık olmadan, o anda oluşturulan, seçilen konuyu ayrıntıları ile saptamadan, anında yaratılan, geliştirilen doğaçlamanın yanı sıra, diğer bir uygulama şeklide, önceden tasarlanarak ve konuşularak verilen yönerge ile çalışmanın gelişim süreci belirlenerek, özgün bir estetik oluşturma sürecidir (And, 1974:13).

2.3.10. Oyun Tasarımı

Oyun kurallı bir eğlencedir. Fiziksel ve ruhsal enerjisinin çıkarsız dışavurumudur. Benzetme içgüdüsünü doyurmak, yeteneği geliştirmek, üstün gelme ve yarış isteği ile yiten enerjiyi onarmadır (And ,1974:13).

2.3.11. Dramatik Oyun

Liderin örgütlediği ve yer aldığı bir grup etkinliğidir. Çocuğa baskı yapılmadan önerilen temalar çerçevesinde doğaçlama temeline dayanır. Kolektif etkinliklerden yararlanarak çocuk için yaşamı zenginleştirmek, dengelemek ve arındırmak amacı vardır. Dramatik oyun aracılığı ile çocuk kişisel duyarlılığını anlatır, heyecanlarını, sesini, sosyal ilişkilerini disipline sokar. Tiyatro öğeleri kullanmakla birlikte aynı amacı taşımaz (Saturçay 1981:15).

Dramatik oyun birkaç dakika sürmektedir. Çocukların evrenlerini keşfettikleri, çevrelerindeki ve konu alanındaki kişilerin karakter özelliklerini taklit ettikleri özgür alanlardır. Bu nedenle drama ile karıştırmamalıdır (Oğuzkan 1988: 4). Oyunda kuklalara da yer verilebilir. Amaç, hayali oyundan, gerçekleri yaşayarak öğrenmedir. Çocuğa, yaparak ve yaşayarak yaratıcılığı sağlayacak etkinlikler kazandırır.

2.3.12. Dramatizasyon

Bir duygu ve düşüncenin hareket, mimik, jest ve sözle anlatımıdır. Bir konu ya da durumun yaşantıya dönüştürülmesidir. Doğal, kültürel ve toplumsal olayların, imgelerin yoğun olduğu bir ortamda canlandırıldığı öğrenme yoludur.

Uygulayana neşe vermekle beraber üretme ve paylaşma olanağı sağlayan çalışmadır. Anlama, anlatma yetenekleri ve kişiliklerini geliştirir (Kavcar 1988: 84).

Yerine göre çocuklara anlatılan bir hikayenin, olayın içlerinden geldiği gibi canlandırılmasıdır. Ezbere dayanmadığı için her defasında değişebilir.

Eğitsel olarak, çocukların bedensel gelişimlerine olduğu kadar tinsel gelişmelerinde de etkin rol oynar. Çocuk, drama da bir kimsenin kişiliğine büründüğünde kendisini tanır, insanları ve çevresini öğrenir. Hayal ve yorum gücünün kullanarak duygularını, heyecanlarını harekete geçirir (Özdemir 1965: 4). Eğitimci dramatizasyon da zamanı iyi ayarlamalı ve konu hakkında öğrencileri önceden bilgilendirmelidir.

2.3.13. Sanat Eleştirisi Oyunu

Sanat eleştirisi sürecinde öğrenciler, geçerli nedenler ve yaklaşımlarla tartışmaya katılacak, arkadaşlarını dinleyecek, yeni düşünceler ve görüşlerle sanat anlayışları gelişecektir. Sanat eleştirisi, öğrencilerin kendi çalışmalarını değerlendirmeleri için de kullanılır. Bunun için öğrenci bir çalışma kâğıdı hazırlar. Amaç yapılan ürün üzerinde eleştirel bir gözle yoğunlaşmak ve daha iyi anlamaktır. Betimleme, çözümleme, yorumlama ve yargılama aşamalarında öğrenci anlatım yapar. Öğrenci bu çalışmada bir sanat eleştirmeni rolündedir (Kırıçoğlu, Stokrocki,1997:60).

2.3.14. Çalışmaların Sergilenmesi

Öğrencilerin güdülenmesi, çalışmaların sürdürülmesi ve başarılı olmaları için temalara yönelik tıpkıbasımlar, uygulama aşamalarını gösteren örnek çalışmalar, öğrenci çalışmalarından örnekler atölyelerde sergilenir.

2.3.15. Sanatçı Atölyeleri, Galeri, Müze ve Tarihi Yerlere Yapılan Eğitsel Geziler

Atölye, galeri, müze ve tarihi yerler, sanatsal ve kültürel değerlerin yoğun olduğu mekânlar ve alanlardır. Sanatın üretildiği atölyeler, sergilendiği galeriler, tarih, bilim ve sanatla ilgili nesnelerin sergilendiği ve korunduğu müzeler, mimari ve tarihi özelliği olan koruma altındaki alanlar görsel olarak sanatçı ve eserle bire bir etkileşimin olduğu yerlerdir. Eğitimin yerinde ve görsel olarak yapılması amaçlara ulaşmadaki başarıyı arttıracaktır. Yaratıcı süreç, sanat tarihi, estetik, eleştiri gibi konularda yapılacak etkinlikler, gezi izlenimlerine dayalı uygulamalı çalışmalarla bütünleştirildiğinde çağdaş bir sanat eğitim verilmiş olacaktır.

2.3.16. Birlikte Öğrenme

Bir problemi planlamak ve çözmek için öğrencilerin küçük gruplar halinde çalıştırılmasıdır. Sınıfların fazla kalabalık oluşu nedeniyle, öğretmen geç kavrayan öğrencilere rehberlik etmeleri ve usta - çırak ilişkisinde çalışmaların sürdürülmesi için başarılı öğrencilerden yararlanılır.

Bu çalışma yönteminde öğretmen, gruba dayalı bir uygulamalı etkinlik verebileceği gibi, estetik ya da eleştirel bir konu da verebilir. Önemli olan etkinliğin süreç, araç-gereç bakımından araştırma, keşfetme ve sorunu çözme gerektirmesidir.

2.3.17. Kolaydan Zora Gitme Yöntemi

Bu yöntem görsel sanatlar eğitimini en basitten alıp öğrencinin seviyesine göre kolaylaştırarak ve değiştirerek en karmaşığa doğru geliştirmeyi amaçlamaktadır. İlk ve orta öğretimde sanat dersleri konuları genellikle birbirinden farklı teknik ve uygulamalar şeklinde yürütülmektedir. Örneğin bir gün suluboya ise bir başka gün el becerilerine dayalı üç boyutlu (kesme, ölçme, yapıştırma vb.) etkinlikler şeklindedir. Bu anlayış bir ölçüde öğrencilerin ilgilerini yüksek tutabildiği düşünülmektedir.

Ancak anlamlı bir sanat öğretimi sistematik disiplinli bir öğrenme sürecini gerektirir. Dolayısıyla verilen konu ve tekniklerin kavratılmasında ilkesel, anlamlı bir ardılığın olması gerekmektedir. Böylece süreç içinde, işlenen konuların içeriği ve kullanılan araç gereçlerin olanak ve işlevselliğinin yeterince tanınmasına fırsat verilmiş olmaktadır (Artut, 2001: 102).

2.3.18. Müzikli Yöntem

Bu yöntem, resmin müzikle ilişkisi düşünülerek sırf müziğe dayalı olarak yapıldığı gibi, müziğin yaratıcılığa etkisi düşünülerek derslerde müzik dinletilmesi şeklinde de yapılmaktadır. Müzik ile motive olan ritimler simgesel öğelere dönüştürülebilir. Bu yöntemin uygulanmasında uygun koşulların çok iyi hazırlanması gerekmektedir. Dinletilecek müziğin seçimi, öğretmen ve öğrencinin konsantrasyonu, fiziki koşullar sonuçta etkili olabilmektedir (Artut, 2004: 114).

Sanat Eğitiminde Müzikli Yöntemin Kullanım Teknikleri;

Sanat eğitiminde müzikli yöntem tekniklerinden birisi müziği konu alarak doğaçlama yapmak, bu teknik müzikten ilham alarak yaratıcılıkta müzikten yararlanmak veya müziği düşünerek eserler oluşturmaktır. Örneğin; Sanatçıların müziğe gösterdiği ilgi değişti. Kimi esin kaynağı olarak müzikten yararlanıyor; kimi doğrudan doğruya müziğin resmini yapıyor; kimi senfoni, füg vb. müzik formlarını resme aktarıyor; müziğin biçimlendirme öğelerinden resimde yararlanma yollarını arıyordu." (İpşiroğlu, 1998:184).

Diğer bir teknikte müzik dinleyerek resim çalışması yapmak; bu teknik tamamen insanın ruh halini yansıtan, müziğin kendilerinde bıraktığı etkiyi özgürce (soyut ya da figüratif) anlatmalarını sağlayan tekniktir.

2.3.19. Deneysel Yaklaşım

Çocukların kendi başlarına çeşitli gereçlerle deney yapmalarını, sanatsal süreci yaşamalarını estetik ve sanatsal gelişmede temel almaktadır.

2.3.20. Bilgisayar Destekli Yaklaşım

Bugün görsel ve işitsel anlamda bilgisayar teknolojisi yeni bir boyut getirmiştir. Eskiden sanat derslerinin daha etkin ve kalıcılığının sağlanmasında kullanılan diğer araçlara artık oldukça çeşitli grafiksel paket programları (yazım, çizim ve boyama) eklenmiştir (Artut, 2004: 116).

2.3.21. Kopyalama Yöntemi

Kopya bir tanım olarak çeşitli anlamlara gelmektedir. “Bunlar; Kılı kırk yarararak bir şeyin tıpkısını üretmek, bir başka kaynaktan yararlanmak, fikir almak, çoğaltmak, gibi anlamlardır.” (Kırıçoğlu,1991:196).

Eserlerin kopya edilmesine dayandığı için yaratıcılıktan uzak bir yöntemdir. Bir desenin onu örten saydam bir kâğıt üzerine çizilen benzeri de kopya olarak tanımlanmaktadır. Yaratıcı kaygılardan uzak olan bu yöntem, teknik bilgi ve becerilerin geliştirilmesi amacıyla, noktalarla kopya, karelere ayırarak ve doğrudan doğruya nesnelerin kopyaları baz alınarak gerçekleştirilmektedir. Görsel sanatlar eğitimi yöntemlerinden Kopyalama yöntemi konusunda farklı yaklaşımların ortaya çıktığı görülmektedir. Kopyayı reddeden eğitimcilerin gerekçeleri, bireyi kalıplaşmış imgelere götüreceği, özgür anlatım ve yaratıcılığı engelleyeceği gibi kaygılar taşımasındandır (Lowenfeld,1965:61).

Bu yöntem daha önce ortaya çıkarılmış eserlerden faydalanılarak öğrencilerin el becerisini ve sanat anlayışını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bilinen çeşitli kopya yöntemleri şunlardır;

1. Uygulamalı Kopya Yöntemleri

- a. Modelden Kopya (Çeşitli obje ve nesnelerden bakarak etüt etme.)
- b. Karelere Ayırarak Kopya
- c. Karbon Kağıdı İle Kopya
- d. İzini Çıkartarak Kopya (Bir objenin dokusunun yüzeye aktarılması.)

2. Baskı Teknikleri İle Kopya (Çoğaltma) Yöntemleri

- a. Özgün baskı (Damga, Mühür, Gravür, Serigrafi..vb.)
- b. Kalıp alma (Seramik, Heykel End. Sanat, Giysi, Aksesuar vb.)
- c. Röprodüksiyon (Sanatçıların yapıtları): Çoğaltılarak günümüze aktarılması.
- d. Fotokopi yoluyla kopya
- e. Fotoğraf tabı yoluyla kopya

2.3.22. Beyin Fırtınası

Bu yöntem, bireyin düşünme ve sorun çözme gücünün artırılması, onun yaratıcı güçlerini aktif hale getirilmesi için düzenlenen etkinlikleri içerir. Amaç, yaratıcılığın gelişimine olanak sağlamaktır.

Bu tekniğin kullanılabilmesi için hedef davranışların en az uygulama düzeyinde olması, sorunun birden fazla çözüm yolunun bulunması ve öğrencilerin çözüm için ön koşul olan davranışları kazanması gerekmektedir. Beyin fırtınası tekniğiyle ders işlenirken önce bir ya da iki sekreter ve tartışmayı yönetici bir başkan seçilmektedir. Bu işler yapıldıktan sonra sorun sınıfa sunulmalı ve belli bir süre içinde herkesten çözüm önerileri istenmektedir (Kırıçoğlu, 1991:136).

Bu öneriler üstünde tartışılmadan sekreterler tarafından yazılmaktadır. Bu basamakta olabildiğince çok öğrenciden yeni orijinal ve değişik çözüm önerileri (denenceler) alınmaktadır. Öneriler bittikten sonra sınıfça her bir çözüm üzerinde tartışılmaktadır. Gerektiğinde öneriler gruplandırılmakta, eksikler yine öğrencilerce tamamlanmakta ve probleme değişik çözüm yolları bulunmaktadır. Bu teknikte

öğretmen öğrencileri yüreklendirmekte, hepsinin çözüm yolları üretmelerini istemekte ve onlara fırsat ve olanak tanımakta, kendisi hiçbir görüş belirtmemektedir (Yılmaz, 2005:136).

2.3.23. Psikolojik Yöntem

Bu yöntem, öğrencinin psikolojik özelliklerine göre ve öğrencinin psikolojisine hitap edecek şekilde ders işlemeyi amaç edinir. Çocuğun psikolojik özellikleri ön plana çıkarılarak onun tanınmasını ölçü alan bir görüştür. Özellikle çocukların kişilik ve ruhsal yapılarının tanınmasında son derece etkili çağdaş bir yöntem olarak kabul edilebilmektedir (Artut, 2001:104).

2.3.24. Gözlem Yöntemi

Sanat eğitimcisinin, öğreteceği konuyu öğrenciye bizzat gözlem yaptırarak öğretme yolunu tercih etmesidir. Doğrudan konuyla ilgili röprodüksiyonlardan, dialardan, çeşitli kitap ve materyallerden, TV, film ya da sanatçının atölyesinden çalışma odalarından edinilmiş izlenimlerdir. Gözlem yöntemi ile birden fazla konu ve çalışma daha kısa sürede verilebilir. Eğitimde bugüne kadar olanlardan yararlanmak ve öğrenciye keşfederek öğrenmeyi sağlayan bir uygulamadır. Bu yöntem hem grup, tarafından, hem de bireysel olarak yapılabilir (Mutlu, 2000:48).

2.3.25. Çözümleme ve Birleştirme Yöntemi

Bir çalışmanın değerlendirilmesi sırasında bilgiler arasında bağlantı kurma, benzer ve farklı yönleri belirtme evrelerinin kullanılmasıdır. Eğitimci burada gözlemci ve yardımcı olarak öğrencinin sanatsal çabasının çözümleme ve birleştirme gayretlerini destekler. Sentez ve analiz yöntemi olarak bilinen bu yöntem; sanat eserlerinin incelenmesinde kullanılan yöntemlerdendir. Sanat eğitiminde; incelenecek konular ayrı ayrı verip, sonuçta öğrenciden bir genelleme yapması istenir (Mutlu, 2000:46).

2.3.26. Birleştirilmiş Sanat Eğitimi Yöntemi

Bu yöntem, görsel sanatlar eğitimi içinde yer alan çeşitli disiplinlerin birleştirilmesiyle oluşan en kapsamlı yöntem olarak görülebilir. Sanatın bütün alanlarını birleştirerek kapsamlı bir görsel sanatlar eğitimi yöntemi oluşturmayı amaçlamaktadır.

Görsel sanatlar dersleri sadece devinışsel ve duyuşsal alanla ilgili değil, bilişsel alanla da ilgili içeriğe sahip derslerdir. Uygulamanın yanı sıra "Estetik" "Sanat Eleştirisi" ve "Sanat Tarihi" disiplinlerinin de bu ders kapsamı içinde yer alması gerekmektedir. Görsel sanatlar derslerinde iki ya da üç boyutlu çalışmaların yer aldığı uygulama çalışmalarıyla bağlantı kurarak diğer üç disiplinle bütünlük içinde verilmelidir. Ülkemizde yeni geliştirilmeye çalışılan bu anlayışa göre; öğrencinin gelişim düzeyine uygun olmak koşuluyla, öğrenci uygulama yaparken konuyla ilgili olarak estetik, eleştiri ve sanat tarihi disiplinlerine ait bilgileri de alacaktır (Balcı, 1996:18). Söz konusu disiplinlere ait kuramsal bilgiler uygulamayla birlikte bağlantı kurularak verileceği için öğrenci hem uygulayarak üretecek hem de bu süreç içinde bilgi sahibi olarak öğrenecektir.

Estetik eğitimi: Sanatın genel anlamda doğası, işlevleri ve hedefi, sanatçının kim olduğunu, sanatın kökeni ve değerleri konularında bilgi ve araştırmaları içerir.

Sanat tarihi: Bir kişinin kültürel etkinlikleriyle ilgili ve dünyanın kültürel mirası hakkında bilgi toplama ve araştırma yapma eğitimi olan sanat tarihi, öğrencilerin değerlendirme, anlama ve karşıt görüşleri tolere etme yeteneklerini geliştirir.

Sanat eleştirisi: Bir sanat yapıtı hakkında, yapıtın bütünlüğüne ilişkin, içsel ipuçlarını bulmaya yönelik bilgi ve araştırmayı kapsar. Sanat eleştirisi; betimleme, çözümleme, yorumlama ve yargı olarak dört evre içerir.

2.4. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemlerden “Kopyalama Yöntemi ”

2.4.1. Kopyalama Yöntemi ve Tarihi Gelişimi

Toplumlarda genellikle sanatçıların uğraşısı olarak görülen sanat, 17.yüzyıla kadar, yalnızca seçkinler sınıfındaki bireyin eğitiminde yer alır.

17.ve 18. yüzyılda Avrupa’da sanayinin gelişmesiyle birlikte Endüstri Devrimi yaşanır. Endüstrinin üreteceği ucuz eşyanın daha kolay Pazar bulması için güzel sanatlar alanında tasarım önem kazanır. Sanatın bir ders olarak okula girmesi bu dönemde gerçekleşir. Endüstrinin gelişimiyle birlikte üretimi ve satışı artan eşya şekillerini çabuk, doğru ve düzgün çizmeye yönelik bir eğitim okullarda önem kazanır. “Kopya yöntemi; bu dönemde endüstrinin gelişimini karşılamak için çabuk, kolay, doğru çizimler oluşturma alışkanlığının, tüm öğrencilere kazandırılması amacıyla ortaya çıkmıştır.”(Erbay,1997:23)

Bu dönemde eğitimcilere göre sanat bir yetenek işi değil öğrenme işidir. Bu yüzden göz ve elin uyumuna yönelik çalışmalar yaptırılır, elin belirli bir eğitimden geçeceğine inanılırdı. Tanınmış ressamların eserlerinden, fotoğraflardan, bazı nesnelerden kopya çalışmalar yaptırılarak sanat öğretilmeye çalışılır. Bu yüzden okullarda kopya yöntemi yoğun olarak kullanılır.

1920’lerden başlayarak çocuk resimlerinin önem kazandığı, bu resimlerin doğallıkları ve içtenlikleri ile sanat diye nitelendirildiği yıllarda artık kopyadan söz edilemez olmuştur. “Yaratıcılık” kavram ve eylem olarak eğitim içinde yerini alırken kopya yöntem olarak dışlandı. Çocuk bütün doğallığı içinde sanatsal olarak da kendiliğinden gelişmeliydi. Resim derslerinde kopya ya yönelmek çocuğun bu doğal gelişimini engellerdi (Kırıçoğlu,1995:2).

Ülkemizde görsel sanatlar eğitimi batıda olduğu gibi 19.yüzyılın ortalarında okul programlarında yerini alır. Sanayileşme yönünde hiçbir girişimin olmadığı

yıllarda resim dersleri, meşrutiyet döneminin yenileşme hareketlerinin sonucu olarak askeri okullarda ortaya çıkar. Tamamen mesleki beceri öğretiminin yapıldığı derslerde yöntem olarak tercih edilen kolaydan zora yöntemi okullarda bir yenileşme olarak görülebilir (Kırıçoğlu,1995:3).

Cumhuriyet dönemi ile birlikte görsel sanatlar eğitiminde yeni arayışlar ve farklı çalışmalar içine girilmiş, kopya geçmişteki önemini yitirmiştir.

Bugünse hala görsel sanatlar eğitimi dersleri içerisinde eğitimcinin belirlediği ölçüler içerisinde varlığını sürdürmekte, kullanım şekli ve yöntemleri açısından tartışma konusu olarak ta devam etmektedir.

2.4.2. Sanat Eğitiminde Kopyanın Yöntem Olarak Yeri ve Önemi

Eğitim hedeflerinin gerçekleşmesi doğru yöntemlerin seçilmesi ve farklı yöntemlerin kullanılabilmesi ile sağlanabilir. Yöntemler konusunda doğru saptamaların yapılabilmesi de değişik yöntemlerin tanınmaları ve kullanılabilir olmaları ile olanaklı olacaktır. Sanat eğitimi ile öncelikle bireylerin tasarlayabilme yeteneğinin geliştirilmesi, yaratıcı, kendine güveni olan, estetik beğeni düzeyi yüksek gençler yetiştirmek amaçlanır. Sanat dallarından herhangi birine ilgi duyan veya yönelen yetenekli bireyler içinse amaç, eğitimin her basamağında sistemli bir şekilde bireye sanat görüşü kazandırmak, bireyleri, çağdaş yöntemlerle eğiterek kişilikli sanatçılar yetiştirmektir. Ancak bu amaçlara ulaşıldığı zaman uygar bir toplum da yaratılmış olacaktır.

Sanatın okullara ders olarak girdiği yıllarda doğru çizme, gördüğünü doğru yansıtırma resim derslerinde amaçlanan bir davranıştı. Ancak sanatın bir disiplin bir konu olarak yer alması gerektiği görüşü son yıllarda sanatın her boyutta öğretimini de gündeme getirmiştir. Doğalcı, algıcı yaklaşımların kopyayı yaratıcılık gelişiminde engelleyici görerek reddetmesine karşılık “sanata doğru eğitim” ya da “ disiplin odaklı görsel sanatlar eğitimi” kopyaya geliştirici bir yol olarak bakmaktadır (Kırıçoğlu,2005:195).

Uygulamalı bir alan olarak görülen Resim-İş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrencilere yaptırılan uygulamalar ilk anda kolay gibi görünse de gerçekte çocuğu zorlamaktadır. Bu ders içeriğinde “teknik beceri” dediğimiz görünenin doğru çizilmesi öğrenci için oldukça zordur. Görünen üç boyutlu nesnelerin küçültülerek, iki boyutlu yüzey üzerine yerleştirilmesi, öğrencinin uygulamada çözmesi gereken zorlukların başında gelir.

Bunun gibi görülenin resim düzlemine aktarılması işleminden başka resmi yapan kişi pek çok sorunu çözerek bir sonuca ulaştığı bir gerçektir. Nesnenin düzleme göre küçültülmesinden başka aktarılan malzeme üzerinde tekrar düzenlenmesi işlem ve anlatıma güç kazandıran gördüğünü doğru çizme becerisi de kişiye kopyanın kazandıracığı becerilerdendir.

Bu anlamda kopya kişiye, doğru anlatım becerisi, teknik beceri, duruma uyarılma ve malzeme üzerinde yeniden düzenleme becerisi gibi olumlu beceriler kazandırmaktadır.

Son yıllarda yapılan araştırmalarda bilinen, çizgisel öğretimin yalnızca canlı modellerle gerçekleşmediği, fotoğraf ve sanat eserlerinin de öğrenmeye yardımcı olduğudur. Öğrenciler resim çalışmalarında doğru çizim yapmanın yanında renkleri ışığa bağlı açık-koyu değerlerde göstermek, leke dengesini sağlamak, hareketi yakalamak zorundadır. Başvurduğu kopya yardımıyla resimlerde hareketi, ışık ve gölgeyi, perspektif ve rengi bir ölçüde çizebilir. Bunun sonunda da gerçeğe daha yakın bir çalışma yapmanın başarısını ve mutluluğunu yaşayarak, kendine güvenir bu da kopyanın ulaşılabildiğimiz bir diğer olumlu yanıdır (Kırıçoğlu, 2005:197).

2.4.3. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kopyanın Gerekliliği ve Sakıncaları

Gördüğünü yansıtmak, tıpkısını üretme, çoğaltma gibi anlamları barındıran kopya, sadece görülenin resim düzlemine aktarılması işlemi değildir. Bu işlemde resim yapan kişi pek sorunu çözerek bir sonuca ulaşır. Resmi yapılanın düzleme göre

küçültülmesi, aktarılan malzeme üzerinde tekrar düzenlenmesi işlemidir ve gördüğünü doğru çizme becerisi anlatım ile birlikte yer alır. Anlatıma güç kazandıran gördüğünü yansıtmaya becerisinin öğretiminde çeşitli yollar vardır. Kopya da bunlardan biridir. Kopyanın amacı gibi uygulama biçimleri de önemlidir. Bu noktada çeşitli sorularla ve uygulama yöntemlerini gözden geçirerek bir görsel sanatlar eğitimi yöntemi olarak kullanımında doğru sonuçlara ulaşabiliriz. Bu durumda kopyadan anlamamız gereken nedir? Hangi tür kopya geliştiricidir? Hangisi engelleyicidir?(Kırıçoğlu, 2005:196).

Bu sorulara verilecek en doğru cevap, belli bir ya da birkaç uygulama şeklini belirlemektense, kopya uygulama biçiminin önceden saptanan hedeflere göre seçilmesi gerektiği olmalıdır. Yani aslında konuya uygun, hedefe ve sonuca ulaştırabilecek kopya uygulama biçiminin seçilmesi gerekliliği bu soruların karşılığıdır. Amaç sanatı öğretmekse kopya bir yöntem olarak ancak bir araç olarak kullanıldığında olumlu sonuçlara ulaşılacaktır.

Sanat Eğitiminde Kopyalama Yönteminin Sakıncaları;

Yaratıcılık açısından geliştirici bir değeri olmayan kopya, öğrenciye pratik yapma olanağı vererek onun daha sonraki çalışmalarına yardımcı olabileceği düşünülmese de sürekli uygulandığında öğrencinin bireysel yaratıcılığını zaman içinde yok edebilir. Her ne kadar bazı eğitimciler öğrenmenin taklit yolu ile oluştuğunu ileri sürseler de, günümüzde görsel sanatlar eğitiminde kopya, sanatsal öğrenmeyi geciktiren, zorlaştıran, taklit eğilimli, gelecekte yaratıcı özgün çabalar içinde başarılı olmayan kendine güvensiz bireylerin yetişmesine sebep olabilecektir (Artut, 2004:114).

Sanat Eğitimcisini Kopyaya Yönelten Nedenler;

Geçmişte eğitimciler kopya yapmanın yaratıcılık için bir engel olduğu, hatta aynen kopya etmenin bir suç sayılması gerektiği düşüncesi içinde iken, artık kopya bir yöntem olarak, kişiye pratik yapma imkânı verme ve daha sonra yapacağı

çalışmalarda yarar sağlaması açısından önemi pek çok eğitimci tarafından da benimsenmektedir.

Son dönemlerde daha çok kullanılmaya başlamış ve gelişmiş "Disiplin Merkezli Sanat Eğitimi" anlayışa göre kopya bir yöntem değil araç olarak görülmektedir. Bugüne kadar bu konuda artık bilinen öğrenmenin yalnızca canlı modelden değil sanat eserlerinden ya da fotoğraflardan da olabildiğidir. (Kırışoğlu,1995:193)

Fakat bütün bu konuların ğretiminde kopya tek bir yöntem olarak srekliplik göstermektedir. Kopya sanatın ğretiminde eğitimci ve ğrenci için tek bir yöntem ve yol olmamalıdır.

Öğrenciyi Kopyaya Yönelten Nedenler;

Teknik beceri, başarılı sanatsal anlatımın ilk koşuludur. Okullarda ğretmenin görevi öğrenciye sanatla ilgili bilgileri vermek, çeşitli uygulamalarla doğru resim yapma becerisini çocukta geliştirmektir. Bu yönde yapılan yönlendirme ve eleştiri çocuğu gerçeği yansıtmada ister istemez bir çaba içerisine sevk etmektedir. Ayrıca ilk ergenlik yaşında ise çocuğun çevresi genişler kültürel kaynakların etkisi artar. Toplumun değer yargıları onu doğruyu yansıtmaya zorlar. Kendi gelişiminin gereği olarak gerçeği doğruyu, tamı yansıtmaya tutkusu yaratıcı coşkusunu büyük olasılıkla bastırır. Bu anlamda yetkinliğini arayan ocuk kendi resimleri yeterli gelmediğinde çeşitli kaynaklardan(Kitap resimleri, çizgi roman, bilim kurgu kahramanlar) yararlanmaya yönelir. Bu kaynaklara çocuğu yönelten nedenler şöyle özetlenebilir (Kırışoğlu,1995:194);

1. İki boyutlu resim düzlemine üçüncü boyutu yaratmadaki sorunlara çözüm araması,
2. Kendi resimlerinde görmek istediğini bulamayıp arayışa girmesi,
3. Eleştirilerden dolayı, kendini yeterli bulmaması,
4. Kendi donanım ve kaynaklarının yetersiz ve eksiksiz oluşu,

5. Çevrenin onu hazır imge bombardımanına tutması,
6. Toplumun yargılarında, doğru ve gerçek olanı isteme baskısında olması,

Resim sanatında da oluşturulan her biçim ve bunu yapış şekli, zamanla yenilenmedikçe, kurallaşıp artık ezbere biçimler ortaya çıkmasına sebep olur. İşte çocuklarında çeşitli kaynaklara yönedikleri zamanda kendi resimlerinde istediklerini ve değişimlerini sağlayamadıkları popülerliği ve olumlu eleştirileri yakalayamadıkları, kurallaşmış bazı resimler üretmeye başladıkları bu döneme denk gelir. Öncelikle bu sebeplerden dolayı kopyaya yönelir. Çünkü çocuk bahsedilen sorunlar için çözüm bulabileceği kaynaklara erişecektir.

2.5. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemlerden Müzik ve Seslerden Yararlanma “Müzikli Yöntem”

Bu yöntem daha çok Avrupa’da özellikle (Almanya ve Avusturya)’da okullarda uygulanmıştır. Genellikle müzik dinletilerek yaptırılan çalışmalarda yaratıcılığın geliştirilmesi esas alınır. Sesler çocuğun yaratıcı gücünü zorlayarak, renk ve şekillere dönüştürülerek anlamaştırılır. (Seslerin görselleştirilmesi), müzik ile motive olarak ritimler simgesel öğelere dönüştürülebilir. Bu yöntemin uygulanmasında uygun koşulların iyi hazırlanması gerekir. Dinletilecek müziğin seçimi öğretmen ve öğrencinin konsantrasyonunda fiziki koşullar sonuçta etkili olabilmektedir (Artut, 2004:114).

Sanat eğitiminde müzikli yöntem tercih edilen yöntemlerden biridir. Dersle doğrudan ilgili olmasa da müzik eşliğinde yapılan çalışmayla yaratıcılığı destekleyici müziklerin seçilerek dinletilmesi ve dinletilen müziğin, öğrencinin yaratıcı gücündeki iz düşümleriyle, yaratım oluşturma yöntemidir. Eğitim sırasında, eğitime destek oluşturmak amacıyla dinletilen müzik ile bireyin hayal gücünün zorlanarak ya da rahatlatılarak simgesel öğeyi yakalaması amaçlanır. Müzik yönteminin etkili olması, bireyin bulunduğu ve sanatsal çalışmaların gerçekleştirildiği ortama bağlıdır. Bu açıdan ortamla ilgili her türlü fiziksel etkenler sunulmalı, çalışan ortamın elverişli mekânsal dizaynı, havalandırma, ses, ısı ve ışık durumları çalışmaya elverişli

düzenlenmelidir. Müziğin görsel sanatlar eğitiminde kişiyi motive edici etkisi göz ardı edilemez (Ersoy, 2000:48).

2.5.1. Müzikli Yönteminin Gelişimi

Müzikli yöntemin ilk ortaya çıkışı 1927'ler de olmuştur. Bu yıllarda Almanya'da uygulanmaya başlayan bu yöntemin özü, imgesel çağrışımlar yaptırmak, kişinin iç dünyasını harekete geçirerek duyguların gelişmesine yardım etmek, anlatımlarına yaratıcı etkinliklerine fırsat vermektir. Önceleri merkezinde müzik olmak üzere yaratıcı gücün gelişimi ve korunmasına yönelik olan bu anlayışın, daha sonraki yıllarda ve bir süre için plastik sanatlar eğitimiyle kaynaştığı görülür. 1945 yılından itibaren başlayan bu kaynaşma ve bütünleşme ile müzikten bu amaçla yararlanılmaya çalışılmıştır (Yolcu, 2004:103).

Müziğin özündeki eğitsel nitelik, müziğin eğitsel amaçlara hizmet etmesi ve eğitsel gereksinimleri karşılamada veya gidermede işe yaraması onu çok eski çağlardan bu yana eğitimin bir boyutu haline getirmiştir.

Müzikli yöntem bu yüzden görsel sanatlar eğitiminde tercih edilen yöntemlerden biridir. Dersle doğrudan bir ilgisi bulunmasa da, müzik eşliğinde yapılan çalışmaya yaratıcılığın gelişmesine yardımcı olması hedeflenir. Müziğin ritmine ve oluşturduğu ruhsal rahatlama yardımı ile resim çalışmalarında bulunan öğrencinin dış dünya ile ilgisinin bir ölçüde kesilerek resme motive olmasına çalışılır.

2.5.2. Sanat Eğitiminde Yöntem Olarak Müziğin Yeri ve Önemi

Çağdaş eğitim bireylerin duyuşsal, devinişsel ve bilişsel yapılarıyla dengeli birer bütün olarak en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirilmesini amaçlar. Bu amaçladır ki, çağdaş eğitim, 'bilim, teknik, sanat' alanlarını kapsayan bir çerçeve içinde düzenlenip gerçekleştirilmeye çalışılır. Bu üç alan, insanın duyuşsal, devinişsel ve bilişsel özelliklerine bağlı olarak çağdaş insan yaşamına, bütünsel bir anlam

kazandırır. Bireyin ve toplumun, gereksinim, olanak ve beklentileri ile çağın gereklerine ve eğitimin düzeyine göre bilim, teknik ve sanat arasında bir denge ve uyumun sağlanması gerekir. Bu denge ve uyumun sağlanmasında, görsel sanatlar eğitimine çok önemli görevler düşer (MEB,1991:157).

Sanat eğitiminin önemi, yapısındaki yaratıcılıkta yatar. Amaç, diğer kuşakların yaptıklarını tekrar eden değil, özgün şeyler yapabilen insanlar yetiştirmektir. Sanat eğitimi, yalnızca sanatçı yetiştirmeye değil, sanatın kendisiyle, yaşayarak, bilgilenerken ve tartışarak karşılaşan bireyleri, bu sanatsal yaşantılar ve deneyler yoluyla, bilimde, teknolojide ve sanatta kısaca düşüncede, yaratıcı olarak yetiştirmeye yöneliktir (San,1983:50).

Müziğin eğitim aracı olma işlevi, esas olarak, eğitimde-öğretimde müziğin gücünden, etkisinden ve katkısından yararlanma; dersler, üniteler, konular işlenirken bunlar ve kişiler arasında müzikle bağlantı sağlama ve belirli sonuçlara ulaşmak için müziği kullanma ilkesine dayanır.

Özellikle sözsüz (enstrümantal), çocuğun seviyesine uygun ve sanat değeri olan müzikler seçilerek dinletilmesi ve dinletilen müziğin sesinin yüksek olmamasına dikkat edilmelidir. Bu yöntemin etkili olması için ayrıca sanatsal çalışmaların gerçekleştirildiği ortamda önemlidir. Bu bakımdan, sınıf ya da işlik, sanatsal çalışmaları her yönden destekleyen çeşitli materyaller ışıktandırma, havalandırma gibi etkenler çalışmaya uygun bir şekilde düzenlenmelidir.

Bu yöntemde müziğin seçimi, niteliği ve sesin yüksekliği yanında sanat yaparken müzik dinlemenin ne kadar etkili olabileceği gibi durumların göz ardı edilmemesi gerekir. Öğretimde müzik türünün belirleyende, seçilen müziğin doğru olup olmadığı da, kullanılan ses yüksekliği de çok önemlidir.

Müziğin ses yüksekliği, sınıftaki her öğrenciye aynı düzeyde ulaşmalıdır. Örneğin; öğretmen masasına yerleştirilen bir müzik dinleme aracı, dinlenen müziğin, ona yakın çalışan öğrencilere çok fazla; uzak çalışanlara da ise yetersiz

gelebilir. Bu nedenle atölye de (derslikte) doğru yerlere yerleştirilmiş olarak dengeli bir dağılım sağlanılabilir.

Resim yaparken müzik dinlemek doğrudur mudur, yani kendini resme yapmaya vermiş olan çocuk aynı zamanda müzik dinleyebilir mi? Soruları da önemlidir. İnsanların aynı anda iki etkinliği tam anlamıyla yapabilmelerin zorluğu bilinmektedir. Çok az kişi bu konuda belli başarıya ulaşabilmektedir. O halde çalışmalar esnasında müzik dinlemeye gerek var mı? Müzik dinlenilecek ise resme konsantre olunabilir mi? (Yolcu, 2004:104).

İşte burada bu yöntemin, eğitimde-öğretimde bir dersi, üniteyi, bir konuyu öğrenmek/öğretmek ya da işlemek için bilinçli olarak seçilen ve izlenen bir yöntem olarak tespit edilmiş olmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Sanat Eğitiminde Müzikli Yöntemin Öğrenciye Kazandırdıkları

1. Hayal etme ve yaratmaya yol gösterir, deneyim ve yaratıcılığa katkıda bulunur.
2. Müzik, duyarlı olmaya katkıda bulunur.
3. Disiplin ve kararlılığı barındırır.
4. Sevinç ve başarının temel kaynağıdır.
5. İnsanlar için telepatik bir yoldur.
6. Müzik eğitimi katılımcılıkla ilgili benlik değerine katkıda bulunur.

Bütün bu kazanımlarının yanı sıra kontrolsüz ve plansız uygulanan müzikli yöntem öğrenciyi çalışmada disiplinsizliğe götürebileceği gibi hedeflenen kazanımlara doğru ve olması gerektiği gibi ulaşmasını engelleyecektir.

2.6. İlgili Araştırmalar

Kaynak kitap ve araştırmaların taranmasında sanat ve sanat eğitimi kitaplarına başvurulmuştur. Bu alanda yapılmış olan araştırmalarda ise dolaylı ve dolaysız

konuyla ilgili olarak aşağıdaki araştırmalara rastlanmıştır.

Avşar (2000), tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim I. basamağında birleştirilmiş sanat eğitimi yöntemine göre sanat eleştirisi uygulamaları ve sonuçları incelenmiştir. İlköğretim 4. sınıfları esas alınmış ve bir deney grubu, bir kontrol grubu oluşturulmuştur. Deney grubu üzerinde araştırılan yöntem dâhilinde 11 hafta süre ile haftada 40 dakikalık dersler işlenmiştir. Kontrol grubunda ise aynı süre boyunca milli eğitimin öngördüğü müfredat programlarına göre dersler işlenmeye devam edilmiştir. Deney grubuna her ders öncesi onar soruluk hazır bulunmuşluğu değerlendirici ön testler yapılmış, uygulama sonrası otuz altı soruluk testler cevaplandırılmış ve incelenen sanat eserinden yola çıkılarak hikâyeler yazdırılmıştır.

Araştırma, resim-iş derslerinde, çocuğun uygulamalı çalışmalar sırasında kendi kendine gelişeceği, sanatı bu şekilde öğrenebileceği, yaratıcılık kazanabileceği, imgesel gücünü geliştirebileceği ve yeteneklerini kolayca dışa vurabileceği şeklinde gerçekleşen yanlış kanılar ve buna benzer yargılar nedeni ile öğretim kurumlarında ve programlarında köklü değişimi amaçlayan ve yurt dışında ve ülkemizde uzmanlarca yapılan kapsamlı araştırmalar sonucu elde edilen bulgular sebebiyle öngörülen birleştirilmiş sanat eğitimi yöntemine göre sanat eleştirisi disiplini uygulamalarının öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemeyi hedef almıştır.

Turan(2000), tarafından yapılan araştırmada, kopya yönteminin ilköğretim birinci kademe çağı (9-12 Yaş) çocuk resimlerindeki rolü ve önemi incelenmiştir. Kopya yönteminin ilköğretim 1.kademe (9-12 yaş) çağı çocuk resimlerindeki rolü ve önemi ile ilgili olarak hazırlanan bu tezde kaynak araştırması yapılmış ve çocuklara pastel boya tekniği ile iki boyutlu resim çalışmaları yaptırılmıştır.

Uygulama çalışmaları Ankara il merkezine bağlı bulunan Akşemsettin İlköğretim Okulu 5/A sınıfından 40 öğrenciyi kapsamıştır. Konuyla ilgili olarak, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin tespiti için bir ön uygulama çalışması yaptırılmıştır. Bu çalışmada, öğrencilere aynı konu (Oyun Parkı), süre ve teknik

uygulanarak resim yaptırılmıştır. Bu çalışma süresince öğrencilere maksatlı olarak, süregelen eski yönteme dayalı eğitim durumları uygulanmıştır. Konu ve teknikle ilgili bilgi verilerek çalışma başlatılmıştır. Çalışma süresince öğrencilere müdahale edilmemiş hiçbir yönlendirme yapılmamıştır. Aynı gruba kopya yöntemi ile ikinci uygulama çalışması yaptırılmıştır. Fikret Mualla'nın "Balon Satan Kadın" isimli eserinin reproduksiyonu konu olarak verilmiştir. Bu çalışma sırasında sanat eğitimi ilkeleri doğrultusunda aktif eğitim durumları uygulanmıştır. Dört disiplinden eleştiri, estetik, sanat tarihi ve uygulama disiplinine dayalı eğitim durumları verilmiştir. Çalışma sırasında öğrencilerle bire bir ilişki kurulmuş, nasıl yapacaklarına ilişkin düşünceleri yönlendirilmiştir.

Araştırmada, kopya yönteminin, çocuğun resim eğitiminde, hem resimsel eğitiminde hem de kendini resim yoluyla ifade etmesinde önemli rolü olduğunu kanıtlamaktadır. Bu durumda "Kopya yönteminin ilköğretim 1. kademe (9.12 yaş) çağı çocuk resimlerinde rolü ve önemi vardır" sonucuna varılmıştır.

Balıkçı (2001), tarafından yapılan araştırmada, sanat eğitiminde drama ve yaratıcılığın önemi incelenmiştir. Bu tezin amacı, dramanın bilimsel ve sanatsal eğitimin etkileyici ve bilgilendirici alanlarındaki durumunun incelenmesi ve başlıca çocuk oyunlarının özellikleriyle ilgili araştırmasını yapmaktır. Bu çalışma, tarayıcı tarzda açıklayıcı bir araştırmadır.

Yaratıcılığın geliştirilmesi ve yaratıcı insanların eğitilmesi zaman içinde baskın gelen toplum kurallarına uyan kişiler için de eğitim sistemi önemlidir. Böylece Eğitimsel Yaratıcı Dramanın, metot ve disiplin olarak Türk eğitim sisteminde yer alması önemlidir. Her şeyden önce, yaratıcı drama alanında eğitim olması için "drama" tüm öğretmen yetiştirme programlarında bir "mecburi ders" olarak öğretilmeye başlanması uygundur sonuçlarına ulaşılmıştır.

Atatüre (2001), tarafından yapılan bu araştırmada, ilköğretimde temeli görsel sanatlara ve tasarıma dayanan resim dersleri amaçlarının gerçekleşme düzeylerinin gözlemlenerek saptanması, öğretmen, okul ve öğrenci birlikteliği içinde yürütülen

düşünsel, duygusal, görsel ve bedensel katılımın yer aldığı etkinlikler sürecinin incelenmesi ve nasıl olması gerektiğinin araştırılmıştır

Araştırma, özel amaçlarla Ankara'da belirli bir bölgede seçilmiş sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapıları farklı üç okulda gerçekleştirilmiştir. Seçilen üç değişik ilköğretim okulu öğrenci velilerinin gelir ve eğitim düzeyleri dışında meslek grupları, annenin çalışması, evdeki çocuk sayısı gibi temel farklılıklar da göz önünde bulundurulmuş, dolayısıyla en genel anlamda, seçilen üç okulun araştırılmasından etnografik boyutta sonuçlar alınabileceği varsayılarak araştırma yapılmıştır.

Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre bir sanat(resim) eğitiminin başarısının; eğitim ortamı, öğretmen ve yönetici üçlüsünün bir sistem içinde, bir bütün olarak uyumu ve niteliğinin yüksekliği ölçüsünde arttığıdır. Bunlardan birinde dahi standartların altında nitelik düşüklüğü, ya da uyum sorunu başarıyı gölgelemektedir. Nitekim araştırmada, bir okuldaki öğretmen ve yöneticiler arasında uyum ve yüksek bir niteliğin sağlanmış olmasına karşın, eğitim ortamının yetersizliğinin istenen başarıyı engellediği, ya da yönetici ve eğitim ortamının uyum ve yüksek niteliğine karşın öğretmenin aşırı baskıcı, otoriter yapısından kaynaklanan olumsuz etkisinin başarıyı düşürdüğü görülmüştür.

İneç (2002), tarafından yapılan bu araştırma, ilköğretim Resim-İş dersinde öğretmenlerin kopyaya yaklaşımlarını öğrenmek, kopya yöntemini kullanım durumlarını belirlemek ve yöntemin öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla 2001–2002 öğretim yılında Bursa ili Karacabey ve Mustafakemalpaşa ilçelerinde, ilköğretim okullarında görevli toplam 125 öğretmene (I. kademe sınıf ve II. kademe Resim-İş öğretmeni) anket uygulanmıştır. Çalışmada anket sonuçlarının yanı sıra, öğrenci uygulamalarına da yer verilmiş, tarihsel ve teorik bilgilerle konu desteklenmiştir.

Sonuç olarak anket verileri değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenlerinin kopya yöntemine sıcak bakmadığı ve derslerinde kullanmadığı görülmüştür. Bu konuda daha olumlu tutum sergileyen Resim-İş öğretmenlerinin özellikle çizgisel gelişimde kopyayı etkili buldukları gözlenmiştir. Resimsel anlatımı güçlendirmek amacıyla çizgi çalışmalarında kopya bir yöntem olarak uygulanabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır. Değerlendirmeler sonucu; aktivitelerin yapıldığı deney grubunun, kontrol grubuna oranla oldukça büyük ölçüde başarı gösterdiği ve seçilen yöntemin gerekliliği tespit edilmiştir.

Gökdemir (2006), tarafından yapılan bu araştırma ilköğretim I. kademe resim-iş derslerinde kopya yönteminin sanatsal düzenleme öğelerinin öğretilmesine katkısı incelenmiştir. İlköğretim birinci kademe ikinci sınıf öğrencilerinin sanat eğitiminde, kopya yöntemi kullanılarak, sanatın öğelerinin öğretilmesinin amaçlandığı bu çalışmada, öğrencilere pastel boya tekniği ile resim çalışması yaptırılmıştır. Uygulama çalışmaları, Ankara İl Merkezine bağlı bulunan Gazi Üniversitesi Vakfı Koleji 2-b sınıfındaki 25 öğrenciyi kapsamaktadır. Kopya yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, Van Gogh'un " Yatak Odası" adlı eserinin röprodüksiyonu konu olarak verilmiştir. Çok Alanlı Sanat Eğitimi ilkeleri doğrultusunda, sanat tarihi, estetik, eleştiri ve uygulama disiplinine dayalı uygulama çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışma sırasında, öğrencilerle birebir iletişim kurulmuş olup, gerektiği zaman yönlendirilmişlerdir.

Sonuç olarak, bu çalışmada, kopya yönteminin ilköğretim birinci kademe ikinci sınıf öğrencilerinin resim eğitiminde, sanat ilke ve öğelerinin öğretilmesinde olumlu etkileri olduğu kanıtlanmıştır.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yürütülmesinde izlenmiş olan yöntem, araştırmanın evreni, örnekleme, veri toplama tekniği ve verilerin çözümlemesinde kullanılmış olan işlemler açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada önce konu ile ilgili bugüne kadar yapılmış bilimsel kaynak ve araştırmaların belirlenmesi amacıyla “kaynak tarama” ve "deneysel yöntem" kullanılmıştır. Daha sonra belirlenen öğrencilere iki farklı görsel sanatlar eğitim yöntemi kullanılarak ön test ve son testte, uygulamalar yaptırılmıştır.

Bu uygulamaların yöntemlere göre hazırlanan ölçütlerin yer aldığı gözlem formları ile değerlendirmelerinden elde edilen verilerin analizlerinin sonuçları araştırmanın temelini oluşturmuştur.

Araştırmada, Görsel sanatlar dersi başarısına göre görsel sanatlar dersi başarısı yüksek ve görsel sanatlar dersi başarısı düşük öğrenci grupları oluşturulurken bir önceki dönemdeki ders başarı notları dikkate alınmıştır. Görsel sanatlar dersi başarısı yüksek ve görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan öğrenci grupları bir okuldan aynı araştırmacı ile çalışan 8.sınıf öğrencilerinden toplam 30 öğrenciye görsel sanatlar öğretim yöntemlerinden iki farklı yöntemle (Kopyalama- Müzikli yöntem) ön test ve son test uygulanmıştır.

Tablo 2
Deney Deseni

Gruplar	Ön Test	Yöntem	Son Test
Görsel sanatlar dersi başarısı düşük	Kopyalama Yöntemi Uygulama	Kopyalama Yöntemi	Kopyalama Yöntemi Uygulama
Görsel sanatlar dersi başarısı yüksek	Müzikli Yöntem Uygulama	Müzikli Yöntem	Müzikli Yöntem Uygulama

Konular ve yöntemler hakkında ders işlenerek devam eden süreçte sonra da yine aynı uygulamalı çalışmalar tekrar çalıştırılarak son test uygulanmıştır. Her iki yöntemde de görsel sanatlar dersi başarısı düşük ve görsel sanatlar dersi başarısı yüksek gruplardaki öğrencilere aynı konular materyaller kullanılarak uygulamalı çalışmalar yaptırılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara İli İlköğretim Okulları II. kademe (12–14 yaş) grubu öğrencileri oluşturacaktır.

Araştırmanın örneklemini Ankara İl Merkezi, Keçiören İlçesi, Pursaklar Beldesinden seçilen İlköğretim Okulunun 8. sınıf öğrencilerinden görsel sanatlar dersi başarısı düşük ve görsel sanatlar dersi başarısı yüksek öğrenci grupları oluşturmuştur. Görsel sanatlar görsel sanatlar dersi başarısı yüksek ve görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan 15'er öğrenciden toplam 30, 8. sınıf öğrencisi çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 3
Deney İçerisinde Yer Alan Okul ve Öğrenci Sayısı

Okul	Grup	Öğrenci Sayısı
Seçilen İlköğretim Okulunun	Görsel sanatlar dersi başarısı düşük	15
	Görsel sanatlar dersi başarısı yüksek	15
TOPLAM		30

3.3. Veri Toplanması

Uygulamaların değerlendirilmesi ve karşılaştırılmasında, hazırlanan gözlem formlarında araştırmacı dışında, alanında akademisyen, tez danışmanı ayrıca araştırmacının dışında ilköğretim okulunda görev yapan görsel sanatlar dersi öğretmeni ve bir ölçme değerlendirme uzmanı tarafından geçerliliği uygun görülerek, birlikte hazırlanmış ölçütler esas alınmıştır. Bu teknik ile öğrencinin dersle ilgili bilişsel, duyuşsal ve algısal alanda ölçmeleri yapılmıştır.

Kopyalama Yöntemi Ön Test: Öğrencilerin ders anlatımı öncesi ölçmelerinin yapılabilmesi amacıyla 240’ “karelere ayırarak kopyalama” tekniği ile röprodüksiyon konulu uygulamanın çalıştırılıp, içinde yonteme ve konuya uygun hazırlanan değerlendirme ölçütlerinin bulunduğu gözlem formları ile değerlendirme.

Kopyalama Yöntemi Son Test: Öğrencilerin ders anlatımı sonrası ölçmelerinin yapılabilmesi amacıyla 240’ “karelere ayırarak kopyalama” tekniği ile röprodüksiyon konulu uygulamanın çalıştırılıp, içinde yonteme ve konuya uygun hazırlanan değerlendirme ölçütlerinin bulunduğu gözlem formları ile değerlendirme.

Müzikli Yöntem Ön Test: Öğrencilerin ders anlatımı öncesi ölçmelerinin yapılabilmesi amacıyla 120’ “müzik dinletilme” tekniği ile duyguları ifade eden

uygulamalar konulu uygulamanın çalıştırılıp, içinde yönteme ve konuya uygun hazırlanan değerlendirme ölçütlerinin bulunduğu gözlem formları ile değerlendirme.

Müzikli Yöntem Son Test: Öğrencilerin ders anlatımı sonrası ölçmelerinin yapılabilmesi amacıyla 120’ “müzik dinletilme” tekniği ile duyguları ifade eden uygulamalar konulu uygulamanın çalıştırılıp, içinde yönteme ve konuya uygun hazırlanan değerlendirme ölçütlerinin bulunduğu gözlem formları ile değerlendirme.

3.4. Veri Toplama Tekniği

Uygulamaların değerlendirilmesi ve karşılaştırılmasında, kullanılan gözlem formları iki farklı öğretim yönteminin sonuçlarının değerlendirilebilmesi amacıyla hazırlanmış olup, hazırlanan değerlendirme ölçütlerine geçerli puan değerleri verilerek öğrenci çalışmalarının ölçmeleri yapılmıştır.

Gözlem Formları:

Kopyalama Yöntemi Gözlem Formu: İçinde yöntem ve konu ile ilgili hazırlanan ölçütlerin bulunduğu, beş ana ölçüte dayandırılarak, bu ana ölçütlerin getirmesi gereken kazanımları kendi içinde puanlara ayırarak, uzman görüşleri ile hazırlanmıştır.

Müzikli Yöntem Gözlem Formu: İçinde yöntem ve konu ile ilgili hazırlanan ölçütlerin bulunduğu, dört ana ölçüte dayandırılarak, bu ana ölçütlerin getirmesi gereken kazanımları kendi içinde puanlara ayırarak, uzman görüşleri ile hazırlanmıştır.

Veri Toplama Araçları; Kopyalama Yöntemi ve Müzikli Yöntem için uzman görüşleri alınarak hazırlanan gözlem formlarındaki değerlendirme ölçütleri ve ölçütlerin puan değerleri aşağıdaki gibidir;

Kopyalama Yöntemi Gözlem formu

Teknik İfade;

1. Karelere Ayırma: 6 puan

- Röprodüksiyonu karelere ayırdı: 3 puan
- Resim kâğıdını karelere ayırdı: 3 puan

2. Röprodüksiyonun resim kâğıdına aktarımı: 16 puan

- Biçimler arasında benzerlik yakaladı: 8 puan
- Ölçü oranda benzerlik yakaladı: 8 puan
- Kompozisyonun kuruluşundaki benzerlikleri yakaladı: 8 puan

Görsel Anlatım;

3. Benzerlik: 30puan

- Resimdeki doğru renkleri buldu: 10 puan
- Bulunan rengin tekniğe uygun uyguladı: 10 puan
- Sanatçının fırça tuşlarını tespit edip uyguladı: 10 puan

Tekniğin Kullanımı;

4. Renkli Boya Tekniği: 10 puan

- Guvaş boya tekniğinin kullanımı: 10 puan

Zamanı Kullanma;

5. Zamanı Kullanma: 10 puan

- Uygulanma zamanını kontrollü kullandı: 10 puan

Kazanımlar;

6. Öğrenci Kazanımları: 20 puan

- Görsel Unsur ve estetik ilkeleri uyguladı: 5 puan
- Disiplinli ve sınırlı çalışmayı kazandı: 5 puan
- Uygu. karşılaştığı görsel sanat teknikleri ile ilgili çözümler üretti: 5 puan

- Çalış. orijinal eser ve kopya arasındaki farkı anlama konusunda: 5 puan
- Sanat tarihinden bir sanatçıyı ve yapıtını tanımayı kavradı: 5 puan

#

Müzikli Yöntem Gözlem Formu

Görsel Anlatım;

1. Müzik ile resim arasında ilişki kurma: 70 puan

- Müziği dinlemesi: 10 puan
- Müziğin ritmini, çizgi ve dokuya dönüştürebilmesi: 30 puan
- Müziğin ritmini renkle ifade edebilmesi: 30 puan

Teknik İfade;

2. Pastel Boya Tekniğinin Kullanılması: 10 puan

- Pastel boya tekniğini kullanabilme başarısı: 10 puan

Zamanı Kullanma;

3. Zamanın Kullanılması: 10 puan

- Belirlenen zaman içinde uygulamayı sürdürdü: 10 puan

Kazanımlar;

4. Öğrenci Kazanımları: 10 puan

- Çeşitli sanat alanlarından(şarkı, klasik müzik, opera... vb.) yararlanarak görsel çalışmalar yaptı: 2 puan
- Renkleri karıştırarak, renk armonilerini ve kontrastlarını uyguladı: 2 puan
- Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturdu: 2 puan
- Duygu, düşünce ve algılarını görsel sanat teknik. biri ile ifade etti: 2 puan
- Görsel öge ve elemanları kullanarak sunulan oram öğrencinin yaratıcı sürecini destekledi: 2 puan

3.5. Verilerin Analizi

Ölçme araçları ile toplanan veriler istatistiksel hesaplamalarda kullanılan SPSS (The Statistical Packet for the Social Sciences) programı ile çözümlenmiştir.

Bunun için ilk önce veriler programa girilmiş, ardından aritmetik ortalamaları alınmış, varyans ve serbestlik dereceleri hesaplanmış ve t-testi uygulanmıştır. Bu hesaplamalarla gruplardan elde edilen veriler arasındaki farklılıklar ortaya çıkarılmıştır. Araştırmanın alt problemleri için toplanan verilerden elde edilen bulgular, alt problemlerin sırasına uygun olarak, tablo ve açıklamalarıyla birlikte verilerek bunlara dayalı yorumlar yapılmıştır. Öğrenci gruplarına görsel sanatlar eğitimi yöntemlerinden kopyalama yöntemi ve müzikli yöntem kullanılarak yaptırılan uygulamalar Gözlem Formları ile değerlendirilip analiz edilmiştir.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri için toplanan verilerden elde edilen bulgular, alt problemlerin sırasına uygun olarak, tablo ve açıklamalarıyla birlikte verilerek bunlara dayalı yorumlar yapılmıştır.

1. Görsel Sanatlar Dersi Başarıları Farklı Öğrencilerin Kopyalama Yöntemi Ve Müzikli Yönteme Göre Ön Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular.

Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemlerin öğrenme öğretme ortamında uygulanma öncesinde, bu yöntemlerin değerlendirme ölçütlerine göre ders başarıları düşük ve yüksek olan öğrencilerin ölçülen ön test puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4

G.S. Ders başarı düşük ve yüksek olan öğrencilerin uygulama öncesinde ölçülen ön test puanları arasında farkın analizi

Öğrenme Öğretme Yöntemi	Grup	n	Ortalama	Std. Sapma	t değeri	sd	p
Kopyalama yöntemi	G.S.Ders başarı yüksek olan öğrenciler grubu	15	65.00	5.000	8.230	28	0.000***
	G.S.Ders başarı düşük olan öğrenciler grubu	15	42.00	9.599			
Müzikli	G.S.Ders başarı yüksek olan öğrenciler grubu	15	74.00	5.732	12.404	28	0.000***
	G.S.Ders başarı düşük olan öğrenciler grubu	15	46.00	6.601			

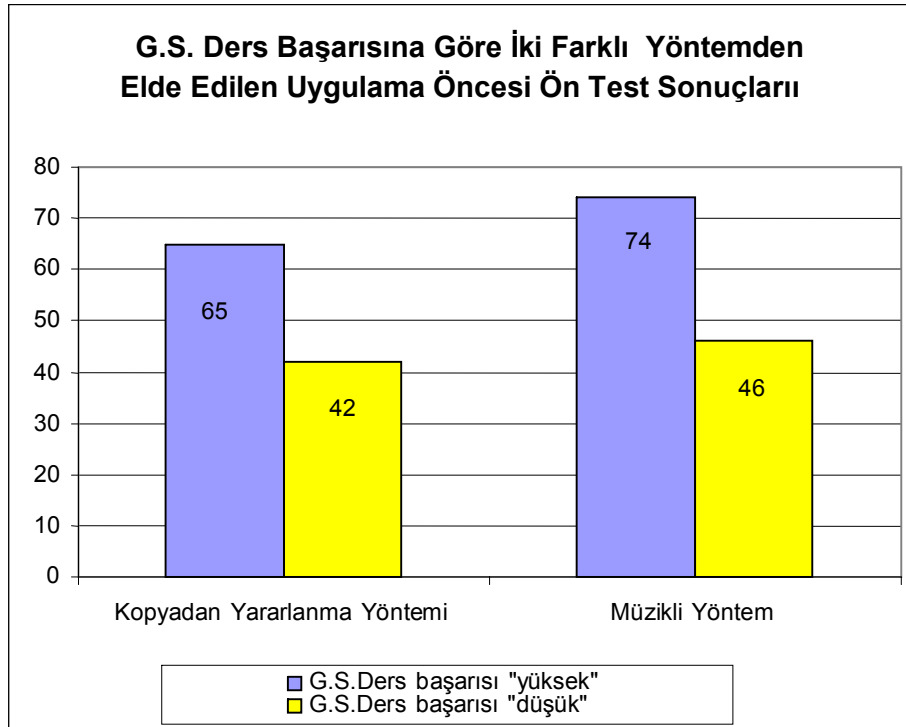
***p<0.001

Kopyalama yöntemi yönteminin uygulanması öncesinde ders başarı yüksek olan öğrencilerin Kopyalama yöntemi yöntemine ilişkin ön test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}$ =65.00), ders başarı düşük olan öğrencilerin kopya yönteminden yararlanma değerlendirme ölçütlerine göre puanlanan ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}$ =42.00) daha yüksek olduğu söylenebilir.

Müzikli yönteminin uygulanması öncesinde ders başarı yüksek olan öğrencilerin müzikli yönteme ilişkin yapılan ön test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}$ =74.00), ders başarı düşük olan öğrencilerin müzikli yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre puanlanan ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}$ =46.00) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yukarıdaki, ön test uygulamalarının puanları arasındaki farkın analizlerine bakıldığında; Hem kopyalama yöntemi hem de müzikli yöntemin ölçütlerine göre değerlendirme sonuçlarının, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin, görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan öğrencilerin puanlarından yüksek olduğunu söyleyebiliriz. (Şekil 1).

Buna göre görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrenciler üzerinde, her iki yönteminde, görsel sanatlar dersinde başarıyı sağladığı, olumlu olduğu görülmektedir.

Şekil 1

Görsel Sanatlar Ders Başarısına Göre İki Farklı Yöntemden Elde Edilen Uygulama Öncesi Ön Test Sonuçları

Ancak, istatistiksel olarak ders başarısı düşük ve ders başarısı yüksek olan öğrencilerin kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemin uygulanması öncesinde ölçülen ön test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0.001$).

Bir başka deyişle, ders başarısı yüksek olan öğrencilerin her iki yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre uygulama öncesi ölçülen ön test puanları ile ders başarısı düşük olan öğrencilerin her iki yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre uygulama öncesi ölçülen ön test puanları birbirinden farklı bulunmuştur. Bulunan bu fark ise her iki yöntemde de ders başarısı yüksek olan öğrencilerin lehinedir.

2. Görsel Sanatlar Dersi Başarıları Farklı Öğrencilerin Kopyalama Yöntemi Ve Müzikli Yönteme Göre Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular.

Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemlerin öğrenme öğretme ortamında uygulanmasından sonra, bu yöntemlerin değerlendirme ölçütlerine göre görsel sanatlar dersi başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin ölçülen son test puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5
Ders başarı düşük ve yüksek olan öğrencilerin yöntemlerin uygulanması
sonrasında ölçülen son test puanları arasında farkın analizi

Öğrenme Öğretme Yöntemi	Grup	n	Ortalama	Std. Sapma	t değeri	sd	p
Kopyalama yöntemi	Ders başarı yüksek olan öğrenciler grubu	15	89.00	5.732	9.980	28	0.000***
	Ders başarı düşük olan öğrenciler grubu	15	66.33	6.673			
Müzikli	Ders başarı yüksek olan öğrenciler grubu	15	91.67	5.876	9.694	28	0.000***
	Ders başarı düşük olan öğrenciler grubu	15	68.33	7.237			

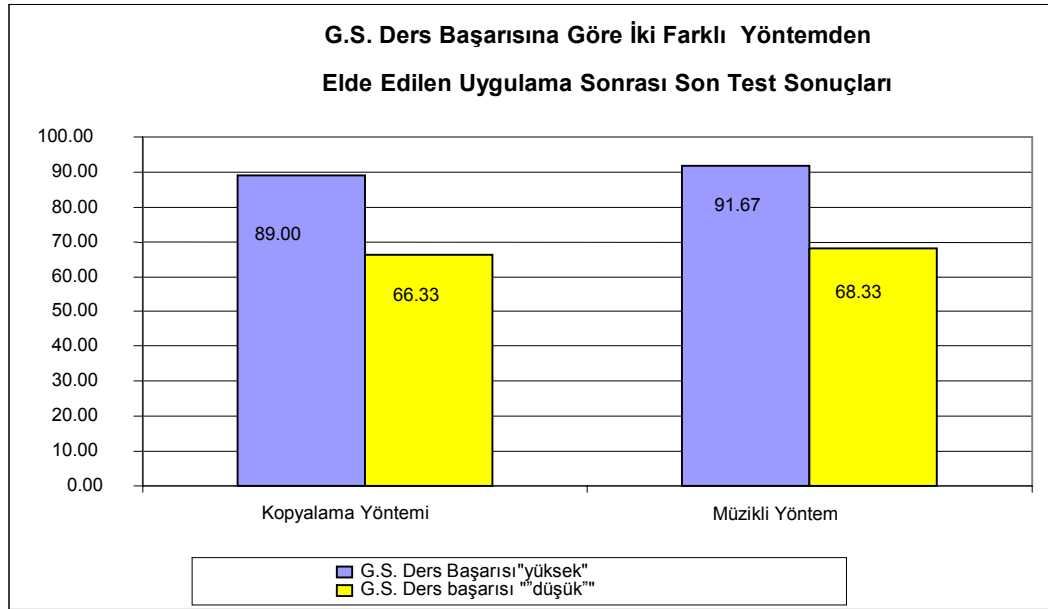
***p<0.001

Kopyalama yöntemi yönteminin uygulanma sonrasında ders başarı yüksek olan öğrencilerin Kopyalama yöntemi yöntemine ilişkin son test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}$ =89.00), ders başarı düşük olan öğrencilerin kopya yönteminden yararlanma değerlendirme ölçütlerine göre puanlanan son test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}$ =66.33) daha yüksek olduğu söylenebilir.

Müzikli yönteminin uygulanma sonrasında ders başarı yüksek olan öğrencilerin müzikli yönteme ilişkin yapılan son test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}$ =91.67), ders başarı düşük olan öğrencilerin müzikli yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre puanlanan son test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}$ =68.33) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yukarıdaki, son test uygulamalarının puanları arasındaki farkın analizlerine bakıldığında; hem kopyalama yöntemi hem de müzikli yöntemin ölçütlerine göre değerlendirme sonuçlarının, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin, görsel sanatlar dersi düşük olan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğunu her iki yöntem içinde söyleyebiliriz (Şekil 2).

Buna göre görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin başarıların da her iki yönteminde olumlu yönde etkili olduğu görülmektedir.

Şekil 2
**Görsel Sanatlar Ders Başarısına Göre İki Farklı Yöntemden Elde Edilen
Uygulama Sonrası Son Test Sonuçları**

İstatistiksel olarak ders başarısı düşük ve ders başarısı yüksek olan öğrencilerin kopyalama yöntemi ve müzikli öğrenme-öğretme yöntemlerinin uygulanması sonrasında ölçülen son test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($p < 0.001$).

Bir başka deyişle, ders başarısı yüksek olan öğrencilerin her iki yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre son test puanları ile ders başarısı düşük olan

öğrencilerin her iki yöntemin değerlendirme ölçütlerine göre ölçülen son test puanları birbirinden farklı bulunmuştur. Bulunan bu fark ise her iki yöntemde de ders başarısı yüksek olan öğrencilerin lehinedir.

3. Görsel Sanatlar Dersi Başarıları Farklı Öğrencilerin Kopyalama Yöntemi Ve Müzikli Yönteme Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular.

Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemlerinin değerlendirme ölçütlerine göre ders başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin ölçülen ön ve son test puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımlı örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 6 ve 7’de gösterilmiştir.

Tablo 6

Görsel Sanatlar Ders başarısı yüksek olan öğrencilerin yöntemlerin uygulanması sonrasında ve öncesinde ölçülen puanları arasında farkın analizi

Ders Başarısı Yüksek Öğrenciler için	Test	n	Ortalama	Std. Sapma	t değeri	sd	p
Kopyalama Yöntemi	Ön test puanları	15	65.00	5.000	18.330	14	0.000***
	Son test puanları	15	89.00	5.732			
Müzikli Yöntem	Ön test puanları	15	74.00	5.732	18.412	14	0.000***
	Son test puanları	15	91.66	5.876			

***p<0.001

Ders başarısı yüksek olan öğrencilerin Kopyalama yöntemi yönteminin uygulanma öncesi ve sonrasında ölçülen değerlendirme puanları göz önüne alındığında son test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}$ =89.00), ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}$ =65.00) daha yüksek olduğu söylenebilir.

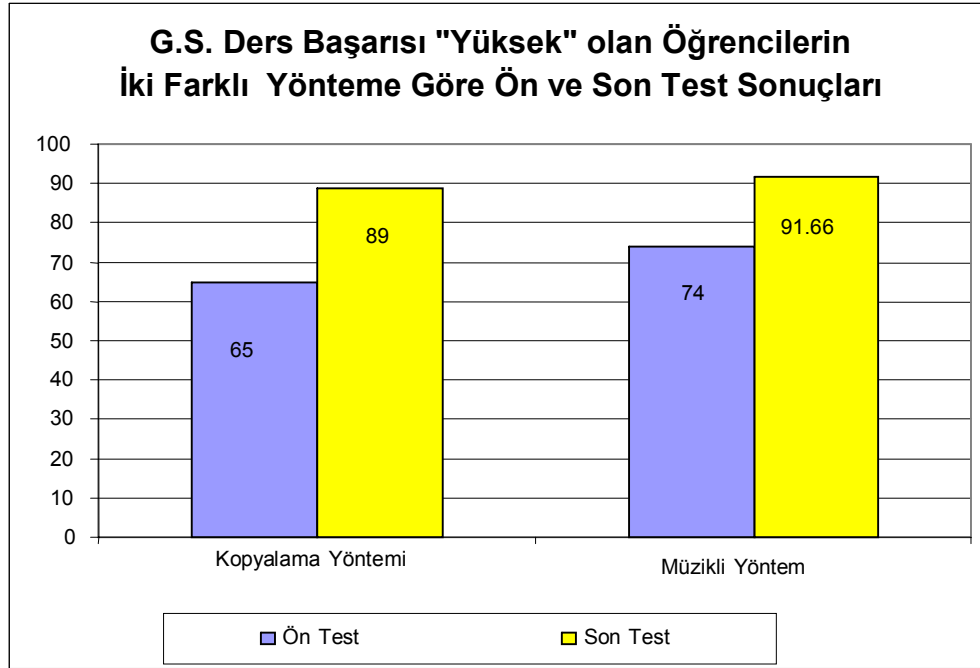
Bir başka deyişle görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin Kopyalama yönteminin uygulama sonrasında ölçülen puanlarının, uygulama öncesinde ölçülen puanlarından daha yüksek puanlar alındığı bulunmuştur.

Yukarıdaki, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin, kopyalama yöntemi, ön test ve son test puanları arasındaki farkın analizlerine bakıldığında; kopyalama yönteminin, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin başarısına olumlu etkisinin olduğu görülmektedir. Buna göre kopyalama yöntemi, görsel sanatlar dersinin öğretiminde, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek öğrencilerin üzerinde etkili bir yöntemdir.

Yine, ders başarısı yüksek olan öğrencilerin müzikli yöntemin uygulanması öncesi ve sonrasında ölçülen değerlendirme puanları göz önüne alındığında son test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=91.66$), ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}=74.00$) daha yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle ders başarısı yüksek olan öğrencilerin müzikli yöntemin uygulama sonrasında ölçülen puanlarının, uygulama öncesinde ölçülen puanlarından daha yüksek puanlar olduğu görülmüştür.

Yukarıdaki, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin, müzikli yöntem, ön test ve son test puanları arasındaki farkın analizlerine bakıldığında; müzikli yöntemin, görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin başarısına olumlu etkisinin olduğu görülmektedir (Şekil 3).

Buna göre; görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrenciler üzerinde, kopyalama yöntemi de müzikli yöntemde sanat eğitiminde kullanılan derslerden biri olan görsel sanatlar dersinin öğretiminde olumlu etkileri olan iki farklı öğretim yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 3

Görsel Sanatlar Ders Başarısı "Yüksek" olan Öğrencilerin İki Farklı Yönteme Göre Ön ve Son Test Sonuçları

İstatistiksel olarak da ders başarısı yüksek olan öğrenciler üzerinde uygulanan kopyalama yöntemi ve müzikli öğrenme-öğretme yöntemlerinin uygulama öncesi ve sonrasında ölçülen ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($p < 0.001$). Bir başka deyişle, ders başarısı yüksek olan öğrenciler üzerinde her iki yöntemin de başarıya katkısı olumlu olmuştur.

Benzer bir şekilde ders başarısı düşük olan öğrenciler üzerinde her iki yöntemin de etkili olup olmadığı bağımlı örneklemeler için t testi ile ortaya çıkarılmış ve sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Görsel Sanatlar Ders başarıları “düşük” olan öğrencilerin yöntemlerin uygulanması sonrasında ve öncesinde ölçülen puanları arasında farkın analizi

G.S. Ders Başarısı Düşük Öğrenciler için	Test	n	Ortalama	Std. Sapma	t değeri	sd	p
Kopyalama Yöntemi	Ön test puanları	15	42.00	9.599	15.128	14	0.000***
	Son test puanları	15	66.33	6.672			
Müzikli Yöntem	Ön test puanları	15	46.00	6.600	12.760	14	0.000***
	Son test puanları	15	68.33	7.237			

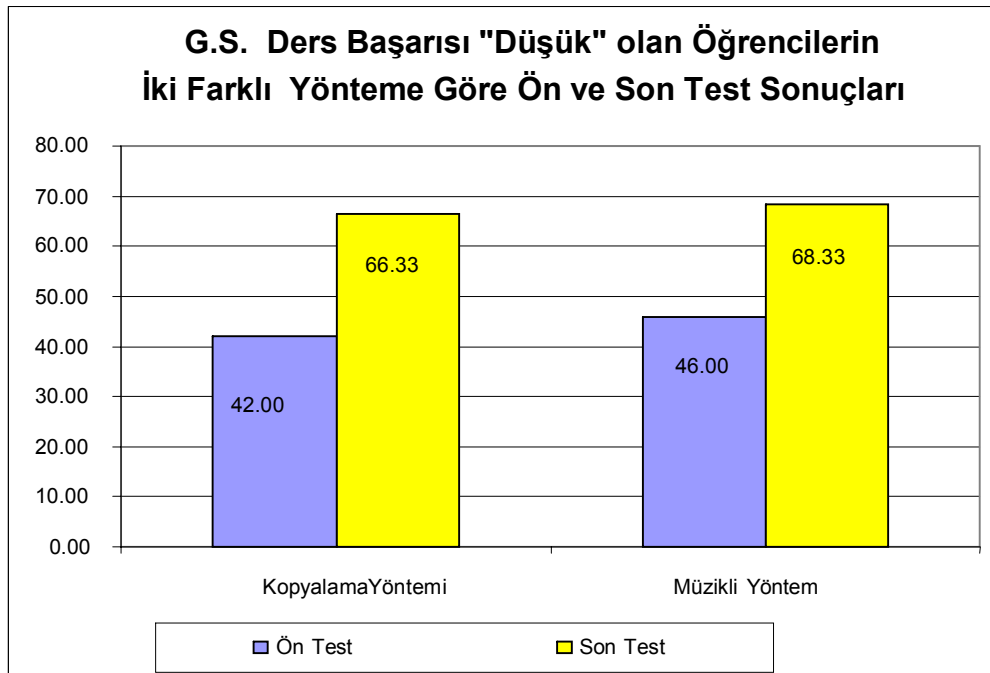
***p<0.001

Ders başarıları düşük olan öğrencilerin kopyalama yöntemi yönteminin uygulanma öncesi ve sonrasında ölçülen değerlendirme puanları göz önüne alındığında son test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=66.33$), ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}=42.00$) daha yüksek olduğu görülmektedir.. Bir başka deyişle ders başarıları düşük olan öğrencilerin kopyalama yöntemi yönteminin uygulama sonrasında ölçülen puanlarının, uygulama öncesinde ölçülen puanlarından daha yüksek olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, Kopyalama yöntemi yönteminin ders başarıları düşük olan öğrencilerin başarısına olumlu etkisinin olduğu görülmektedir.

Yine, ders başarıları düşük olan öğrencilerin müzikli yöntemin uygulanması öncesi ve sonrasında ölçülen değerlendirme puanları göz önüne alındığında son test değerlendirme puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=68.33$), ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}=46.00$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle

müzikli yöntemin uygulanması ders başarısı düşük olan öğrencilerin başarısına olumlu etkisinin olduğu görülmektedir.

Özetlemek gerekirse, ders başarısı düşük olan öğrenciler için hem kopyalama yöntemi yönteminin hem de müzikli yöntemin uygulanmasının öğrencilerin başarılarına olumlu etkileri olduğu görülmüştür (Şekil 4).

Şekil 4

Görsel Sanatlar Ders Başarısı "Düşük" olan Öğrencilerin İki Farklı Yönteme Göre Ön ve Son Test Sonuçları

İstatistiksel olarak da ders başarısı düşük olan öğrenciler üzerinde uygulanan kopyalama yöntemi ve müzikli öğrenme-öğretme yöntemlerinin uygulama öncesi ve sonrasında ölçülen ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($p < 0.001$).

Yukarıdaki, görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan öğrencilerin ön test ve son test uygulamalarının puanları arasındaki farkın analizlerine bakıldığında; hem kopyalama yöntemi hem de müzikli yöntemin ölçütlerine göre değerlendirme

sonuçlarının, her iki yöntemin de başarıya katkısının olumlu yönde olduğunu göstermekle birlikte, bu öğrencilerin puanlarının müzikli yöntemde daha yüksek olduğu görülmektedir. Kopyalama yönteminde ders anlatımı sonrası başarıda anlamlı bir artış gözlenirken, müzikli yöntemdeki başarı, kopyalama yöntemine göre daha anlamlıdır.

4. Görsel Sanatlar Dersi Başarıları Farklı Öğrencilerin Kopyalama Yöntemi Ve Müzikli Yönteme Göre Öğrenme Erişilerine İlişkin Bulgular.

Görsel sanatlar dersinde kopyalama yöntemi ve müzikli yöntemlerinin kullanılması ders başarısı düşük ve yüksek olan öğrencilerin erişileri üzerinde anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları tablo 8’de gösterilmiştir. Öğrencilerin erişileri ise son test puanlarının ön test puanlarından farkı bulunarak hesaplanmıştır.

Tablo 8

Görsel Sanatlar Ders başarısı yüksek ve düşük olan öğrencilerin her iki yönteme göre öğrenme erişileri arasında farkın analizi

Yöntem	Ders Başarısı	n	Ortalama	Std. Sapma	t değeri	sd	p
Kopyalama Yöntemi	Yüksek	15	24.00	5.07	0.161	28	0.873
	Düşük	15	24.33	6.22			
Müzikli Yöntem	Yüksek	15	17.67	3.71	2.338	28	0.027***
	Düşük	15	22.33	6.77			

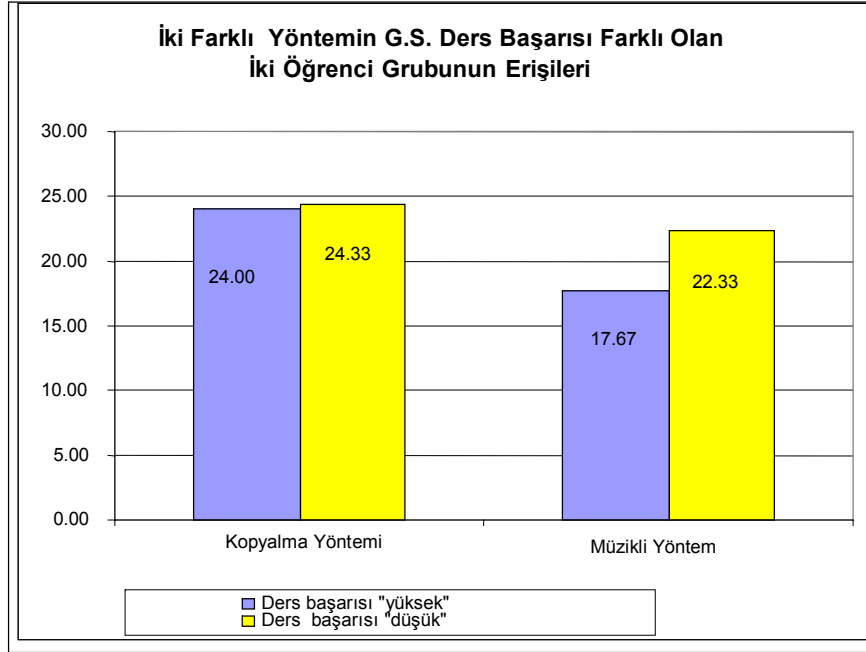
***p<0.001

Bulgulara göre kopyalama yöntemi yöntemi ile eğitim gören ders başarısı düşük olan öğrencilerin erişi puanlarının ortalamasının ($\bar{X}$ =24.33), ders başarısı yüksek olan öğrencilerin erişi puanlarının ortalamasından ($\bar{X}$ =24.00) az bir farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak istatistiksel olarak ders başarısı yüksek ve düşük olan öğrencilerin erişileri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır(p>0.001).

Bir başka deyişle, kopyalama yöntemi bakımından ders başarısı düşük olan öğrencilerin erişileri ile ders başarısı yüksek olan öğrencilerin erişileri birbirinden farklı değildir. Müzikli yöntemle eğitim gören ders başarısı düşük olan öğrencilerin erişi puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=22.33$), ders başarısı yüksek olan öğrencilerin erişi puanlarının ortalamasından ($\bar{X}=17.67$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bulgulara göre istatistiksel olarak da ders başarısı yüksek ve düşük olan öğrencilerin erişileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.001$). Bir başka deyişle, müzikli yöntemin uygulanması ders başarısı düşük olan öğrencilerin erişileri ile ders başarısı yüksek olan öğrencilerin erişileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur, ders başarısı düşük olan öğrenciler ile ders başarısı yüksek olan öğrencilerin erişileri birbirinden istatistiksel olarak da farklılık bulunmuştur. Bulunan bu fark ise ders başarısı düşük olan öğrencilerin lehinedir.

Bulguları özetlersek her iki yöntemin görsel sanatlar dersi başarısı farklı iki öğrenci grubuna kullanılması onların erişilerinin ortalamasında arasında bir fark yaratmaktadır. İstatistiksel açıdan ise müzikli yöntemle öğrenme gerçekleştiren görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan öğrencilerin erişileri ile görsel sanatlar dersi başarısı yüksek olan öğrencilerin erişileri arasında anlamlı bir fark vardır (Şekil 5). İstatistiksel açıdan müzikli yöntemin öğrenme öğretme süresinde görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan öğrencilerin öğrenmelerinde daha etkili olduğu görülmektedir. Bu sonuç araştırma için anlamlı bir sonuçtur.

Şekil 5

İki Farklı Yöntemin Görsel Sanatlar Ders Başarısı Farklı Olan İki Öğrenci Grubunun Erişileri

5. Görsel Sanatlar Dersi Başarıları Farklı, 30 Kişilik Öğrenci Çalışma Grubunun, Kopyalama Yöntemi Ve Müzikli Yönteme Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular.

8. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları ile aynı öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına bağlı örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları tablo 9'da gösterilmiştir.

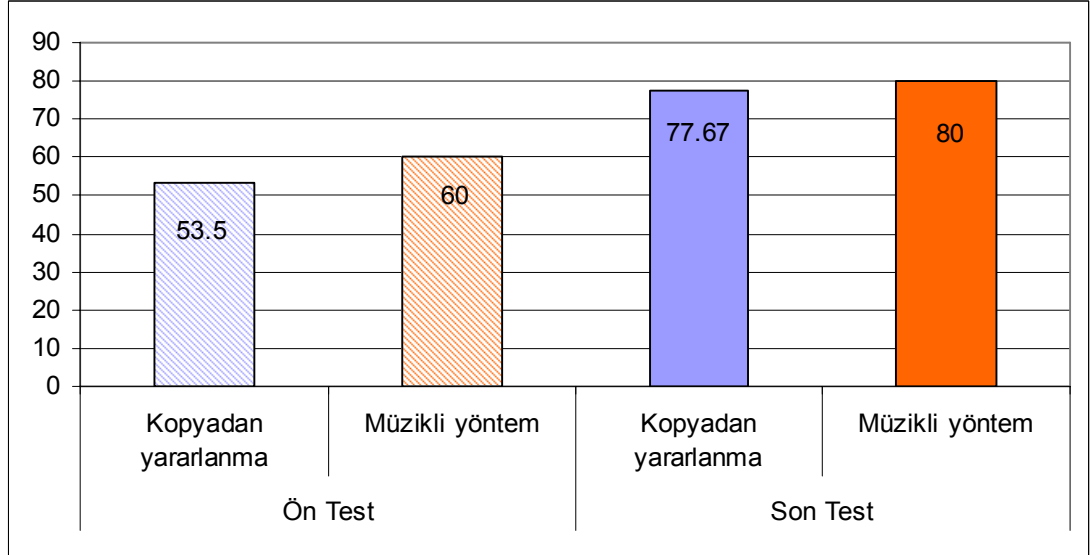
Tablo 9

Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları ile aynı öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Kopyalama yöntemi ön ve son test puanları farkın analizi

Test	Grup	n	Ortalama	Std. Sapma	t değeri	sd	p
Ön Test	Kopyalama yöntemi	30	53.50	13.91	3.991	29	0.000***
	Müzikli yöntem	30	60.00	15.48			
Son Test	Kopyalama yöntemi	30	77.67	13.05	1.525	29	0.138
	Müzikli yöntem	30	80.00	13.52			

***p<0.001

Müzikli yöntemle öğrenim gören tüm öğrencilerin ön test puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=60.00$), Kopyalama yöntemi yönteminin uygulandığı aynı öğrenci grubunun ön test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}=53.50$) daha yüksek olduğu görülmektedir (Şekil 6). Ancak, istatistiksel olarak 30 öğrencinin Kopyalama yöntemi yöntemine göre yapılan uygulama öncesi ön test puanları ile müzikli yönteme göre yapılan uygulama öncesi ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.001$). Bir başka deyişle, uygulama öncesinde her iki yöntemle yapılan değerlendirmeler arasında bir fark vardır. Bulunan bu fark, öğrencilerin müzikli yöntemle yapılan performans değerlendirmelerinin lehine bulunmuştur.

Şekil 6

Müzikli ve Kopyalama yöntemi yöntemlerine göre ön ve son test puanlarının karşılaştırılması

Müzikli yöntemle öğrenim gören tüm öğrencilerin son test puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=80.00$), Kopyalama yöntemi yönteminin uygulandığı aynı öğrenci grubunun son test puanlarının ortalamasından ($\bar{X}=77.67$) daha yüksek olduğu görülmektedir(Şekil 6). Ancak, istatistiksel olarak tüm öğrencilerin Kopyalama yöntemi yöntemine göre yapılan uygulama sonrası son test puanları ile müzikli yöntemle yapılan uygulama sonrası son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır($p>0.001$). Bir başka deyişle, uygulama sonrasında her iki yöntemle yapılan değerlendirmeler arasında bir fark yoktur. Öğrenci performansları üzerinde her iki yöntemle elde edilen değerlendirmelerin istatistiksel olarak birbirine benzer olduğu görülmektedir.

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

İlköğretim 8. sınıf görsel sanatlar derinde Kopya yöntemi ve Müzikli yöntem uygulanmasına ilişkin bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

Uygulanan Kopyalama yöntemi ve Müzikli yöntemde her iki grup üzerinde de olumlu etkiler görülmüştür.

Görsel sanatlar dersi başarıları düşük öğrencilerle hem Kopyalama yöntemi yönteminin hem de müzikli yöntemin uygulanması öğrencilerin başarılarına olumlu etkisi olmuştur.

Her iki yöntemin, görsel sanatlar dersi başarıları düşük olan öğrenci erişilerine olumlu etkisi olmasına rağmen, müzikli yöntemin görsel sanatlar dersi öğretiminde, görsel sanatlar dersi başarıları düşük olan öğrencilerin öğrenmelerinde daha etkili olduğunu göstermiştir. Bu sonuç araştırma için anlamlı bir sonuçtur.

30 öğrencinin Kopyalama yöntemi yöntemine göre yapılan ders anlatımı öncesi uygulama (ön test) puanları ile müzikli yönteme göre yapılan ders anlatımı öncesi uygulama (ön test) puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.001$). Bu fark göstermiştir ki müzikli yöntem öğrenci başarısında daha etkili bir yöntemdir.

İstatistiksel sonuçların yanında, Kopyalama yöntemi yönteminde öğrencilerin kopyası verilen resme bağımlı kalmalarının sıkıntı verdiği ancak kopyalamada en ince ayrıntıyı gözlemledikleri görülmüştür. Müzikli yöntemde ise derse severek katıldıkları, hevesli oldukları ve eğlenerek özgürce resim yaptıkları gözlenmiştir.

Gerçeği yansıtma ve doğru resmetme yönleriyle değerlendirilen uygulamalı çalışmalar ilköğretim öğrencisini zorlamaktadır. Gerçeğe daha yakın başarılı resimler yapmak amacıyla öğrencinin derste kopyaya yöneldiği, bunun da öğrencinin özgün çalışmalar üretmesini engelleyip, yaratıcılığının yok olmasına sebep olduğu gözlenmektedir.

Kopya resim, çocuğun cesaretini kırmakta, onda gizli kalmış yeteneklerin ortaya çıkarmasına engel olmaktadır.

Müzikli yöntemde her iki grup öğrencilerin başarılı oldukları anlaşılmıştır.

Ortaya çıkan sonuçlar, her iki yöntemle yapılan uygulamaların sonucu, öğrencinin görsel sanatlar dersi başarısında artış gözlenmiş olmakla birlikte, kopya yönteminin sınırlılığı ve bağımlı kalmanın öğrenciyi çalışma esnasındaki problemlere çözümler üretmekte zorladığını ve sıkıntı verip bıktırdığı sonucuna ulaştırmıştır. Çünkü değerlendirmelerde gözlemlenen öğrencinin sıkıldığı anda çözüm üretmekten vazgeçip halledebildiği en rahat şekilde çalışmasını tamamlamaya çalıştığı olmuştur. Bu da röprodüksiyon gibi aslına sadık kalınması şart olan bir konunun uygulanmasında, öğrencinin eserin birebir aslına sadık kalmasını engellediğini kazanımlara ulaşmada engel teşkil ettiğini bize göstermiştir. Daha planlı ve yönlendirilerek çalışılan son test uygulamasında kısır bir yöntem olmasına rağmen öğrenci problemlerine çözüme ulaşmada rahatladığı için başarıda artışın olduğu değerlendirmelerle gözlenmiştir ve bu sonuca ulaşılmıştır.

Bunun yanında müzikli yöntemin, öğrencinin kendisini özgür ve endişesiz hissettiği, sınırlarını zorlayıp çözümlerle birlikte özgün çalışmalar ortaya çıkarıp ve de imgelemine genişlettiği, daha özgür çalışmalar yaptıkları sonuçlarına ulaştırmıştır. Bütün bunlara rağmen ön test sonuçlarının son testlere göre daha az başarılı olması bize müzikli yöntemin doğru ortam, hazırlık ve yönlendirme ile çalışılmadığı süreçte özgür, yaratıcılığı açığa çıkaran bir yöntem olmasına rağmen öğrencinin başarısında düşüşe neden olacağı sonucuna ulaştırmıştır.

Bu anlamda her iki öğretim yöntemi de görsel sanatlar dersi içerisinde doğru konu ve süreler içerisinde; kopya öğrenciyi, biktırıcı olmadan, müzikli yöntemde disiplinsizliğe sevk etmeden doğru gruplara mutlaka kullanılmalıdır.

5.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve araştırmacının uygulama sürecindeki gözlemleri doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir;

- o Görsel Sanatlar derslerinde, başarı farklılıkları olan öğrencilerde, öğrencilerin daha başarılı oldukları yöntemlerle derslerin, daha ağırlıklı işlenmesi önerilmektedir.
- o Her iki öğretim yönteminin de görsel sanatlar dersi içerisinde doğru konu ve süreler içerisinde, planlanarak işlenmesine dikkat edilmesi önerilir.
- o Araştırma sonucunda, müzikli yöntemde her iki grup öğrencilerin başarılı oldukları sonucuna ulaşıldığı sonucu düşünüldüğünde, bu yönteminde farklı kullanım tekniklerinin de görsel sanatlar dersi içerisinde daha etkin kullanılması önerilmektedir.
- o Görsel sanatlar derslerinde, müzikli yöntemde öğrenciler daha özgür ve bunun getirisi olarak daha başarılı oldukları gözlemlendiğinden, özellikle görsel sanatlar dersi başarısı düşük olan öğrenciler üzerinde öğrenmedeki (erişileri) etkinliği, göz önüne alınarak bu yöntemin kullanımına daha sık yer verilmelidir.
- o Bu yöntemlerin dışında da seçilen farklı yöntemlerle de araştırma yapılması önerilir.
- o Uygulanan bu yöntemler, öğrenci davranışlarına disiplin ve sürekliliği kazandırdığı için planlı bir öğretimle yöntemlerin kullanılması önerilir.

KAYNAKÇA

- AND, M. (1974). **Oyun ve Büyü**, Ankara : İş bankası Yayınları.
- ARTUT, K. (2001) “**Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri**”. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ARTUT, K. (2004). **Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ATAN, A. (1996). Yetenek, Sanat Eğitiminin Temel Altyapısı Özelliğindedir. **Milli Eğitim Dergisi**, (131). 10-16.
- AYTAÇ, Ç. (1981). **Sanat ve Uygarlık**. Ankara: Dizgi Baskı.
- BALCI, Y. B. ve ÖZSOY, V.(1996). Resim-İş Eğitimi Bölümlerinde Yeniden Yapılanma ve İsim Değişikliği, Ankara: **Milli Eğitim Dergisi**,(130), 48-54.
- BAŞARAN, İ. E. (1991). **Eğitime Giriş**. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- BOZKAYA, İ. (2001). **Okul Ortamında Müzik**. Bursa: Özsan Matbaacılık.
- BUYURGAN S., BUYURGAN U. (2007), **Sanat Eğitimi ve Öğretimi**, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- ÇİLENTİ, K. (1982). Televizyonla Eğitim İlkeleri ve Türkiye’deki Uygulamalar, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, Cilt: 15 (2), 151-164.
- EDMAN, İ. (1998). **Sanat ve İnsan**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- ERBAY, M. (1997). **Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi**. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- ERBAY, M., (2000). **Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi**. İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi
- GENÇAYDIN, Z. (1990). **Sanat Eğitiminin Düşünsel Temelleri Orta Öğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları**. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- HESAPÇIOĞLU, M. (1994). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- İPŞİROĞLU, N.(1998). **Sanattan Güncel Yaşama**, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- İPŞİROĞLU, N.(2006). **Resimde Müziğin Etkisi**, İstanbul: Yirmidört Yayınevi.

- KAVCAR, C. (1990). **Edebiyat ve Güzel Sanatlar Eğitimi, Eğitim Programı ve Öğretim II.** Ankara: M.E. Basımevi.
- KESER, N. (2005). **Sanat Sözlüğü.** Ankara: Ütopya Yayınevi.
- KILIÇKAN, H. (2004). **Resim Bilgisi.** İstanbul: Anka Basım.
- KIRIŞOĞLU, O. ve STOKROCKİ, M. (1990). **İlköğretim Sanat Öğretimi.** Ankara: YÖK Yayınları.
- KIRIŞOĞLU, O. T. (1991). **Sanatta Eğitim; Görmek, Anlamak, Yaratmak.** Ankara: Demircioğlu Matbaacılık.
- KIRIŞOĞLU, O. ve STOKROCKİ, M (1997). **Orta Öğretim Sanat Eğitimi.** Ankara: YÖK/ Dünya Bankası MEGP.
- KIRIŞOĞLU, O.T. (2002). **Sanatta Eğitim ; Görmek,Anlamak,Yaratmak,**Ankara: Pegem Yayıncılık
- KIRIŞOĞLU,O.T.(2005).**Sanatta Eğitim.** Ankara: Pegem Yayıncılık.
- KURUOĞLU, N.(1997). Kaynaştırılmış Sanat Eğitimi Yönteminin İlköğretimde Uygulanması ve Sonuçları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilin Dalı.
- KÜÇÜKAHMET, L. (1986). **Öğretim İlke ve Yöntemleri,** Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- LOWENFELD, V., ve Britten, L., (1965). **Creative and Mental Growth.**(4.B.)The Macmillan Co.,London
- MUTLU, E. (2000). **Televizyon ve Toplum.** Ankara: Gündoğdu Yayınları.
- OĞUZKAN, Ş. T. (1981). **Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri ve Eğitici Oyunlar.** İstanbul: Oğuz Matbaası.
- ÖZSOY, V. (1998). Yetmiş Beşinci Yılda Sanat Eğitimi ve Öğretimi. (Resim-İş Eğitimi). **Milli Eğitim Dergisi,** (113), 58-65
- PEKMEZCİ, H. (2006). **İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi 1-8. Sınıf Öğretim Programı,** Ankara.
- PERRY, L. R. (1973). **Education in the Arts: The Study of Education and ART** (Ed) D. Field., J. Newich. Routledge and Kegan Paul. London.
- SAMURÇAY, N. (1984). Anaokullarında Dramatik Anlatım Uygulamaları. Ankara: **Eğitim ve Bilim Dergisi,** (14).

- SAN, İ. (1979) "**Sanatsal yaratma ve Çocukta Yaratıcılık**". Ankara: İş Bankası Yayınları, No:17.
- SAN, İ. (1983). **Sanat Eğitimi Kuramları**, Ankara: Tan Kitap Yayın
- SAN, İ. (1985). **Sanat ve Eğitim**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- SANEMOĞLU, N. (2000). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim**. Ankara: Gazi Kitabevi
- TAN, Ş. ve ERDOĞAN, A. (2000). **Öğretimi Planlama ve Değerlendirme**, Ankara: Anı Yayıncılık.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü. (2002). **Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Eğitim Teknolojisi Kılavuzu**. Ankara: Earged
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü. (2006). **Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- TELLİ, H. (1990). Türkiye’de Resim-İş Öğretimine Genel Bir Bakış, **Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları**. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayını. No:8. Ankara
- TÜRKDOĞAN, G. (1984). **Sanat Eğitimi Yöntemleri**. Ankara: Kadioğlu Matbaası
- UÇAN, Ali. (1996). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara: Alf Matbaası.
- ÜNVER, E. (2002). **Sanat Eğitimi**. Ankara: Nobel Yayınları.
- YOLCU, E. (2000,Mart 7). Türkiye’de Sanat Eğitiminin Tarihçesi. Elde edilme tarihi: 23 Mayıs 2007.
- <<http://www.geocities.com/enverpplcu/egitim/tarihce.html>>
- YOLCU, E. (2004). **Sanat Eğitimi Kurumları Ve Yöntemleri**. (Birinci Baskı).Ankara: Nobel Yayınları.
- TDK,(2006,Eylül25). *Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü*.#
- ?<http://tdkterim.gov.tr/terim.php?kelime=s%FCre%E7>>(2006,Eylül 25)
- YILMAZ, M. (2005). **Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar**. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.,

EKLER

Ek 1. : Ülker İlköğretim Okulu Fiziki Tanımı ve Sanat Eğitimi Ortamlarının Tanımı

Ek 2.: Uygulanan Ders Planları

Ek: 3.: Gözlem Formları

Ek 3.1.: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel sanatlar dersi başarısı yüksek öğrencilerin ön test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği

Ek 3.2.: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Son Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği

Ek 3-3.: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Ön Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği

Ek 3-4.: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Son Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği

Ek 3-5.:Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Ön Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği

Ek 3-6.:Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Son Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği

Ek 3-7.:Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Ön Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği

Ek 3-8.:Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Son Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği

EKLER

Ek 1: Ülker İlköğretim Okulu Fiziki Tanımı ve Sanat Eğitimi Ortamlarının Tanımı

Fotoğraf No 1: Ülker İlköğretim Okulu

Tarihçesi: Pursaklar Köyü İlkokulu 1938 yılında eski köy mevkiinde öğretmenli, birleştirilmiş üç sınıflı olarak geçici bir binada faaliyete başlamıştır. 1945 yılında itibaren de öğretmenli olarak eğitime geçmiştir. 1963 yılında heyelan nedeni ile köyün şimdiki yerine (Çoraklık Mevkii) taşınması üzerine İmar İskân Bakanlığı tarafından üç derslikli ve bir müdür odasından oluşan tek katlı bir bina yaptırılmıştır. 1975 yılında Köy Tüzel Kişiliği tarafından okul bahçesi içine bir derslik ve bir müdür odasında oluşan bir bina daha yaptırılmıştır. 1979 yılında ana binaya Alpres Fabrikası tarafından kalorifer sistemi yaptırılmıştır. 1993 yılında Anadolu Gıda Sanayi A.Ş. sahibi Sayın Sabri Ülker tarafından okul bahçesi içine 12 derslikli, 3 katlı, kaloriferli bir bina yaptırılarak 1993–1994 öğretim yılında hizmete açılmıştır. Bu nedenle daha önce adı “Pursaklar Köyü İlkokulu” iken “Ülker İlköğretim Okulu” olarak değiştirilmiştir. Okul merkezi bir yerde olması nedeni ile çok fazla talep görmekte ve her yıl öğrenci sayısı biraz daha artmaktadır. Okulda normal kapasitesinin çok üzerinde öğrenci eğitim görmektedir.

Sanat Eğitimi Ortamlarının Tanımı

Bu derslik, üç katlı inşa edilmiş olan yapının 1.katının sol tarafında, dış ön cephede, bulunan bir atölyedir. Aydınlatması olan, ortalama büyüklükte bir alandan oluşmaktadır. Ortada şövalelerin dairesel yerleştirilip, tabureler ilave edilerek, çevresi masalarla çevrelenerek, görsel sanatlar eğitimi dersliği düzenlenmiştir. Kapı girişinin sağında yazı tahtası ve öğretmen masası yanında bir dolap, solunda karşı duvarlarda iki adet sergi panolarının dışında gerekli ve işlevi olabilecek başka bir şey bulunmamaktadır.

Ek 2: Uygulanan Ders Planları

Öğretim Yöntemlerinden Kopyalama yöntemi ve Müzikli Yöntemlerinin Uygulamaları

Ders Planı (Öğretim ve Öğretme Biçimi) Kopyalama yöntemi

Ders: Görsel Sanatlar

Konu: Röprodüksiyon Çalışması

Yöntem: Karelere Ayırarak Kopyalama

Süre: 80' + 80'+80' =240' (Üç Hafta)

Sınıf: 8.Sınıf

Öğrenci Kazanımları

1. Görsel Unsur ve estetik ilkeleri uyguladı.
2. Disiplinli ve sınırlı çalışmayı kazandı
3. Uygulamada karşılaştığı görsel sanat teknikleri ile ilgili çözümler üretti.
4. Çalışmasında orijinal eser ve kopya arasındaki farkı anlama konusunda bilinçlendi.
5. Sanat tarihinden bir sanatçıyı ve yapıtını tanımayı kavradı.

Ünite Kavramları: Röprodüksiyon (kopya), görsel unsurlar(çizgi, doku, renk, armoni, ritim, ışık-gölge, açık – koyu, oran-orantı, hareket)

Öğretme, Öğrenme Yöntem ve Teknikler: Anlatım, kopya (karelere ayırarak), soru-cevap, gösterme, uygulama yöntemleri ve guvaş boya tekniği.

Kullanılan Eğitin Teknolojileri: Fotoğraf makinesi, kamera, bilgisayar.

Dersin Diğer Derslerle İlişkisi: Matematik

Araç ve Gereçler: Franz Marc’a ait, ‘küçük mavi at’ isimli eserin renkli ve siyah beyaz fotokopileri, 35x50 boyutlarında resim kâğıdı, resim kalem(2B),silgi, 30 cm’lik cetvel, guaş boya, palet, fırçalar, su kabı, temizleme bezi.

İşleniş: Derse hazırlık aşamasında önce yapılacak çalışma ve tekniği anlatılarak, bilgisayarda farklı resamlara ait röprodüksiyon örnekleri birlikte incelenecek, seçilen Franz Marc’a ait ‘küçük mavi at’ isimli eser ve ressam hakkında bilgiler verilecek. Kullanılacak resim öğrenci sayısı kadar renkli ve siyah beyaz çoğaltılıp öğrencilere dağıtılacak ve onların elindeki örneği ve resim kâğıtlarını karelemeleri istenerek yönerge verilecek.

Yönerge

1. Resim ve resim kağıdı üzerinde kareleme yöntemi, eşit aralıklarla bölünerek uygulanır.(Resim üzerindeki ölçüler;; üst kenar 2,5 cm, alt kenar 2,0 cm olmak üzere karelere ayrılır.), (resim kağıdı üzerindeki ölçüler; üst kenar 4,8 cm, alt kenar 4,2 cm olmak üzere karelere ayrılır.)
2. Resim kareleri içinde görülenler değiştirilmeden resim kâğıdı üzerinde işaretlenen (numaralandırılan) karelere çizilerek aktarılır.
3. Çizim işlemi tamamlandıktan sonra son kontroller yapılır ve kareler silinerek hafifletilir veya silinir.
4. Çizim işleminden sonra aslına uygun olarak ortaya çıkan resim, yine aslına uygun olarak bulunup hazırlanan renk değerleriyle boyanır.
5. Resmin dokusuna bağlı kalarak doğru renk değerleri ve şiddetleri ile renklendirme yapılması konusunda öğrenciler uyarılır.
6. Ortaya çıkan çalışma üzerinde görülen aksaklıklar ve problemler düzeltilerek çalışma tamamlanılır.

Değerlendirme

1. Süresi içerisinde tamamlanan çalışmalar toplanacak.
2. Hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre, teknik ifade, görsel anlatım, tekniğin kullanımı, zamanlama, kazanımlar kriterleri göz önüne alınarak değerlendirme yapılacak.
3. Çalışma sonrası öğrencilerin kopyalama yöntemi gözlem değerlendirme formları ile değerlendirmeleri yapılır..

FRANZ MARC

Alman fovist ressam Franz Marc (1880-1916),

- Eserin Adı: Küçük Mavi At
- Ebatları: 73x58cm
- Tarihi: 1912
- Teknik: Yağlıboya
- Bulunduğu Yer: Saarland Museum-Saarbrücken-Almanya

(Bu Yapıt; İçinde doğayı barındıran, öğrencinin ilgisini çekebilecek ve sınırlamayacak, izlenebilirliği ve test edilmesi kolay bir yapıt olmasından dolayı seçilmiş ve bu sebeplerden dolayı da daha gerçekçi bir çalışma tercih edilmemiştir.) Fovizm :1905-1907 yılları arasında meydana gelen 20. Yüzyılın değerli ve özgün bir sanat akımıdır. Fovist resim, özgürce oluşturulan kompozisyonlara, şok etkisi yapan renklere ve resme yüklenen dışavurumcu anlamlara dayanır, resimde çığ ve sert renkler kullanmak, bu akımın birinci özelliğidir. Bir resimde gerek ışık alan yerler, gerek mesafe bakımından uzaklıklar, sadece renk değiştirmekle gösterilir.

Alman ressam Franz Marc (1880-1916), etkili bir avangard sanat grubu olan Blaue Reiter veya diğer adıyla Blue Rider'ın ortak kurucularındandır.

Bir ressamın oğlu olan Franz Marc Münih'te 8 Şubat 1880 yılında doğdu. 20 yaşındayken, güçlü bir ders geleneği olan Münih Akademisine girdi. Onun ilk çalışmaları gençlik yıllarında serpilip büyüyen dekoratif, çizgisel Jugendstil'in etkisini taşımaktadır.

Marc, 1903 yılında empresyonizmle tanıştığı Paris'e ilk gezisine çıktı. Başlangıçta teolog olmaya niyet etmişti ve o arada doğa şekillerini gizli anlamlarla yüklü imajlar olarak algılayarak dinsel eğilimlerini resimsel araştırmalara taşıdı. Sanatına bir tür mistik konstrüktivizm (oluşturmacılık) aşlamak adına belli kübist formal unsurlar kullanmıştır. Onu en çok bilinir kılan hayvansal imajlar, tüm kreasyona olan derinden bağlılık ifadesidir. 1907 yılında istenmeyen bir evlilikten kaçarak, Vincent Van Gogh'un resimlerinin üzerinde derin bir etki bıraktığı Paris'i tekrar ziyaret etmiştir.

1909 yılında Wassily Kandisky ile beraber, Marc Der blaue Reiter almanasını hazırlamıştır. Fauves'ten etkilenen August Macke aracılığıyla 1910 yılında bir ifade yolu olarak renklerin sıra dışı olanaklarını keşfetmiştir. Aynı yıl içerisinde ilk sergisini açtığı Sindelsdorf'a taşınmıştır. 1911 yılında Kandinsky'nin Neue Künstlervereinigung'u (Yeni Sanatçılar Federasyonu) dağıldığında, Marc, Kandinsky, Alfred Kubin ve Gabriele Münter 18 Aralık gününde Galerie Tannhauser'de Blaue Reiter Grubu olarak sergi açmışlardır. Bu gösteri, modern Alman akımının en önemli tarihlerinden birisi olmuştur.

1910 dolaylarındaki yıllar 20. yüzyıl sanatının gelişim yollarının belirginleştiği yıllardır. Müzik ile resim arasındaki etkileşimde bu yıllarda yoğunlaşır. Yenilikçi sanatın biçim dili yaratılırken bu iki sanat arasındaki koşutluklar, ortaklıklar, ayrılıklar üzerinde düşünme başlar. Bu bağlamda altının çizilmesi gereken önemli birkaç olaydan birisi Kandinsky ve Marc'ın yenilikçi sanatın ilkelerinin sanatlar arasındaki ortaklıklarının irdelendiği Der Blaue Reiter (Mavi Atlı) almanasını yayımlamaları ve hemen ardından aynı adla bir grup kurmuş olmalarıdır. (İpşiroğlu, 2006:48)

Bu tarihten itibaren, vizyonuna bir tür doğal sembolizmde derinlik kazandırarak Mark kendi yolunda ilerlemiştir. Kullandığı renkler bile sembolik bir tarzda algılanmıştır. İçlerinde Red Horses (kırmızı Atlar) tablosunun en popüler hale geldiği 1911 yılı hayvan resimleri serisinde, Marc rengi doğadan soyutlayarak ona parıltılı bağımsız bir boyut kazandırmıştır. 1912 yılında, Orphism adlı eserinin ona büyük bir esin kaynağı olduğu Robert Delaunay ile tanışmıştır. Tower of Blue Horses (Mavi Atlar Kulesi) ve Animal Destinies (Hayvanların Yazgıları) gibi 1912-1913 yıllarında yarattığı önemli hayvan kompozisyonları sıra dışı bir kudreti gün ışığına çıkarırlar. Tirol adlı eseri (1913-1914) içerisinde peyzajın ve ışığın, düzlemlerin ve hatların sarmaş dolaş olduğu karmaşık bir dinamizm sunar. 1914 yılında, Serene, Playful ve Struggling adlı eserleriyle Marc, resim sanatında duygusal soyutlamacılığa doğru adım atmıştır.

Birinci Dünya Savaşı çıktığında, orduya katılmıştır. Resmi bırakmış, ancak Plant Life Coming Into Being (Var olan Bitkisel Yaşam) ve Arsenal for Creation (Kreasyon Deposu) gibi eserlerinde gelişimin sorunlarını betimlediği bir taslak defter tutmuştur. 4 Mart 1916 yılında Verdun'da katledilmiştir.

Yönerge:

1. Resim ve resim kağıdı üzerinde kareleme yöntemi, eşit aralıklarla bölünerek uygulanır.(Resim üzerindeki ölçüler;; üst kenar 2,5 cm, alt kenar 2,0 cm olmak üzere karelere ayrılır.), (resim kağıdı üzerindeki ölçüler; üst kenar 4,8 cm, alt kenar 4,2 cm olmak üzere karelere ayrılır.)
2. Resim kareleri içinde görülenler değiştirilmeden resim kâğıdı üzerinde işaretlenen (numaralandırılan) karelere çizilerek aktarılır.
3. Çizim işlemi tamamlandıktan sonra son kontroller yapılır ve kareler silinerek hafifletilir veya silinir.
4. Çizim işleminden sonra aslına uygun olarak ortaya çıkan resim, yine aslına uygun olarak bulunup hazırlanan renk değerleriyle boyanır.
5. Resmin dokusuna bağlı kalarak doğru renk değerleri ve şiddetleri ile renklendirme yapılması konusunda öğrenciler uyarılır.

6. Ortaya çıkan çalışma üzerinde görülen aksaklıklar ve problemler düzeltilerek çalışma tamamlanılır.

Değerlendirme:

1. Süresi içerisinde tamamlanan çalışmalar toplanır.
2. Görsel anlatım, teknik ifade, zamanlama ve kazanımlar başlıkları altında müzikli yöntem gözlem formu ile öğrencilerin değerlendirmeleri yapılır.

Ders Planı (Öğretim ve Öğretme Biçimi) Müzikli Yöntem

Ders: Görsel Sanatlar

Konu: Duyguları İfade Eden Uygulamalar (Değişik Sanat Etkinlikleri Yoluyla Duygularını Çalışmalarına Yansıtabilme)

Yöntem: Müzikli Yöntem(Müzik dinletme tekniği)

Süre: 40' + 40'+40'' =120' (Üç Hafta)

Sınıf: 8.Sınıf

Öğrenci Kazanımları

1. Çeşitli sanat alanlarından(şarkı, klasik müzik, opera... vb.) yararlanarak görsel çalışmalar yaptı.
2. Renkleri karıştırarak, renk armonilerini ve kontrastlarını uyguladı.
3. Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturdu.
4. Duygu, düşünce ve algılarını görsel sanat tekniklerinden biri ile ifade etti.
5. Görsel öge ve elemanları kullanarak sunulan oram öğrencinin yaratıcı sürecini destekledi

Ünite Kavramları: İşitsel, görsel sanatlar, doğaçlama, müzik

Öğretme, Öğrenme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım, doğaçlama, müzik ve uygulama yöntemleri, pastel boya tekniği.

Kullanılan Eğitim Teknolojileri: Teyp, fotoğraf makinesi, kamera, cd çalar, bilgisayar.

Kullanılan Müzikler: Muwashah-128-enstrumental, Antonio Vivaldi- The summer 3 presto, Johan Sebastian Bach-Tochcatta And Fuge D Minör, Carl Orff-Carmina Burana 1-Fortuna, Johan Strauss Vater Radetzky-Marsch.Op.228

Dersin Diğer Derslerle İlişkisi: Müzik

İşleniş: Öğrencilere sanat ve sanat dalları hakkında bilgiler verilecek. Bu sanat dallarından birinin de işitsel sanatlardan olan müzik olduğu ve çalışmalarımızda müzikten nasıl yararlandığımız anlatılacak. Görsel sanatlarda müziğin yeri ve

öneminden bahsedilerek, birey üzerindeki rahatlatıcı ve yaratıcı etkileri ifade edilecek. Pastel tekniğini kullanımı hatırlatılacak.

Müzik kullanılarak görsel sanatlar ders çalışmalarında doğaçlamanın, uygulama aşamasında herhangi bir hazırlık olmaksızın, tekrarlanamayan doğal bir biçimde kendiliğinden oluşarak karşımıza çıkan yaratımlar süreci olduğu ifade edilecek.

Uygulama olarak cd'den dinlenecek, seçilen çeşitli klasik müzik parçaları olacağı ve tarafımdan verilecek yönergeyle uygulamalarını yapacakları söylenecek.

Yönerge

A- Hazırlık-Isınma

1. Çalışmaya başlamadan önce ön hazırlık ve ısınma çalışması olarak öğrencilere tanıtılan boş kâğıtlara çizgi çeşitlerini kullanarak el alıştırmaları yapmaları istenir.
2. Seçilen müzik parçalarının dışında kullanılan müziklerle, öğrenciler gözleri kapattırılıp dinlettirilen müzik parçalarından sonra hissettikleri ile ilgili düşünceleri sorulup üzerinde konuşulur
3. Uygulama:
4. Arkanıza yaslanıp masalarınızı, beden ve ellerinizi rahat kullanabileceğiniz şekilde, resim kâğıtlarınızı hazırlayın.
5. Müziğin başlaması ile birlikte gözlerinizi kapatın.
6. Hazır hissettiğinizde müziğin ritmini dinleyerek çizgilerinizle kâğıt üzerinde, duygularınızı ifade edin.
7. Müzik bittiğinde gözlerinizi açın.
8. Çalışmalarınıza bakın, oluşan ifadeleri yakalayıp yorumlayın, tamamlanması gereken eksik ifadeleri tamamlayıp, düzeltmeleri yapın.
9. Çalışmada uygulanan teknik bilgisi hatırlatılır.
10. Boyamaya geçmeleri istenir.
11. Biten çalışmalar ve öğrenci kazanımları hazırlanan gözlem formu ile değerlendirilir.

EK 3: GÖZLEM FORMLARI

Ek 3-1: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel sanatlar dersi başarısı yüksek öğrencilerin ön test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği

(RÖPRODÜKSİYON UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	TEKNİK İFADE					GÖRSEL ANLATIM			TEKNİĞİN KULLANIMI	ZAMANLAMA	KAZANIMLAR			
		1- Karelere Ayırma	2- Röprodüksiyonun resim kâğıdına aktarımı				3- Benzerlik			4. Renkli Boya Tekn.	5- Zamanı Kullanma	PUANLAMA			PUANLAMA
	PUANLAMA	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	5	5	5	100
N O	A D I S O Y A D I	—Röprodüksiyonu karelere ayırdı	—Resim kâğıdını karelere ayırdı	—Büyükler arasında benzerlik yakaladı	—Ölçü oranda benzerlik yakaladı	—Kompozisyonun kuruluşundaki benzerlikleri yakaladı	—Resimdeki doğru renkleri buldu	—Bulunan rengin tekniğe uygun uyguladı	—Sanatçının fırça tuşlarını tespit edip uyguladı	—Güvenli boya tekniğinin kullanımını	—uygulanma zamanını kontrollü kullandı	—Görsel Unsurlar ve estetik ilkeleri uyguladı.	Disiplinli ve sınırlı çalışmayı kazandı	—Uygulamada karşılaştığı görsel sanat teknikleri ile ilgili çözümler üretti.	T O P L A M
30	Mehmet Ergün	3	3	8	8	8	10	-	10	-	10	5	-	5	70
200	Şeyma Ensoy	3	3	8	8	8	-	10	-	10	10	5	-	-	65
245	Ezgi Sena Türk	3	3	8	8	8	10	-	-	10	-	-	-	-	65
279	Ramazan Topal	3	-	-	-	8	10	-	10	10	10	5	5	5	63
517	Büşra Çelik	3	-	-	-	8	10	-	10	10	10	5	5	5	66
580	Mert Kutlucan	3	3	-	-	8	-	10	-	10	10	5	5	-	62
613	Hatice Yıldız	3	3	8	8	8	-	10	-	10	10	-	5	-	70
685	Salih Fındık	3	3	-	-	8	10	-	-	10	10	5	5	5	72
691	Çiğdem Türk	3	3	8	8	8	-	10	-	10	10	5	-	-	65
737	Ebru Özilban	-	3	8	8	-	10	10	10	-	-	5	5	5	71
974	Perihan Koç	3	3	8	8	-	-	10	-	10	10	-	5	-	62
992	Gizem Coşkun	3	3	8	8	8	10	10	-	-	10	-	-	5	70
999	Habibe Akbulut	3	-	8	8	-	10	-	10	10	10	5	5	-	59
1287	Merve Kayacı	3	3	8	8	8	10	-	-	-	10	5	-	-	55
1332	Derya Çiğdem	3	3	8	8	8	-	10	10	-	10	-	5	-	70

**Ek 3-2: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin
Son Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği**

(RÖPRODÜKSİYON UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	TEKNİK İFADE		GÖRSEL ANLATIM			TEKNİĞİN KULLANIMI	ZAMANLAMA	KAZANIMLAR				PUANLAMA			
		1- Karelere Ayırma	2- Röprodüksiyonun resim kâğıdına aktarımı	3- Benzerlik			4.Renkli Boya Tekn.	5-Zamanı Kullanma	4- Öğrenci Kazanımları							
	PUANLAMA	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	5	5	5	5	100
NO	ADI SOYADI	—Röprodüksiyonu karelere ayırdı	—Resim kâğıdını karelere ayırdı	—Bicimler arasında benzerlik yakaladı	—Ölçü oranda benzerlik yakaladı	—Kompozisyonun kurulusundaki benzerlikleri yakaladı	—Resimdeki doğru renkleri buldu	—Bulunan rengin tekniğe uygun uyguladı	—Sanatçının fırça tuşlarını tespit edip uyguladı	—Guvaş boya tekniğinin kullanımı	—uygulanma zamanını kontrollü kullandı	—Görsel Unsur ve estetik ilkeleri uyguladı.	Disiplinli ve sınırlı çalışmayı kazandı	—Uygulamada karşılaştığı görsel sanat teknikleri ile ilgili çözümler üretti.	—Çalışmasında orijinal eser ve kopya arasındaki farkı anlama konusunda bilinçlendi.	TOPLAM
30	Mehmet Ergün	3	3	8	8	8	10	10	-	10	10	5	5	5	-	85
200	Şeyma Ensoy	3	3	8	8	8	10	-	10	10	10	-	5	5	-	80
245	Ezgi Sena Türk	3	3	8	8	8	10	-	10	10	10	-	5	5	5	85
279	Ramazan Topal	3	3	8	8	8	10	10	-	10	10	5	-	5	5	85
517	Büşra Çelik	3	3	8	8	8	10	10	-	10	10	5	5	5	5	90
580	Mert Kutlucan	3	3	8	8	8	10	-	10	10	10	-	5	5	5	85
613	Hatice Yıldız	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	5	5	5	5	100
685	Salih Fındık	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	5	5	5	5	100
691	Çiğdem Türk	3	3	8	8	8	10	10	-	10	10	5	5	5	5	90
737	Ebru Özilban	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	-	5	5	5	95
974	Perihan Koç	3	3	8	8	8	10	10	10	-	10	5	5	5	5	90
992	Gizem Coşkun	3	3	8	8	8	-	10	10	10	10	5	5	5	5	90
999	Habibe Akbulut	3	3	8	8	8	10	-	10	10	10	5	-	5	5	85
1287	Merve Kayacı	3	3	8	8	8	-	10	10	10	10	-	5	5	5	85
1332	Derya Çiğdem	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	-	5	5	-	90

Ek 3.3.: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Ön Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği
(RÖPRODÜKSİYON UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	TEKNİK İFADE			GÖRSEL ANLATIM			TEKNİĞİN KULLANIMI	ZAMANLAMA	KAZANIMLAR				PUANLAMA		
		1- Karelere Ayırma	2- Röprodüksiyonun resim kâğıdına aktarımı	3- Benzerlik	4- Renkli Boya Tekn.	5- Zamanı Kullanma	4- Öğrenci Kazanımları									
	PUANLAMA	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	5	5	5	5	100
NO	ADISOYADI	—Röprodüksiyonu karelere ayırdı	—Resim kâğıdını karelere ayırdı	—Biçimler arasında benzerlik yakaladı	—Ölçü oranda benzerlik yakaladı	—Kompozisyonun kuruluşundaki	—Resimdeki doğru renkleri buldu	—Bulunan rengin tekniğe uygun uyguladı	—Sanatçının fırça tuşlarını tespit edip uyguladı	—Guvaş boya tekniğinin kullanımını	—uygulanma zamanını kontrollü kullandı	—Görsel Unsur ve estetik ilkeleri uyguladı.	Disiplinli ve sınırlı çalışmayı kazandı	—Uygulamada karşılaştığı görsel sanat teknikleri ile ilgili çözümler üretti	—Çalışmasında orijinal eser ve kopya arasındaki farkı anlama konusunda bilgilendirildi	TOTLAM
59	Batuhan Atmaca	3	3		8		10		10	10		5		5		54
114	Melek Düşünmez	3	3	8	-	-	-	10		-	10		5	5	5	50
178	Sema Uluçay	3	3	8	8	8	10		10			5	5			60
271	Zülbiye Çetin						10		10		10	5		5	5	45
314	Ümit Şen	3				8	10		10	10		5		5		51
399	Büşra Avcı	3	3	8	8	8	10	10					5	5		60
567	Gülseren Üvan															45
603	Fatma Sönmez	3		8	8			10				5	5			39
632	Selin Ulutaş			8	8	8			10						5	39
693	Emre Polat			8	8	8		10	10		10			5		59
820	Erhan Boynueğri	3				8		10		10	10	5	5	5	5	61
857	Nisa Adak	3	3		8		10			10			5	5		44
1352	Özlem Develioğlu						10	10		10	10	5	5		5	55
1612	Yağmur Alpyürür	3		8	8	8	10	10				5	5		5	62
1838	Arzu Altıntaş		3		8		10	10		10	10			5		56

Nursel Marangoz
Ders Öğretmeni

**Ek 3.4.: Kopyalama Yöntemi İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Son Test değerlendirme, Gözlem Formu Örneği
(RÖPRODÜKSİYON UYGULAMASI)**

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	TEKNİK İFADE			GÖRSEL ANLATIM			TEKN İĞİN KULLANIMI	ZAMAN -LAMA	KAZANIMLAR						
		1- Karelere Ayırma	2- Röprodüksiyonun resim kâğıdına aktarımı	3- Benzerlik	4- Renkli Boya Tekn.	5- Zamanı Kullanma	4- Öğrenci Kazanımları	PUANLAMA								
	PUANLAMA	3	3	8	8	8	10	10	10	10	10	5	5	5	100	
N O	A D I S O Y A D I	—Röprodüksiyonu karelere ayırdı	—Resim kâğıdını karelere ayırdı	—Biçimler arasında benzerlik yakaladı	—Ölçü oranda benzerlik yakaladı	—Kompozisyonun kuruluşundaki	—Resimdeki doğru renkleri buldu	—Bulunan rengin tekniğe uygun uyguladı	—Sanatçının fırça tuşlarını tespit edip uyguladı	—Guvaş boya tekniğinin kullanımını	—uygulanma zamanını kontrollü kullandı	—Görsel Unsur ve estetik ilkeleri uyguladı.	Disiplinli ve sınırlı çalışmayı kazandı	—Uygulamada karşılaştığı görsel sanat teknikleri ile ilgili çözümler üretti.	—Çalışmasında orijinal eser ve kopya arasındaki farkı anlama konusunda bilinelendi.	T O P L A M
59	Batuhan Atmaca	3	3	8	8	8	10	-	10	10	-	5	5	5	5	80
114	Melek Düşünmez	-	-	8	8	-	-	10	-	10	10	5	5	5	-	61
178	Sema Uluçay	3	3	-	8	8	-	10	10	10	10	5	5	5	5	82
271	Zülbiye Çetin	-	-	8	8		10	10	-	10	10	5	5	5	5	76
314	Ümit Şen	-	-		8	8	-	10	10	10	10	5	5	5	5	76
399	Büşra Avcı	3	3	8	8	8	10	10	-	-	10	-	-	5	5	70
567	Gülseren Üvan	-	-	-	8	8	-	10	10	10	-	-	5	5	-	66
603	Fatma Sönmez	3	3	8	8	8	10	10	10	-	10			-	-	70
632	Selin Ulutaş	-	-	-	8	8	10	10		10	10	-	5	-	-	60
693	Emre Polat	3	3	8	8	8	-		10	10	10	5	5	-	5	80
820	Erhan Boynueğri	3	3	8	8	8	-	10	10	10	10		5	5	5	85
857	Nisa Adak	3	3	8	8	8	-	10	10	10	-	-	5	5	5	75
1352	Özlem Develioğlu	3	3	8	8	8	10	10	-	10	10	-	5	5	-	80
1612	Yağmur Alpyürür	3	3	8	8	8	10	10	-	10	-		5	5	5	75
1838	Arzu Altıntaş	3	3	8	8	8	10	10	-	10	10	5	5	-	-	80

Nursel Marangoz
Ders Öğretmeni

Ek 3.5: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Ön Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği
(DUYGULARI İFADE EDİCİ ÇALIŞMALAR UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	GÖRSEL ANLATIM			TEKNİK İFADE	ZAMAN KULLAN MA	KAZANIMLAR					T O P L A M
		1- Müzik ile resim arasında ilişki kurma			2- Pastel Boya Tekni- ğinin Kullanıl- ması	4- Zamanın Kullanıl- ması	5- Öğrenci Kazanımları					
N O	Puanlama	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
	A D I S O Y A D I	Müziği dinlemesi	Müziğin ritmini, çizgi ve dokuya dönüştürebilmesi	Müziğin ritmini renkle ifade edebilmesi	Pastel boya tekniğini kuullanbilme başansı	Belirlenen zaman içinde uygulamayı sürdürdü	—Çeşitli sanat alanlarından(şarkı, lasik müzik, opera... vb.) yararlanarak görsel çalışmalar yaptı.	—Renkleri karıştırarak, renk armonilerini ve kontrastlarını uyguladı.	—Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturdu.	—Duygu, düşünce ve algılarını görsel sanat tekniklerinden biri ile ifade etti.	—Görsel öğe ve elemanları kullanarak sunulan oram öğrencinin yaratıcı sürecini destekledi	
30	Mehmet Ergün	10	30	30	-	-	2	2	2	2	2	80
200	Şeyma Ensoy	-	30	30	10	10	-	-	-	-	2	82
245	Ezgi Sena Türk	10	-	-	10	10	2	2	2	2	2	70
279	Ramazan Topal	-	30	30	10	-	2	2	2	2	2	80
517	Büşra Çelik	10	30	30	-	-	2	2	2	2	2	80
580	Mert Kutlucan	-	30	30	10	-	-	-	-	-	-	70
613	Hatice Yıldız	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	80
685	Salih Fındık	-	30	30	-	10	2	2	2	2	2	80
691	Çiğdem Türk	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
737	Ebru Özilban	10	30	30	-	-	2	2	2	2	2	80
974	Perihan Koç	-	30	30	10	-	-	-	-	-	-	70
992	Gizem Coşkun	10	30	30	-	-	2	2	2	2	2	80
999	Habibe Akbulut	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
1287	Merve Kayacı	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
1332	Derya Çiğdem	10	30	30	-	10	-	-	-	-	-	80

Ek 3.6.: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Yüksek Öğrencilerin Son Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği
(DUYGULARI İFADE EDİCİ ÇALIŞMALAR UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	GÖRSEL ANLATIM			TEKNİK İFADE	ZAMAN KULLANMA	KAZANIMLAR					TOPLAM
		1- Müzik ile resim arasında ilişki kurma	2- Pastel Boya Tekniğinin Kullanılması	4- Zamanın Kullanılması	5- Öğrenci Kazanımları							
NO	Puanlama	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
	A D I S O Y A D I	Müziği dinlemesi	Müziğin ritmini, çizgi ve dokuya dönüştürebilmesi	Müziğin ritmini renkle ifade edebilmesi	Pastel boya tekniğini kullanabilme başarısı	Belirlenen zaman içinde uygulamayı sürdürdü	—Çeşitli sanat alanlarından(şarkı, klasik müzik, opera... vb.) yararlanarak görsel çalışmalar yaptı.	—Renkleri karıştırarak, renk armonilerini ve kontrastlarını uyguladı.	—Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturdu.	—Duygu, düşünce ve algılarını görsel sanat tekniklerinden biri ile ifade etti.	—Görsel öğe ve elemanları kullanarak sunulan oram öğrencinin yaratıcı sürecini destekledi	
30	Mehmet Ergün	10	30	30	-	10	2	2	2	2	2	90
200	Şeyma Ensoy	10	30	30	-	10	2	2	2	2	2	90
245	Ezgi Sena Türk	10	30	30	10	10	-	-	-	-	-	96
279	Ramazan Topal	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	90
517	Büşra Çelik	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
580	Mert Kutlucan	10	30	30	10	10	-	-	-	-	-	90
613	Hatice Yıldız	-	30	30	10	10	-	-	-	-	-	80
685	Salih Fındık	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
691	Çiğdem Türk	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
737	Ebru Özilban	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
974	Perihan Koç	10	30	30	10	10	2	2	2	-	-	96
992	Gizem Coşkun	10	30	30	10	10	-	-	2	2	2	96
999	Habibe Akbulut	10	30	30	10	-	2	2	2	2	2	90
1287	Merve Kayacı	10	30	30	-	10	2	2	2	2	2	90
1332	Derya Çiğdem	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100

Nursel Marangoz
Ders Öğretmeni

Ek 3.7: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin Ön Test Değerlendirme Gözlem Formu Örneği

(DUYGULARI İFADE EDİCİ ÇALIŞMALAR UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	GÖRSEL ANLATIM			TEKNİK İFADE	ZAMAN KULLANMA	KAZANIMLAR					TOPLAM
		1- Müzik ile resim arasında ilişki kurma			2- Pastel Boya Tekniğinin Kullanılması	4- Zamanın Kullanılması	5- Öğrenci Kazanımları					
NO	Puanlama	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
	A D I S O Y A D I	Müziği dinlemesi	Müziğin ritmini, çizgi ve dokuya dönüştürebilmesi	Müziğin ritmini renkle ifade edebilmesi	Pastel boya tekniğini kuullanabilme başansı	Belirlenen zaman içinde uygulamayı sürdürdü	—Çeşitli sanat alanlarından(şarkı, lasik müzik, opera... vb.) yararlanarak görsel çalışmalar yaptı.	—Renkleri karıştırarak, renk armonilerini ve kontrastlarını uyguladı.	—Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturdu.	—Duygu, düşünce ve algılarını görsel sanat tekniklerinden biri ile ifade etti.	—Görsel öge ve elemanları kullanarak sunulan oram öğrencinin yaratıcı sürecini destekledi	
30	Batuhan Atmaca	10	30	-	-	10	-	-	-	2	-	52
200	Melek Düşünmez	-	-	30	10	-	2	-	-	-	-	42
245	Sema Uluçay	10	-	-	10	10	2	-	2	2	-	36
279	Zülbiye Çetin	-	30	-	-	10	2	2	2	2	-	48
517	Ümit Şen	10	-	-	10	10	-	2	2	-	-	44
580	Büşra Avcı	10	-	30	10	10	-	-	-	-	-	60
613	Gülseren Ülvan	10	-	-	10	10	2	2	2	2	2	40
685	Fatma Sönmez	10	30	-	-	-	2	2	2	-	-	46
691	Selin Ulutaş	10	-	30	-	10	-	-	-	-	-	50
737	Emre Polat	10	-	10	10	10	-	-	-	2	2	44
974	Erhan Boynueğri	10	30	30	10	-	2	2	-	-	-	54
992	Nisa Adak	10	-	-	-	10	2	2	2	2	2	50
999	Özlem Develioğlu	10	30	-	10	-	-	-	-	-	-	50
1287	Yağmur Alpyürür	-	-	30	-	-	2	2	2	2	2	40
1332	Arzu Altıntaş	10	-	30	-	-	-	-	-	-	-	40

Nursel Marangoz
Ders Öğretmeni

Ek 3.8: Müzikli Yöntem İçin Uygulanan Görsel Sanatlar Dersi Başarısı Düşük Öğrencilerin SonTest Değerlendirme Gözlem Formu Örneği

(DUYGULARI İFADE EDİCİ ÇALIŞMALAR UYGULAMASI)

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	GÖRSEL ANLATIM			TEKNİK İFADE	ZAMAN KULLANMA	KAZANIMLAR					TOPLAM
		1- Müzik ile resim arasında ilişki kurma			2- Pastel Boya Tekniğinin Kullanılması	4- Zamanın Kullanılması	5- Öğrenci Kazanımları					
NO	Puanlama	10	30	30	10	10	2	2	2	2	2	100
	A D I S O Y A D I	Müziği dinlemesi	Müziğin ritmini, çizgi ve dokuya dönüştürebilmesi	Müziğin ritmini renkle ifade edebilmesi	Pastel boya tekniğini kuullanbilme başarısı	Belirlenen zaman içinde uygulamayı sürdürdü	—Çeşitli sanat alanlarından(şarkı, lasik müzik, opera... vb.) yararlanarak görsel çalışmalar yaptı.	—Renkleri karıştırarak, renk armonilerini ve kontrastlarını uyguladı.	—Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturdu.	—Duygu, düşünce ve algılarını görsel sanat tekniklerinden biri ile ifade etti.	—Görsel öge ve elemanları kullanarak sunulan oram öğrencinin yaratıcı sürecini destekledi	
30	Batuhan Atmaca	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
200	Melek Düşünmez	10	30	30	-	-	2	2	2	2	2	80
245	Sema Uluçay	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
279	Zülbiye Çetin	10	-	30	10	10	2	2	2	2	2	70
517	Ümit Şen	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
580	Büşra Avcı	10	30	30	-	10	-	-	-	-	-	80
613	Gülseren Üvan	10	-	30	10	10	2	2	2	2	2	70
685	Fatma Sönmez	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
691	Selin Ulutaş	10	30	30	10	-	2	2	2	2	2	80
737	Emre Polat	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
974	Erhan Boynueğri	10	-	30	10	10	2	2	2	2	2	70
992	Nisa Adak	10	30	30	-	-	2	2	2	2	2	80
999	Özlem Develioğlu	10	30	30	-	10	2	2	2	2	2	80
1287	Yağmur Alpyürür	10	30	-	10	10	2	2	2	2	2	70
1332	Arzu Altıntaş	10	-	30	10	10	2	2	2	2	2	60

Nursel Marangoz
Ders Öğretmeni

Ek 4: Uygulama Esnasında Çekilen Fotoğrafları

Resim 1

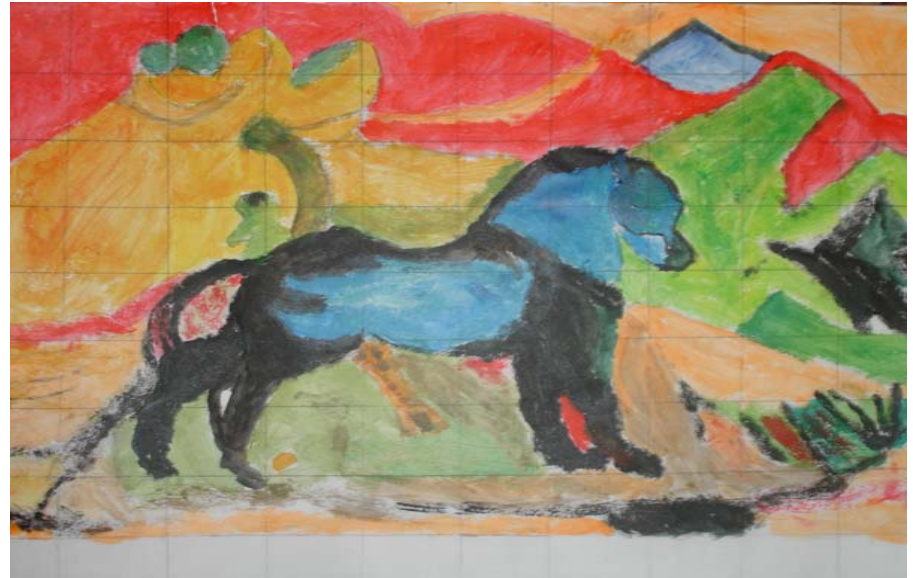
Resim 3

Resim2

Resim 4

Resim 5

Resim 7

Resim6

Resim 8

Resim 9

Resim10

Resim 11

Resim12

Resim 13

Resim 15

Resim14

Resim 1

Resim2

Resim 3

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

Resim 8

Resim 9

Resim 10

Resim 11

Resim 12

Resim 13

Resim 15

Resim 14

Resim 1

Resim 3

Resim 2

Resim 4

Resim 5

Resim 7

Resim6

Resim 8

Resim 9

Resim10

Resim 11

Resim12

Resim13

Resim 14

Resim15

Resim1

Resim 3

Resim2

Resim 4

Resim 5

Resim6

Resim 7

Resim 8

Resim 9

Resim10

Resim 11

Resim12

Resim 13

Resim14

Resim15

Resim1

Resim 2

Resim 3

Resim 4

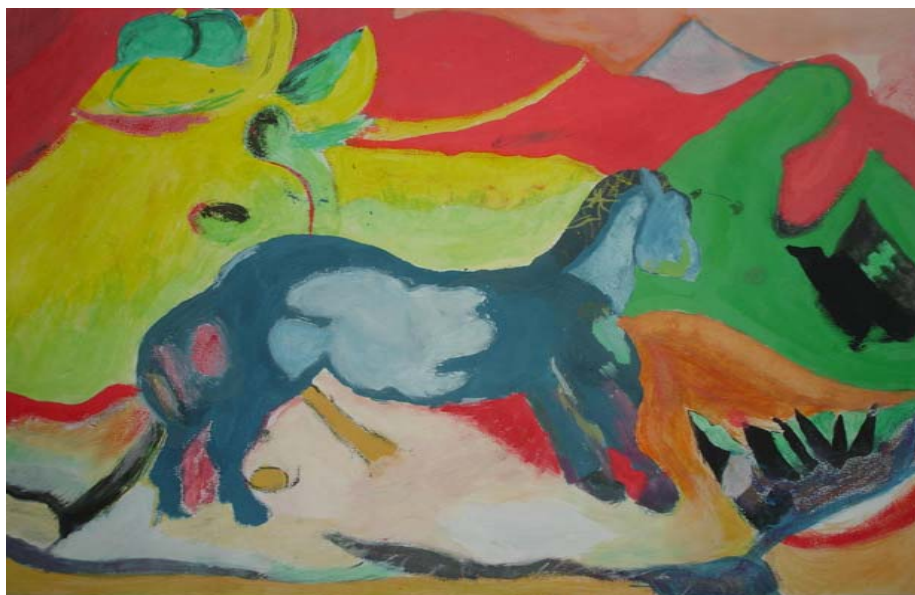
Resim 5

Resim 6

Resim 7

Resim 8

Resim 9

Resim 10

Resim 11

Resim 12

Resim13

Resim 14

Resim15

Resim1

Resim 2

Resim 3

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

Resim 8

Resim 9

Resim 10

Resim 11

Resim 12

Resim 13

Resim 14

Resim 15

Resim 1

Resim 3

Resim 2

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

Resim 8

Resim 9

Resim 10

Resim 11

Resim 12

Resim 13

Resim 14

Resim 15

Resim 1

Resim 3

Resim 2

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

Resim 8

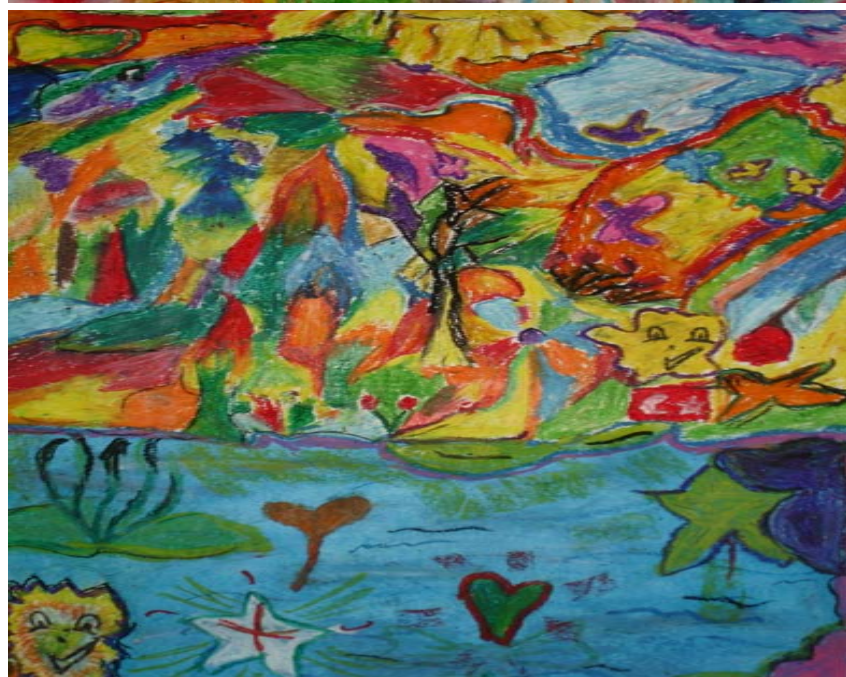
Resim 9

Resim 10

Resim 11

Resim 12

Resim 13

Resim 14

Resim 15

ÜLKER İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLÜĞÜ'NE**Keçiören/ ANKARA**

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mesleki Resim Anabilim Dalı, Resim Bölümünde Yüksek Lisans Programı öğrencisi olarak, Yrd. Doç. Ayşegül Türk Danışmanlığında yürüttüğüm "Sanat Eğitimi Yöntemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İlköğretim Okullarında (8. Sınıf) İncelenmesi Ve Sanat Eğitimine Katkıları" konulu tezimle ilgili olarak okulunuzda aşağıya çıkarılmış tarihlerde belirlenen 10 öğrenci ile uygulama yapmak istiyorum.

Uygun görüldüğü takdirde gerekli iznin tarafıma verilmesi hususunu bilgilerinize arz ederim. 30.04.2007

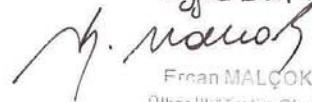

Nursel MARANGOZ
Ülker İ.Ö.O Görsel Sanatlar Öğret.

Adres: G. Ü. Mes. Res. Anabilimdalı
Resim Bölümü/ Maltepe ANKARA

UYGULAMA YAPILACAK TARİHLER:

01.05.2007 Salı Saat:8.00–11.00
08.05.2007 Salı Saat:8.00–11.00
15.05.2007 Salı Saat:8.00–11.00

01.05.2007
Uygundur.

Feriçan MALÇOK
Ülker İlköğretim Okulu
Okul Müdürü